

QUADERNS DE PASTORAL

INFORME SOBRE PASTORAL DE JOVENTUT

**Moviments i serveis
Aproximació al món juvenil**

68

PÒRTIC

ELS JOVES CREIENTS, UNA ESPERANÇA

La preocupació pels joves que es manifesta de manera creixent en tots els àmbits de la nostra societat no sembla despertar prou ressò ni trobar resposta en els adolescents i els joves d'avui. Ni ens escolten, ni ens parlen, ni coneixen el nostre llenguatge, ni tenen interès per entendre'l. Els joves «passen» mentre els grans fem el «guinyol».

Aquestes pinzellades no abasten, ni de bon tros, una realitat prou més complexa; però reflecteixen la primera impressió que captem a casa, a l'escola, a les discoteques i en tots els ambients on els joves semblen matar el temps o veure'l passar amb desinterès i angouxa a penes dissimulada. Una actitud que ens fa mal, als adults. Perquè sense discursos ni proclames, només vivint com viuen, són un mirall de la nostra

pròpia situació. Inconscientment i tot, són la lucidesa que ens manca. Expressen els nostres propis problemes. Fan patents les contradiccions de la societat que hem forjat. La tristesa dels joves és la nostra pròpia tristesa.

No es tracta de justificar-los a bon preu, sinó d'invitar-nos a treure'ns la màscara de benpensants, amb la qual dissimulem sovint les nostres responsabilitats d'adults. Els acusem de no voler treballar, de valorar massa els aspectes materials de l'existència, d'evadir-se — amb la droga i l'alcohol — de la lluita de la vida, de no estimar la natura, de tenir massa de tot, àdhuc de no haver patit la guerra, com nosaltres. En una paraula: de no tenir ideals. Però, ¿quin projecte de relacions humanes, de país i d'Església hem reeixit a construir nosaltres? ¿Amb quin dret, doncs, podem fer una crítica distant i dura de la deixadesa i l'apatia dels nou-vinguts? Siguem sincers: el problema dels joves és el nostre problema; els seus silencis, les seves extravagàncies, els seus somnis, les seves frustracions són també nostres. Tots anem en la mateixa barca.

Als adults pertoca de llegir i interpretar el llenguatge dels joves i de jugar a fons les cartes que tenim, i no fugir d'estudi i carregar-los tots els neulers d'una situació que nosaltres patim com ells i davant la qual nosaltres mateixos ens sentim impotents com ells. Si es fan un món «irreal» és perquè no poden fer aquell món millor al qual ells — com nosaltres — aspiren. Per això, més que no pas viure preocupats pels joves, hem de treballar perquè puguin tenir instruments, espais, altaveus, locals, que els permetin d'anar assajant i construint nous models, nous projectes de convivència humana i cristiana. Si arribar cansats i cremats a l'edat adulta ha malmès l'esperança de molts que van ser lluitadors durant la seva joventut, arribar a jove decebut i desenganyat és un balanç massa tràgic per

als adolescents d'avui. Fóra pecat assistir-hi passivament amb el somriure irònic o amb la mueca condemnatòria. Si som sincers reconeixem que els adults compartim també el seu desencís.

Aquest panorama quedaria incomplet si no dèiem que hi ha clarianes de llum. Bons pedagogs, lluitadors fidels, testimonis de fe, han fet possible amb el seu esforç, sovint heroic, la continuïtat d'una tradició, ininterrompuda a desgrat dels molts trencaments. No han pogut arribar gaire a la massa, cert; però s'han assegurat unes minories. Gràcies a elles, aquest País encara està dempeus. Cenyint-nos a l'actuació dels creients, hem de referir-nos al moviment de represa que té les seves arrels l'endemà mateix de l'ensulsiada tràgica i que enllaça amb el que s'havia fet abans. És veritat que va veure's gelat en plena florida prometedora, els anys 1967-69, per l'anomenada «crisi» dels moviments especialitzats d'Acció Catòlica, resultat ben galdós del primer postconcili en aquestes terres. Però els anys setanta han estat de represa silenciosa del treball pastoral en l'àrea juvenil. De mica en mica, i després d'un període de dispersió, s'ha obert pas la consciència que cal conjuntar esforços i aplegar iniciatives.

Contactes entre moviments, jornades de pastoral juvenil, trobades de consiliaris, renovació de mètodes i objectius pedagògics en l'escoltisme i el Servei de colònies (per a posar només dos exemples significatius), nous moviments i serveis, treball de reflexió, participació en assemblees diocesanes, creació de Delegacions diocesanes de pastoral de joventut... són esforços que han menat a refer la xarxa i els instruments del treball pastoral entre els joves. Si el ritme, el to i la serietat d'aquesta tasca i la voluntat de conjuntar els esforços es mantenen, el fruit per a l'Església de Catalunya no es farà esperar. La llavor fa temps que està colgada i ja comença a remoure's al si de la terra.

TESTIMONIS

PASTORAL DE JOVENTUT

JOSEP M. TOTOSAUS

Han passat ja anys d'ençà del número 23 (abril 1973) en què QUADERNS va ocupar-se, amb un cert deteniment, de Pastoral de joventut. El temps ha anat corrent, d'aleshores ençà, i no ha estat pas endebades, sortosament.

No es tracta de fer voleiar campanes, que no és pas el nostre estil. Però no creiem que ningú pugui titllar-nos amb raó d'illusos si obrim aquestes pàgines deixant constància que el treball pastoral entre els joves viu, de fa uns anys, un veritable reviscolament. S'ha anat produint, potser, sense que mentrestant fóssim massa conscients del que passava, sense adonar-nos-en ni valorar-ho. Però ara ens trobem que els «moviments» joves, donant a aquesta paraula un abast molt poc «ortodox» (i en això no fem sinó seguir la tònica que es va imposant i no pas deixar-nos portar pel que ens plauria), van aixecant el cap una mica pertot arreu de la nostra Catalunya. Aquest número de QUADERNS en deixa constància.

Un informe

Sota la rúbrica general de «Testimonis», s'obre amb un informe pel qual desfilen moviments — JOC, JOBAC, MUEC, MIJAC, Escoltisme, Hora-3, ADSIS —, serveis — Servei de Colònies de Vacances, Trobades de joves de Montserrat, Serveis de Pastoral juvenil del Centre salesià d'estudis eclesiàstics, SIPAJ (servei d'informació i promoció d'activitats juvenils) — i quatre bisbats — Urgell, Solsona, Lleida i Barcelona —. No pretenem pas haver-ho recollit tot, ni de bon tros. Som conscients que presentem materials d'abast i de significació diferents. Hem donat la paraula a les diverses institucions, a les quals havíem passat prèviament un petit guió o qüestionari, al qual s'han atès, per un general. Però sobre aquest canemàs s'han mogut amb una certa llibertat. Demanàvem aquestes sis coses: objectius, mitjans o instruments, resultats positius aconseguits, dificultats, situació actual i perspectives de futur. Als Delegats diocesans de pastoral de joventut els demanàvem quins eren, als seus bisbats, els moviments cristians principals, quins els seus problemes, els seus èxits i les seves perspectives.

Es difícil d'establir aquí un balanç de les diverses aportacions i ni ho assajarem. Ja se'l farà cadascú. Però no creiem pecar d'immodestos si afirmem que qui vulgui establir-lo, un balanç, haurà de comptar, ara com ara, amb aquest informe, incomplet i tot com és i desigual. Dir que de la seva lectura hom en dedueix que la paraula «moviment» està a punt de no significar res, a còpia d'estendre les seves fronteres per a poder acollir sota les seves ales bonasses tothom que s'hi aixopluga, ens sembla la mateixa evidència. Servitud de les paraules! Però, és només qüestió de paraules? No tothom ho deu creure així, fins i tot entre els mateixos que han respost a la nostra petició i que han contribuït a fer aquest informe. Els lectors sensibilitzats s'adonaran que fugisserament s'escapa alguna guspira polèmica — en un sentit i en l'altre, naturalment.

L'informe es clou amb un testimoni personal: una noia creient, de 21 anys, estudiant de periodisme, d'una comarca rural i despoblada, ens interpel·la parlant de la fe dels joves. Amb el seu llenguatge, és clar. I no creiem que ningú se n'escandalitzi.

Quatre qüestions

La segona part del número presenta, sota la rúbrica «QUESTIONS», quatre col·laboracions també força diverses entre elles.

Alfreda Da Fonseca és una noia portuguesa, militant del Moviment l'Estudiants catòlics del seu país, actualment secretària de la comissió europea MIEC-JECI i que la primavera passada va ser convidada a fer una ponència a la II Palestra de Pastoral de Joventut. Recollim íntegrament el text d'aquesta ponència, sovint esquemàtic, que hem respectat.

El segon text, «Aproximació a la realitat juvenil», és obra d'en Joaquim Cervera, capellà jove que treballa amb joves i que ha fet estudis de Sociologia; intenta d'analitzar la joventut actual a base de successives aproximacions i acaba amb l'enumeració d'uns punts que considera fonamentals per a tirar endavant, avui, una Pastoral de joves.

El tercer text és una reflexió sobre les trobades que, amb el nom de Palestra de Pastoral de joventut, van tenir lloc la primavera de 1980 i 1981. L'ha escrit Antoni M. Serramona, que treballa en pastoral de joves des d'aquell — ja llunyà — «Catecumenat universitari», iniciat el curs 1968-69.

Darrerament ell i Mn. Joaquim Cervera han estat nomenats, respectivament, Delegat i Sots-delegat de Pastoral de Joventut de la diòcesi de Barcelona.

El darrer, recull la campanya-enquesta que van fer el curs passat els nois i noies de l'etapa d'iniciació de la JOBAC. Si l'inclouem aquí és perquè aporta un nombre important de dades que, per bé que no constitueixin cap estudi sociològic, ens ajuden a acostar-nos al món de la joventut.

Aquesta presentació dels materials s'ha d'acabar amb un advertiment. La Redacció de QUADERNS està avesada a pulir originals, a revisar galerades i paginades. No és que no ho hagi fet, aquesta vegada. Però portar la cosa més enllà hauria significat, ara i adés, endinsar-se pels reliscosos camins de la interpretació subjectiva i qui sap si de la distorsió del pensament i la intenció dels autors. I s'ha estimat més de respectar el text original i de traspassar als lectors l'esforç per destriar-ne el sentit.

Com diu l'aforisme clàssic, «cuique suum». O, com diem en pla, «a cadascú el que sigui seu».

LA JOC

GAIETÀ CASACUBERTA

El jove que arriba a la JOC

L'objectiu de la JOC és l'educació, organització i evangelització dels joves treballadors, partint de la seva vida, en un procés lent, i sovint llarg, de consciència, que es va adquirint a partir de l'acció que són capaços d'anar realitzant i reflexionant.

La JOC arriba als joves treballadors que viuen la condició obrera a la fàbrica, al taller, al barri, a l'escola o en l'atur.

L'opció de la JOC és per la massa de joves treballadors que viuen en situació de dependència o inferioritat econòmica, cultural, social, professional i política, explotada en la producció, el consum o l'atur, en uns barris on manca l'essencial.

Encara que constatem una preferència per la joventut filla del subproletariat i la més marginada culturalment, veiem la classe obrera en un sentit ampli i plural, com àmplia i plural és la realitat de la joventut obrera actual.

Deixem parlar un tros d'una monografia d'en Josep Escos sobre els joves que troba de 17 a 20 anys, en una barriada de Manresa. Es tracta d'un jovent representatiu del que arriba a la JOC:

«Menys de la meitat treballen. Alguns ho fan ocasionalment. Molts dels que estudien és perquè no troben res més. Obsessionats per tenir el permís de conduir, un cop el tenen tampoc no troben treball. És freqüent que comprin un vehicle usat. Molts se n'han de desfer per mala compra, per accident o per excés de despeses. Quant als diners, hi ha molta diferència entre els qui treballen i els qui no ho fan. Els primers disposen de mitjans. Els altres no poden comprar res sense donar-ne compte als pares.

«Els nois i les noies es busquen molt, generalment en grans grups. És freqüent que s'aparellin amb qui primer se'ls posa al davant. Als 16-17 anys el vi ja els ha fet mal alguna vegada. Comencen a descobrir, per l'experiència, allò que és perillós. No entenen una festa sense vi abundant. El tabac, el fumen de marques molt bones. Demanen begudes bones als bars. La droga depèn molt de l'ambient, la colla, el col·legi..., i de la situació del noi. A la discoteca, els nois hi van fins a la mili. Les noies fins que no troben xicot. Encara que diuen que s'avorreixen molt, allà troben la colla d'amics. Molts joves van als pubs a escoltar música.

Allà gasten molt en les consumacions. El soroll, el desitgen i el necessiten molt. El silenci els fa pànic. Callar un minut els sembla espantós.

»Descobreixen els defectes dels pares i s'hi enfronten. Les noies ajuden la mare. Molts nois fugen de casa quan han menjat.

»Si mai parlen de política, ho confonen tot. Confonen l'anarquisme i el comunisme. Critiquen els qui es mouen al sindicat. Saben quatre tòpics que els donen seguretat intel·lectual. Els qui viuen als barris pobres i als blocs de nova creació no estudien enlloc. Dels qui estudien, si han tret el graduat, són més els qui van a l'institut que a la professional.

»Si exceptuem els qui practiquen l'excursionisme, els qui formen part d'algun grup organitzat i els pagesos, la resta no saben res del país que trepitgen. En minories es vinculen al Barça o a l'equip estatal quan fa torneigs internacionals. Però ells han marmat uns altres ídols a les discoteques. Van a veure, en grups, les pel·lícules famoses i comercials.

»Quan dins la colla s'aparellen els primers, es creen tensions i el més freqüent és que, un cop aparellats, se separin de la colla.

»Les lectures de les noies són: «Pronto», «Lecturas», «Hola» i fotonovelles. Les dels nois: «Entreviu», revistes pornogràfiques i alguna d'esports. Alguns llegeixen algun llibre.»

El procés educatiu i evangelitzador

La JOC comença per donar la paraula a aquests joves treballadors perquè expressin el que viuen. En arribar a la JOC, els joves treballadors són «indiferents» respecte de tot el que el Moviment els anirà proposant, per exemple: la mirada a la pròpia vida, la realitat que els envolta, el món obrer del qual formen part, l'acció possible allà on són, el sentit de la vida, etc. El que sí que pot interessar-los és la pròpia vida, poder comprendre-la, ser-ne protagonistes.

1. L'educació pretén potenciar allò que té de millor cada jove, ajudant-lo perquè descobreixi ell mateix totes les seves possibilitats i, a través de la seva acció, es posi al servei dels altres i de la seva classe. Per això la JOC pretén que els joves treballadors prenguin consciència del que els envolta, de llurs aspiracions i de la contradicció que hi ha entre allò a què aspiren i el que realitzen. Aquest descobriment els pot ajudar a començar una acció entre amics i companys que viuen la mateixa contradicció, i es-

devenir aviat protagonistes de la seva pròpia vida i actius dins la història col·lectiva de la classe obrera.

La JOC se situa dins la classe obrera i dins el moviment obrer. Com a moviment educatiu de la consciència i l'acció obreres, la JOC assumeix l'opció de classe en un sentit plural, com plurals són les opcions dins la classe obrera actual. Els militants de la JOC pertanyen o no a l'organització del que creuen més convenient, sense que aquest compromís impedeixi l'acció educativa on està situat cada un dels jocistes.

Esdevenir educador dels companys és veritablement ser ferment dins la massa.

2. Fer coses en comú, organitzar-se des del que es comença a fer, dóna la possibilitat d'un protagonisme de l'acció, fa que el Moviment comenci a ser portat pels joves treballadors, que el Moviment es vagi organitzant i sigui dirigit per ells des de la base fins a les coordinadores a tots els nivells.

3. *L'evangelització* és un procés lent i llarg. Si en d'altres elements del procés educatiu o organitzatiu hi ha un creixement harmònic entre joves que comencen a la JOC en un mateix moment, en l'evangelització el procés té un ritme molt més personal. Depèn de si s'arriba d'una catequesi de Confirmació o si es ve de l'amistat amb un jocista. Depèn també del procés personal, de la maduració de cadascú, dels interrogants innats que porta cada jove en el seu interior, de la pròpia història i de la família, factor aquest molt important.

A la JOC trobem diferents orígens familiars, molt importants per a entendre el procés de fe que caldrà fer: joves de famílies immigrades del sud, en gran part de la segona generació, no integrats encara a Catalunya (la fe que viuen en família és la que es vivia en el marc agrari dels pares, tradicional, amb evolucions molt petites els darrers segles. Els fills veuen aquesta fe com una superstició, externa, concretada en estàtues o festes). Joves de famílies obreres catalanes (generalment no practicants, allunyades de l'Església, com la major part del món obrer; algunes d'aquestes han portat llurs fills a escoles religioses, catequesis parroquials, etc., però l'impacte eclesial ha estat negatiu: la influència familiar, quan no es creu, és més forta que la de l'Església). I una petita minoria de joves immigrants o catalans que han viscut en un ambient creient.

És evident que quan els joves treballadors han rebut una fe viva i autèntica en la família, encara que en un moment donat sembli oblidada, després s'hi arrelen amb menys dificultats que els qui han nascut en famílies indiferents o hostils. Encara que tampoc no se'n pot treure cap llei, perquè alguna vegada trobes nois

o noies profundament religiosos els quals amb un bon procés arriben molt lluny.

En el procés d'evangelització els joves treballadors sols tenen la vida com a mediació per arribar a una veritable experiència de fe.

Resumint, el procés educatiu-organitzatiu i evangelitzador, podem esquematitzar-lo en quatre moments:

1. L'acció o començament de posar en pràctica el que hem descobert i començar a canviar el que ens envolta.

2. Aquesta acció formarà el jove, el qual a mesura que va transformant la seva realitat es va transformant ell mateix pel mètode de l'acció reflexionada o la Revisió de vida obrera.

3. Quan s'és obert als problemes dels altres i hom els viu amb una resposta activa, quan hom es dona als companys, etc., està a prop de comprendre que la seva vida porta els mateixos dinamisme, direcció i projecte de la vida de Jesús. S'està obert a Jesús per viatjar amb ell fins molt lluny. La consciència de camí fet en equip, federació o Moviment és llavor per descobrir que es comença a ser comunitat eclesial.

4. Esdevenir joves capaços de transmetre arreu el que s'ha descobert com a experiència, capaços d'educar, de fer descobrir la necessitat d'organitzar-se i d'anunciar amb la vida i les paraules la fe en Jesucrist. I això acompanyant el procés d'altres joves treballadors, perquè a la vegada esdevinguin el que els militants ja són. Tot això va creant una Església de portes obertes, on la classe obrera juvenil es va trobant com a casa; una Església que es va construint des de la vida concreta, on s'accepta el procés lent de la fe i la responsabilitat compartida; una Església jove, preocupada, activa, arrelada en l'experiència obrera; una Església, en definitiva, amb molta esperança.

Mitjans del Moviment

El mitjà essencial és la metodologia de veure, jutjar i actuar, que impregna tota l'acció i la reflexió del Moviment. La Revisió de vida obrera crea un estil de vida, va donant al militant una manera de ser, de veure, de jutjar, de comprometre's. I no sols configura les persones, sinó que, de fet, configura tot el col·lectiu.

Un altre element pedagògic és l'enquesta-campanya que fan avui algunes federacions i que, de cara a la iniciació, farem propra-

ment a nivell de tot el Moviment. També les planificacions de començament de curs de cada federació, revisades a mig curs. A nivell nacional aquestes planificacions són compartides per establir un pla comú de totes les federacions.

La formació complementària a la RVO, sorgida de les necessitats que es van descobrint. A nivell federal i de tot el Moviment, no s'abandona mai la formació obrera sobre els aspectes que van configurant els joves i sobre la fe. A nivell federal, es van fent els «estudis d'Evangelí», complement imprescindible de la RVO i de la tasca evangelitzadora.

Les trobades dels militants: assemblees anuals, consells o jornades d'estudi i reflexió. L'organització és un element important perquè realment el Moviment sigui portat pels joves treballadors. Però també és important com a element d'aprenentatge.

Els consiliaris són un element indispensable en la tasca educativa i evangelitzadora del Moviment. Els consiliaris han fet un esforç notable aquests darrers anys de cara a un treball d'equip, cosa que fa que es vagi creant un col·lectiu que camina amb els mateixos objectius i la mateixa pedagogia.

La situació actual

La JOC té actualment sis federacions: Coll-blanc, Nou barris i Granollers, al bisbat de Barcelona; Manlleu, Torelló i Manresa, al bisbat de Vic; Lleida. Palma de Mallorca està a punt d'esdevenir federació. En procés d'iniciació hi ha uns 15 nuclis: Casc antic de Barcelona, Badalona, Igualada, Ripoll, Vic i Tarragona, iniciats per consiliaris; i Baix Llobregat, Vallès Oriental i Sabadell, portats directament pels militants.

El nombre de militants que cotitzen és d'uns 200. El nombre dels que estan en procés d'iniciació és una mica superior, encara que es fa difícil de precisar.

Els Jocistes es veuen setmanalment en grups per fer la RVO. Els grups d'un lloc geogràfic formen una Federació, i els responsables federals es troben mensualment al comitè nacional. Dins el comitè nacional hi ha els responsables federals, els d'economia (el Moviment es manté en gran part gràcies a la cotització dels militants), els d'iniciació, els del Butlletí i de la Comissió País (que reflexiona per al Moviment l'aspecte català). Tots els comitès federals es troben una o dues vegades l'any per aprofundir algun punt del Moviment. Anualment hi ha una Assemblea de tots els militants.

La JOC catalana es va constituint com un Moviment autònom, que continua coordinat a nivell estatal i internacional. Les trobades a nivell estatal i amb la JOC d'altres països (generalment França) són un element que pot ser molt enriquidor, que ajuda fins i tot a descobrir millor la pròpia identitat.

La coordinació amb els Moviments obrers d'Església a diferents instàncies eclesials i les relacions que es van tenint amb d'altres realitats juvenils i eclesials són també molt importants.

Èxits, dificultats i perspectives

Crec que és bo constatar que aquests darrers anys hem entrat en un corrent favorable al treball de Moviment en el camp dels joves. Possiblement aquest número de «Quaderns» en serà una prova clara. Això explica que compartim el que va reeixint amb d'altres Moviments juvenils de casa nostra. Crec que hi ha factors que hi ajuden. L'establiment de la democràcia ajuda a superar l'etapa de les suplències i, també cal dir-ho, l'experiència passada, que ens ajuda fins i tot en els seus fracassos. La memòria històrica ens és un gran ajut. Molts agents de la pastoral juvenil tenen a l'abast una teologia i una anàlisi de la realitat que els fa eficaços per a respondre al món dels joves que es té davant.

Certament està reeixint un treball de molts, un cert estil pastoral i la verificació de la validesa dels moviments, tan discutida fa set o vuit anys.

Més particularment, el que està reeixint a la JOC és fer possible que joves treballadors, des de la vida, en un procés llarg, tinguin l'experiència de Jesucrist, com quelcom fonamental, com una vertebració definitiva del que són i el que decideixen ser.

A part de les dificultats pròpies de la tasca de la JOC i del Moviment, cal remarcar aquestes altres

1. Les que vénen del moment conjuntural dels joves treballadors: l'atur (el 50 % de l'atur és juvenil) fa que la JOC, que sempre ha educat des de l'acció, hagi d'acollir aquest gran desafiament i situar-se creativament per respondre a aquesta realitat. Cal afegir-hi també el moment difícil que passa la classe obrera i el món obrer en general.

2. Dels dos models de pastoral juvenil que hi ha a les Esglésies europees veïnes, hem triat el model on el marc és més ampli, a diferència de certs països que fan una opció més clara per la missió des dels moviments. Treballar en un marc eclesial on no hi ha

opcions clares i on hom té la impressió d'un treball de voluntariat o una mica per afició. Tinc aquesta dèria, tiro endavant i això ni es discuteix ni es revisa. Està bé, com també està bé el treball en línies oposades.

El Moviment va adquirint maduresa en arribar clarament a la consciència de la identitat de la JOC. Es va creixent en la mesura de les possibilitats, es tracta d'un creixement harmònic i controlable per no estirar més el braç que la màniga.

Acabo citant un paràgraf d'un bon amic: «La JOC és viva i ho anirà essent molt més. Que ja tingui un passat, unes vicissituds, que es trobi amb problemes i amb fracassos, no és cap motiu vàlid de desqualificació. La JOC s'assembla als pous de petroli; fa temps que hi són i no passen de moda sinó que encara guanyen actualitat, com veiem.» («Foc Nou», núms. 13-14, 1975.)

Objectius

El Moviment JOBAC —joves cristians de barris i d'ambients populars— té pocs anys d'història —uns 8-9 anys— però se sent solidari de la llarga història dels moviments especialitzats, i d'una manera més concreta de la JOC, d'on ha tret les intuïcions fonamentals.

Per tant, l'objectiu primer del Moviment continua essent l'essencial de Cardijn, és a dir, l'anunci de Jesucrist als joves d'ambients obrers i populars. En aquest sentit el moviment considera que s'han produït uns canvis notables en la concepció i l'anàlisi de la classe obrera, en la configuració demogràfica de les àrees industrials, en la cultura d'aquests sectors, en el mateix fenomen de la «religiositat popular»... que exigeixen respostes adequades si no es vol traïr les mateixes intuïcions del fundador de la JOC. Així formen part del moviment un ampli ventall de joves que treballen, estudien o fan ambdues coses. Tots ells però assumeixen les opcions del moviment de treballar per l'alliberament de la classe obrera-popular; de donar testimoni de Jesucrist mort i ressuscitat, enmig de la lluita de transformació de la societat; de viure el moviment com a eina col·lectiva pedagògica i com a experiència d'Església, solidaris amb tota la comunitat cristiana que fa camí a Catalunya i arreu del món.

Mitjans

El moviment JOBAC fa servir tots aquells mitjans que són educadors de la persona en la seva globalitat —afectivitat, intel·ligència, misteri personal...—, a partir de les situacions i ambients que la configuren —família, treball, estudi, amistat, diversió...

El mitjà privilegiat és *l'acció*. A través de l'acció en l'ambient els militants van adquirint unes actituds i un estil de vida evangèlics. Una acció entesa no en un sentit mecànic, sinó educatiu, a nivell de RDV, i que, per tant, aprofundeix en l'anàlisi de la realitat, en les actituds que s'adopten, en el judici evangèlic, i en

la proposta de noves actituds i noves accions personals o col·lectives. Al costat de l'acció-en-clau-de-revisió-de-vida, hi ha la mateixa dinàmica del moviment —responsabilitats, organització, interrelació, coordinació, iniciació, revista, trobades...— i aquelles activitats que van encaminades a la formació teològica i cultural, i al creixement i alimentació de la fe. Així el moviment organitza tallers de teologia que es porten a terme en les diverses federacions i facilita la possibilitat de fer recessos i celebracions d'acord amb la realitat de cada grup i de cada zona o federació.

Èxits i dificultats

El fet de definir-se com a moviment implica tenir consciència d'estar en procés, de ser un organisme viu, que evoluciona d'acord amb les interpel·lacions de la realitat i de les necessitats que sorgeixen a l'interior del mateix moviment. Per això no podem afirmar que ja hem *reeixit* en tal qüestió o en tal altra, perquè sempre sorgeixen nous interrogants. Amb tot podem dir que hem avançat força en el camp de la pedagogia del moviment. Així s'ha arribat a establir dues etapes força configurades: la primera, *d'iniciació* (15-17 anys), que fa servir la metodologia de la campanya-enquesta —clàssica ja en la JOC—, i la segona —18 en endavant—, més estrictament de militància, en què les opcions bàsiques han estat ja assumides. També, a nivell pedagògic, ha pres un nou impuls el treball de formació i d'espiritualitat. Per exemple a la trobada de Setmana Santa passada es va treballar a partir de tallers —visió cristiana de l'home, Jesucrist, l'Església, els sacraments, l'afectivitat...— i s'aprofundí el sentit i la pràctica de la pregària. Quant a militància transformadora el moviment ha fet l'esforç de plantejar diversos àmbits o fronts de la realitat, procurant eines d'anàlisi i proposant alternatives. Els tres àmbits fonamentals s'han concretat en el treball —diversificant els tipus de treball—, l'estudi i l'educació dels infants en el temps lliure —esplais, escoltisme—, on bastants militants han pres responsabilitats diverses.

Amb tensions, però també amb resultats positius, s'ha fet camí en el treball conjunt entre catalano-parlants i castellano-parlants. El moviment és una bona eina per a l'arrelament al país, des de la realitat diversa que viuen els militants d'acord amb el seu ambient familiar i social. Sobretot a l'interior dels grups de RdV s'afronten els problemes culturals i lingüístics amb tota sinceritat i respecte.

En el capítol de les dificultats hi ha la manca de militants que puguin prendre responsabilitats en la iniciació de nous grups; la dedicació que això comporta retreu molts militants que se senten atrapats per la combinació treball-estudi. Una altra dificultat és l'ambient inestable que també afecta els joves del moviment. Costa molt mantenir la consciència col·lectiva de continuïtat i constància en el compromís. A l'interior del moviment també es donen tensions entre els grups de base i els que tenen responsabilitats més generals. També constatem les dificultats que molts militants experimenten a l'hora de comprometre's en els sindicats i en els partits. Hi ha reticències —justificades o no—, i això els encamina molt sovint a compromisos de caire social, cultural o educatiu —associació de veïns, revistes, festes populars, esplais, etc.

Situació actual

El moviment JOBAC viu una etapa de consolidació, després de vertebrar-s'hi nous col·lectius. Això ha exigut reestructurar-lo i donar-li una organització més seriosa. Actualment hi ha sis federacions repartides entre Barcelona, Baix Llobregat i Vallès, amb una mitjana de 8-10 grups en cada etapa. (Cada grup es troba setmanalment o quinzenalment amb l'acompanyament d'un consiliari o animador.) Enguany els de primera etapa han triat com a lema de la campanya-enquesta «Fem nostre el temps lliure». La trobada de llançament s'ha fet l'octubre passat al Clot —St. Pere Claver—, amb la participació de més de 600 nois i noies. Els de segona etapa, durant aquest curs, centren la seva anàlisi i el seu compromís en l'aspecte associatiu. «Associar-nos per a esdevenir protagonistes» és el *leit motiv* que marca una colla d'objectius. Una i altra línia de treball volen ser una resposta a l'apatia dels joves i a la manca de motivacions per a treballar col·lectivament, en equip. L'esforç educatiu del moviment vol ser solidari amb les altres instàncies cíviques i polítiques juvenils, i per això des de l'octubre passat ja participa en el Consell Nacional de Joventut de Catalunya, al costat també d'altres moviments i serveis d'Església que hi són presents.

Les campanyes són un revulsiu en la manera de viure el moviment, perquè creen una dinàmica d'acció i de reflexió col·lectiva. És més fàcil captar i viure la revisió de vida a nivell de moviment. Per això es vol avançar en aquesta línia que comporta una major responsabilitat en el conjunt dels militants i una més gran agilitat

en el funcionament pràctic. D'aquí que les trobades de responsables i coordinadors siguin imprescindibles (durant el curs i a l'estiu) tant per aprofundir la pròpia formació com per seguir més estretament la marxa del moviment.

La informació i la formació dels consiliaris, la participació en la pastoral diocesana —sobretot a partir de l'Assemblea—, el treball per àmbits i l'aprofundiment de les opcions bàsiques són altres coordenades que configuren el futur immediat del moviment.

Objectius i mitjans

El MUEC (Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians de Catalunya i les Illes) es va consolidar definitivament com a moviment l'any 75, tot i que era continuació de l'experiència del Secretariat d'Universitaris Cristians iniciat ja l'any 70.

Podem dir que l'objectiu del MUEC és la formació de joves estudiants cristians compromesos en la seva realitat (escola, Universitat, Institut, Església, lleure, etc.) aportant-hi allò d'específic que té el fet d'ésser estudiants i tot intentant ser testimonis de la Bona nova de Jesucrist. És un moviment en línia de l'acció catòlica especialitzada, és a dir, que privilegia la reflexió i la presència transformadora en el món estudiant tot afrontant els desafiaments que el món de la ciència i la cultura planteja als creients i intentant interpellar aquest món des de la fe.

El mitjà principal del treball del MUEC és la revisió de vida, reflexió de la pràctica dels militants a la llum de l'Evangeli per a retornar a la realitat amb una nova actitud que sigui més compromesa, més transformadora i més evangèlica. La revisió de vida es fa en petits grups d'estudiants, que es reuneixen setmanalment juntament amb el consiliari de cada grup, el qual acompanya el procés de fe i vida dels militants. Una altra eina important del moviment són les trobades, d'àmbit diocesà, català o internacional. Les trobades són un espai fonamental que permet traspasar la pròpia experiència tot fent experiència d'Església i comunitat de fe. Són també els principals moments d'avenç del moviment i d'aportació de nous elements que ens ajudin a aprofundir en el coneixement de la nostra realitat i en els continguts de la fe. Les publicacions internes del moviment fan que el patrimoni adquirit a les trobades formi part de la memòria del moviment («Realitat juvenil des de la condició estudiant», «Per una consciència eclesial crítica i solidària», «L'estudi com a eina de transformació», etcètera).

Valoració

És difícil valorar els èxits i fracassos del moviment, però si contemplem la realitat del món estudiant (competitivitat, individualisme, desculturalització, manca d'identitat, etc.), creiem que més de deu anys d'experiència de moviment tot mantenint-nos fidels a aquesta realitat i ajudant els estudiants cristians perquè se'n responsabilitzin, no és gaire menyspreable. D'altra banda, el món de la joventut es troba més atret per un tipus de pastoral més ampli i engrescador i menys compromès, i costa fer el pas de valorar el treball continuat i constant, que no dóna fruits a curt termini sinó a la llarga i que va configurant un estil d'home i de vida. Ens sembla significatiu, per una banda, el reconeixement internacional del nostre moviment tant per la JECI (Joventut Estudiant Catòlica Internacional) com pel MIEC (Moviment Internacional d'Estudiants Catòlics), el secretari mundial del qual és actualment en Josep M. Carbonell, antic militant i dirigent del MUEC i, per altra banda, la presència continuada del moviment en instàncies juvenils, concretament en la Taula de joves i en el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, del secretariat del qual som membres en l'actualitat.

Tocant a dificultats, podem fer nostres, i fem nostres, totes les que provenen del medi estudiant i que dificulten la presència compromesa i el testimoni de fe (manca d'identitat de la Universitat, marc socio-polític en què es mou l'ensenyament, desencant i passotisme juvenil, manca de col·lectius que lluitin per la transformació del món estudiant i universitari, etc.) i que ens interpel·len de cara a cercar la manera més eficaç i alhora evangèlica de ser-hi presents. També la manca de coneixement de la complexitat del món que ens envolta i la manca de fonamentació de les nostres opcions, ens duen de vegades a un cert voluntarisme que a la llarga o a la curta acaba per enfonsar-se. Creiem, però, que el plantejament seriós de la nostra responsabilitat com a futurs professionals, el compromís amb la institució escolar i la nostra aportació específica a l'Església, com a joves i com a estudiants, són elements fonamentals de la nostra tasca.

Situació i perspectives

Actualment el MUEC és present a les diòcesis de Mallorca, Menorca, Vic, Girona, Barcelona, Lleida i Tarragona. Globalment, el nombre de militants que es reuneixen setmanalment en ritme

de revisió de vida és d'uns cinc-cents cinquanta. El ritme de trobades és diferent a cada diòcesi, però es vetlla perquè la gent nova del moviment tingui, almenys durant un any, una dinàmica de trobades específica, i perquè els militants més antics aprofundeixin la reflexió amb les seves pròpies trobades. Tots els militants de cada diòcesi es troben en l'Assemblea diocesana. La gran trobada anyal del Moviment a nivell català és l'Assemblea general, que aplega tots els membres de totes les diòcesis, tant de secundària com universitaris. Per altra banda i també a nivell català, es realitza una trobada de militants del moviment amb un cert rodatge per tal d'aprofundir algun aspecte de la nostra realitat de joves estudiants cristians.

Durant l'estiu es duu a terme el campament de batxillers, obert a altra gent que vulgui conèixer l'estil del MUEC, i un campament de caire teològic per a universitaris.

Quant a les perspectives de futur, val la pena situar-les en el marc de les «Orientacions catalanes del MUEC per al curs 81/82», les quals marcaran el contingut de les trobades de l'any. Fonamentalment consisteixen a engegar un treball de fonamentació de les nostres opcions tot apuntant cap a la descoberta de l'home i de la societat que construïm en el treball quotidià (opció pels pobres, opció per l'home ètic) i desvetllant la nostra consciència sòcio-política. I per altra banda, potenciar més la revisió de vida com a eina de conversió personal i estímul de transformació de la realitat.

Aquestes Orientacions marcaran el curs tant a nivell català com diocesà, juntament amb la preparació de l'Assemblea mundial JECI-MIEC, que es durà a terme durant l'agost del 82 i que tindrà com a tema «Els estudiants en solidaritat amb el poble. Cap a una Església dels pobres».

Objectius i mitjans

La transformació evangelitzadora de la realitat duta a terme pels infants en el món infantil i tot el seu entorn. Aquesta transformació es pretén, alhora, en les persones i en les estructures on es mouen i que les condicionen.

Com a objectiu secundari, pretenem atreure l'atenció dels joves i de les persones adultes en general de cara a valorar els infants pel que ja són ara, i no tant en funció del que un dia poden arribar a ser; de manera que joves i adults descobreixin que val la pena esmerçar esforços per acompanyar els infants en aquest Moviment com a «animadors».

a) La mateixa acció de l'infant, degudament reflexionada i valorada, enriquida per un descobriment progressiu i crític de la realitat que l'envolta, que el durà a un nou compromís d'acció, juntament amb d'altres, procurant implicar tota mena de persones.

b) El testimoni personal dels animadors que l'acompanyen en aquest procés (joves-adults compromesos en el seu medi i referits a alguna comunitat cristiana com a lloc de revisió, aprofundiment i celebració).

c) El Moviment com a tal, que es posa al seu servei, amb tota la riquesa que suposa la seva mateixa dinàmica: els grups d'infants, preadolescents i adolescents; les trobades setmanals; els contactes de diferents grups a nivell de centres, sectors o ambients, diòcesi; els campaments i les colònies d'estiu; les publicacions; les assemblees i jornades diocesanes, catalano-balears i internacionals...

d) Un procés doble i paral·lel d'iniciació al Moviment, per als infants i els animadors.

Èxits i dificultats

Pel que fa als infants, hi ha la il·lusió de sentir-se protagonistes del seu propi Moviment i, en definitiva, de la pròpia vida, en

quant descobreixen que són capaços de fer plegats «coses importants», tot involucrant-hi d'altra gent i sentint-se valorats pels grans. Van descobrint com la mateixa acció els educa i esdevé transformadora de persones i estructures. Al mateix temps, van passant d'una actitud passiva i fatalista a una actitud més crítica, més valenta i creadora davant la realitat. Hi ha també un descobriment del Crist i del «ser cristià» com quelcom estretament unit a tot el que viuen i fan; i l'experiència que molta gent, petits i grans, ho viuen i ho valoren els ajuda a descobrir l'Església.

Les dificultats més importants vénen a l'hora d'anar fent el lligam «fe-vida» i d'explicitar-lo, sobretot en certs ambients totalment descristianitzats i amb prejudicis envers l'Església. D'altra banda, el testimoni de certes parròquies i de cristians i la seva actitud poc acollidora, molt impacient i poc respectuosa de l'estil del Moviment, desconcerta i fa que es creï una imatge d'Església paral·lela.

Quant als animadors, hi ha el fet de prendre consciència que la seva dedicació al món infantil és un veritable i seriós compromís com a cristians, que els exigeix molt; en efecte, van descobrint que hi són per tal de compartir un mateix estil de vida, una mateixa manera «d'estar en la realitat», i això els va portant a assegurar-se el seu propi lloc de revisió de vida.

Les dificultats s'experimenten sobretot a l'hora de situar-se respecte als infants i de distribuir el temps entre el treball, els estudis, la família, etc. El Moviment com a tal es troba també amb una manca de consiliaris. I una darrera dificultat: com ser fidels a la cultura catalana i al país i, al mateix temps, a un món infantil complex on es reben les conseqüències d'una política d'immigració i integració de la gent no catalana.

Situació i perspectives

El Moviment és present a cinc diòcesis: Barcelona, Girona, Lleida, Mallorca i Vic. Arriba a uns 1.800 infants en uns 170 grups i té uns 425 animadors. A més hi ha els Centres en iniciació. Hi ha una trobada anyal a nivell catalano-balear. Cada diòcesi té les seves trobades d'infants i d'animadors, el nombre i la freqüència de les quals varien d'acord amb les respectives necessitats.

Perspectives: arribar a més diòcesis de Catalunya i de les Illes. Potenciar més els contactes amb d'altres realitats i institucions, civils i eclesials, presents o preocupades pel món infantil. Fer més palès el protagonisme dels infants a tots els nivells del Moviment.

L'ESCOLTISME

GENÍS SAMPER

Nascut el 1907, a Anglaterra, per obra d'un heroi militar de les guerres colonials, R. Baden-Powell, en un intent d'anar més enllà de l'educació escolar, massa egoista i allunyada de la natura, l'escoltisme es convertí aviat en el primer moviment mundial de nois. Baden-Powell era cristià, i possiblement maçó, com tot bon militar anglès. El seu moviment intentava superar les barreres que separen els homes (origen, classe, creences polítiques i religioses) sense anular-les, sinó tot respectant-les. Després d'un temps de sospites i malfiances, la imatge d'home proposada per Baden-Powell a la Llei escolta, fou vista per l'Església Catòlica com a conforme a l'home evangèlic i l'escoltisme fet pels catòlics fou reconegut com una eina i un espai on poder dir i viure la fe. A molts països europeus de majoria catòlica, els catòlics es constituïren en associacions dites confessionals dins el moviment mundial escolta; en elles els escoltes, en comunió amb l'Església, es juguen el futur de la fe en la mateixa vida proposada per la Llei Escolta.

Gràcies a Batista i Roca, el 1927 naixia, a casa nostra, la «Germanor de Minyons de Muntanya», la qual acollia nois de tots els horitzons socials, polítics i religiosos. A la Germanor hi havia Mn. A. Batlle, ajudant tothom i fent de capellà per als catòlics. El 21 de juliol de 1936, Mn. Batlle, amb els seus minyons, plantava una creu a dalt la Pica d'Estats: tot un símbol. La davallada i retorn a Barcelona foren un veritable calvari. Mn. Batlle va anar a parar a Suïssa, on aprengué el bon escoltisme. I després de la desfeta del 39 tornava a ser aquí i tornava a fer escoltisme per a Catalunya. És la seva millor època.

L'escoltisme catòlic català en el si del Moviment escolta

1. Mossèn Antoni Batlle no fundà mai una associació confessional d'escoltisme. Treballà, al costat de Josep M. Batista i Roca, dins del Consell de Minyons de Muntanya, com aquell qui diu atenent els agrupaments catòlics dels Minyons de Muntanya.

2. Tres hores abans de la seva mort, el dia 26 de novembre de

1955, rebia, signat pel Dr. Gregorio Modrego, el nomenament de Consiliari Diocesà d'Escoltisme, després d'haver lluitat aferrissadament per veure reconeguts els seus agrupaments com una realitat d'Església dins la unitat de l'Escoltisme.

3. El 1957 es creava la Delegació Diocesana d'Escoltisme (DDE) al si del Consell Diocesà de la Joventut d'Acció Catòlica als bisbats de Barcelona i Vic. Aquest fou el nucli jurídic d'una associació catòlica catalana d'escoltisme.

4. Les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme de Barcelona, Vic i Girona creaven el 1961 un òrgan coordinador anomenat «Minyons Escoltes». «Guies Sant Jordi» naixia el 1962: aplegava els agrupaments catòlics de la Germanor de Noies Guies.

5. Minyons Escoltes maldà per fundar i donar vida a una federació de delegacions diocesanes d'Escoltisme en tot el territori de l'Estat espanyol, amb el nom de «Movimiento Scout Católico» (MSC). Així Minyons Escoltes trobaven el seu interlocutor i «partenaire» normal de cara als altres bisbats d'Espanya. MSC fou aprovat per la Conferència Episcopal Espanyola el juliol del 1973.

6. Aquest fet accelera el reconeixement de l'Escoltisme i el Guiatge catòlics a nivell català. Fins aquest moment cada bisbat havia tingut els seus estatuts particulars. El 1975 la Conferència Episcopal Tarraconense iguala els «Estatuts Diocesans de Minyons Escoltes i de Guies Sant Jordi» dels vuit bisbats catalans i aprova els Estatuts generals de Minyons Escoltes com a supradiocesana de MSC. El 1978 dóna el vist i plau als Estatuts generals de Guies Sant Jordi, mentre es prepara una redacció unificada dels Estatuts generals d'ambdós, M.E. i G.S.T.J., per al 1981.

7. El projecte pastoral de Minyons Escoltes/Guies Sant Jordi de Catalunya queda expressat en forma d'objectiu als Estatuts d'aquesta manera: «Minyons Escoltes/Guies Sant Jordi de Catalunya es proposen l'anunci de Jesucrist en la vida escolta per fer créixer l'Església entre els nois» (art. 1,4).

8. Els lligams amb l'Església queden assegurats pel vist i plau que dóna la Conferència episcopal tarraconense (CET) al nomenament dels Comissaris Responsables Generals (art. 21,1) i nomenament del Consiliari General a proposta del Comissariat (art. 21,5); aquests tres responsables presideixen el Comissariat, que és la màxima autoritat del Moviment. Sense que figuri als Estatuts, la comunicació amb la CET queda assegurada per la designació d'un bisbe de Catalunya especialment responsable de l'Escoltisme.

9. A nivell diocesà, Minyons Escoltes/Guies Sant Jordi de Catalunya es comporten com associacions de dret diocesà i reprodueixen les estructures generals al seu nivell.

10. A l'interior de l'Església de Catalunya Minyons Escoltes/Guies Sant Jordi de Catalunya manté relacions de bona voluntat, no estructurades, amb els altres moviments de jovent, i participa en la vida laical de l'Església.

11. De cara a l'Església universal, Minyons i Guies Sant Jordi de Catalunya són associacions membres de les Conferències Internacionals Catòliques d'Escoltisme i de Guiatge (CICS, CICG).

L'organització interna

1. La cèl·lula bàsica de la vida escolta és l'agrupament (Estatuts Generals art. 8), pel qual passa el noi des dels vuit anys i on s'educa a través de la vida de patrulla, la Llei i la Promesa fins a ben entrada l'edat adolescent.

2. A l'agrupament, els agents de l'educació integral i, per tant, també de la pastoral, són solidàriament els Caps i el Consiliari.

3. Els Caps són joves de 18 anys endavant, no necessàriament especialistes ni en pedagogia ni en pastoral, els quals acompanyen el noi pel camí marcat pel mètode escolta. El seu dinamisme forma part de la intuïció de la pedagogia escolta, segons la qual són els nois els veritables protagonistes de la seva educació acompanyats per un noi xic més gran.

4. El Consiliari és un adult en la fe i un ministre de l'Església que viu amb els nois i els Caps la vida escolta. Fa anys hi havia consiliaris per a cada unitat o branca; actualment a la pràctica només n'hi ha un per agrupament, i en molts no n'hi ha, o simplement en fa el vicari, no sempre identificat amb l'espiritualitat escolta.

5. En alguns agrupaments comença a prendre volada, a títol privat, la figura d'animador de la fe. És aquest el qui rep la informació pastoral del Moviment i es responsabilitza d'ajudar a portar endavant aquesta educació. Pel seu caràcter privat, i perquè no és un ministre reconegut de l'Església, difícilment aquest animador arriba a crear relacions d'Església, i tot queda un xic *amateur*. Seria de desitjar que l'animador de la fe fos reconegut amb el temps com a veritable ministeri d'Església.

6. Normalment els agrupaments estan radicats en una entitat més o menys d'Església que anomenem entitat acollidora. Aquesta radicació hauria d'esdevenir un veritable mitjà d'integració en la vida de l'Església; a la pràctica passa que moltes vegades no va més enllà de poder usar uns locals que són de l'Església, amb tota l'ambigüitat que això comporta. Els malentesos i les ten-

sions són freqüents entre l'agrupament i l'entitat acollidora. Alguns agrupaments són autònoms fins i tot en els seus locals: els lligams d'aquests agrupaments amb l'Església no sempre són evidents.

7. El lloc de l'acció pastoral és «la vida escolta» (art. 2,1). Això vol dir que és la mateixa vida escolta, en les seves dimensions i els seus dinamismes, el lloc de l'anunci de la Bona Notícia i de la progressiva realització de la comunitat de fe i d'Església. La Llei hi apareix com a expressió d'un projecte evangèlic per als nois; el progrés personal hi esdevé un camí catecumenal; el petit equip es converteix en el lloc on es viu la fe a la mesura dels nois.

8. Seguint l'esperit del fundador, la pedagogia escolta descarta la proposta de la fe com a contingut d'una classe de religió, la programació sistemàtica de la catequesi i la reducció de la religió a un conjunt de deures culturals.

9. Segurament que, a l'hora de la veritat, els conflictes de fe que viuen els caps són projectats sobre els nois, i els mateixos caps, malgrat l'ajut que puguin rebre, no saben com fer-s'ho, ni si han fet prou per educar la fe dels nois. El Moviment vol ajudar els caps, no solament amb cursos de formació, sinó també amb materials (fitxes «Macramé» per a l'educació de la fe) i «Jornades» especials per a animadors de la fe («Montjoia de Pasqua», «Muntanya de Tardor»...).

10. Minyons Escoltes/Guies Sant Jordi de Catalunya creuen tenir una responsabilitat de cara a l'edificació de l'Església dels joves, que va més enllà del propi moviment, i per això convoquen periòdicament trobades obertes, on els joves puguin trobar el seu lloc d'Església («12 hores de Pasqua», «Siurana de l'Esperit», «Ripoll Pasqua 2000»...).

Barcelona, 20 de març de 1981.

HORA - 3

PERE CODINACHS

Objectiu d'Hora-3. És el desvetllament de l'adolescent, el compromís del jove i la militància de l'adult (d'acord amb cada branca, «Hora-3», «Hora-6» i «Hora-9», en la doble dimensió humano-social i religiós-ecclesial.

Aquest objectiu s'inclou i queda especificat en els altres valors fonamentals del moviment: *Amistat, Fe, País i Església*.

Tot això intentem de portar-ho a terme dins la vivència dinàmica de la «*lluïta i contemplació*» (utopia creadora d'«Hora-3»).

Mètode. L'assoliment d'aquest objectiu general ens exigeix a tots un *esforç personal*, portat a terme en *grup*, per a situar-nos críticament davant la *realitat* (persones, coses, esdeveniments, dificultats) i des de la *fe viscuda*, a fi que ens ajudi a *veure*, a *discernir*, a *actuar* i a *orientar* la nostra vida i la nostra *acció transformadora*.

Aquest esperit es concreta en un mètode fet de quatre actituds bàsiques: partir de la nostra realitat; analitzar-la críticament; interioritzar-la, i transformar-la.

Cada noi i noia va incorporant i aplicant aquest mètode segons l'edat i les modalitats de la branca a què pertany.

Tècniques. A més del mètode que acabem d'indicar, els grups posen en pràctica diferents tècniques: d'animació, de desvetllament, d'aprofundiment, d'interiorització, dinàmiques de grup, etcètera.

Aquestes tècniques són utilitzades a les reunions de grup, trobades comarcals, trobada general, camps d'estiu i celebracions dels temps litúrgics.

Aspectes positius. Podríem anotar els següents: la bona acollida que ha tingut, ja des del principi, «Hora-3» a tots els bisbats i a la majoria de comarques; una certa facilitat d'aplicar el moviment a les diverses situacions en què es troben els adolescents i joves dels nostres centres de catequesi, d'esplai, de diversió, etc.; les fitxes i altres publicacions «Hora-3», que han tingut una bona acceptació; l'engrescament inicial dels adolescents i joves inscrits i, progressivament, un major compromís de molts d'ells; una integració harmònica i fecunda de joves i adults, de capellans i reli-

giosos, de laics i clergues; bona comprensió i acceptació dels valors fonamentals del moviment; una nombrosa incorporació de caps, adults i joves, per a portar els grups «Hora-3» i «Hora-6».

Dificultats. Les trobem en la vivència i la vida de grup; la continuïtat de grups i persones dins el moviment; i això per causes diverses: manca de funcionament del mateix grup; per mobilitat de les persones del grup, per raó d'estudis, de feina, de servei militar, de canvi de destí dels caps; poca participació de la família; ambient social poc favorable, sobretot per als grups que comencen; reticències per part d'alguns centres o parròquies; dificultats pròpies d'un moviment, ja d'entrada força nombrós, que ha hagut d'estructurar-se ràpidament i sense gaires recursos humans, tècnics ni econòmics.

Membres del moviment. «Hora-3»/adolescents, 1.600 membres; «Hora-6»/joves, 700; «Hora-9»/adults, 100; caps de grup, 225; zones «Hora-3», 9; membres del secretariat general, 17.

Trobades. Cada zona fa una trobada un cop el trimestre; la trobada general de tot el moviment es fa el tercer trimestre. Cada zona o centre local fa altres trobades pel seu compte, especialment, la celebració dels temps litúrgics.

La participació a les trobades oscilla entre un 60 i un 70 % dels membres inscrits. Les trobades generals darreres han estat nombroses: el Miracle, de Solsona (900 participants); Poblet (1.000); el Collell, de Girona (1.200).

Camps d'estiu. Vénen a ser com una mena d'escola d'estiu, sobretot, per a la branca «Hora-6»: Arbúcies (90 participants), Canòlic, Andorra (120 participants) i Mines d'Osor, Girona (150 participants).

Perspectives. Estan contingudes en els projectes que hem elaborat com a conclusió de l'estudi del moviment que hem acabat de fer. En concret, ens proposem: augmentar la formació dels caps de grup; consolidar la branca «Hora-9»; intensificar la nostra presència i el nostre servei a les institucions locals, comarcals i nacionals; finalment, un major arrelament a la vida i a les activitats de l'Església local, arxiprestal, diocesana i catalana.

Objectius i mitjans

Tenim consciència de la missió («objectiu») comunitària, però, abans que tota altra cosa la descobrim com un do de l'Esperit que ens fa a cadascun de nosaltres. Aquest do-carisma per a construir el Regne tot fent la seva Església, creiem que el rebem quan escoltem la seva Paraula entre els més marginats, els pobres i els joves. Seguir així Jesús és, doncs, el nostre objectiu.

Els mitjans més importants podríem dir que són els menys «tècnics». El fet de compartir tot el que som i tenim: temps, projectes, cèntims, cultura, professió, estats de vida, etc., i sobretot el fet de viure en comú. Anem descobrint aquest darrer com un «sagrament» de la presència comunitària. És amb aquest estil de viure com mirem d'anar materialitzant les claus de la interioritat, la comunitarietat i el compromís a través dels quals descobrim amb novetat la presència alliberadora de Déu en el nostre barri, ciutat, Església, món.

La cosa més saludable per a la nostra comunitat és la missió que ens ha estat encomanada (la mateixa missió de l'Església), la preocupació d'oferir-la a altri, l'evangelització, la convocatòria. Per això oferim als joves un procés de maduració mitjançant la vida de grups (a parròquies, casals, etc.), arribant-los a oferir de seguir Jesús i convidant-los, bo i coneixent el que és tota l'Església, a fer-ho amb nosaltres.

Balanç i perspectives

Per a nosaltres els conflictes que van brollant en el Moviment ho són prou clarament de creixença-maduració. Així ens ho sembla pel fet que a les comunitats anem assolint noves situacions: matrimonis, fills, preveres, cèlibes, professions, militàncies polítiques, treball sindical, moviments ciutadans, alternatives cooperativistes, presències rurals..., la qual cosa va perfilant d'una manera més completa i clara com la comunitat Adsis és el nostre mode de viure tota la nostra vida des de la fe. Aquesta creixença —extensió i definició de la pròpia identitat Adsis— ha significat que alguns germans, i de vegades comunitats senceres, deixessin d'iden-

tificar-se amb la lectura de fe de la resta de les comunitats. D'altra banda ens esperona veure reconegut el nostre carisma-estil de vida dins l'Església en la persona dels bisbes que accepten el plantejament ministerial de les comunitats i de tota la línia pastoral.

Actualment en el Moviment som unes vint-i-cinc comunitats (a banda dels grups de convocatòria, pre-catecumenat i catecumenat) a les Esglésies locals —diòcesis de Salamanca, Oviedo, Madrid, Bilbao, Canàries, València, Pamplona, Elx, Donosti i Barcelona.

La història a Barcelona en els set darrers anys ha estat la pròpia d'una progressiva maduració i definició de la nostra identitat Adsis. Així, després d'uns anys de diverses comunitats, avui som tots a la comunitat del barri del Carmel, a la parròquia de Santa Teresa.

Les perspectives de futur, les trobem vinculades al que surti d'allò que expressem al nostre ideari: «El moviment Adsis es compromet, al costat d'altres grups cristians, en un procés d'encarnació que anirà creant una Església popular, on els sectors més marginats es podran sentir plenament Església, amb una fe madura i compromesa en la transformació de les realitats d'aquesta terra.

»D'aquesta manera les comunitats Adsis, en comunió de fe i de missió amb d'altres comunitats i grups cristians, construïm l'Església local. Des de la nostra pròpia identitat vocacional participem en la tasca evangelitzadora de la diòcesi i, d'una manera constructiva i crítica, col·laborem, des del nostre compromís concret, amb tota l'Església diocesana». (57.1 i 57.2)

Barcelona, novembre de 1981

SERVEI DE

COLÒNIES DE VACANCES

JOSEP M. FONT

Objectius

Vet ací, en una ràpida enumeració, els objectius del Servei de Colònies de Vacances (s.c.v.):

1. Treballar per la formació integral dels infants i adolescents en el temps lliure.
2. Mantenir, desenvolupar i garantir al màxim la qualitat de la tasca educativa que es realitza en els Centres federats.
3. Facilitar camins d'alliberament als nois i noies, amb una referència personal a Jesucrist, ja que la tasca específicament cristiana és una tasca d'anunci explícit de Jesucrist dins del propi ambient.
4. Treballar per una societat amb unes estructures justes i democràtiques, que permetin i promocionin els drets i valors de la persona, en —i a partir del— nostre context social més immediat; i aquest context és Catalunya.
5. Oferir els mitjans materials, tècnics, didàctics i altres serveis que facilitin la tasca dels Centres federats.
6. Formar monitors i responsables a través de l'Escola de l'Esplai.
7. Potenciar els grups de nova creació, promoure'n de nous i suscitar grups d'estudi, grups de pares, de persones interessades, etcètera.
8. Sensibilitzar la societat sobre la importància i la repercussió en la personalitat de l'infant i de l'adolescent, de l'educació en l'esplai.
9. Recollir les necessitats, inquietuds i experiències dels Centres federats.
10. Mantenir relació amb altres entitats que es dediquin a l'educació dels infants i adolescents en el temps lliure.
11. Afavorir les relacions entre els Centres federats, a través de les Zones del s.c.v., per tal d'assolir millor els objectius comuns.
12. Crear i mantenir aquelles activitats i manifestacions que

els Centres i el mateix s.c.v. puguin proposar, d'acord amb la finalitat de l'associació.

Mitjans

Per a aconseguir aquests objectius comptem amb uns instruments o mitjans. Enumerem els principals:

1. El Butlletí Interior Informatiu del s.c.v., actualment en la seva segona època, revitalitzat i cada cop amb més contingut: pràctic, ideològic —de fe—, d'informació...

2. L'estructuració de l'Entitat en Zones, gairebé iguals a les diocesanes, presidides per un Responsable de Zona. Ens permet conèixer més directament la problemàtica de cadascuna.

3. Periòdicament, fem també alguna publicació, ja sigui sols o bé a través del secretariat interdiocesà «Coordinació Catalana de Colònies, Casals i Clubs d'Espai»; enguany s'han editat els dos volums de textos i pregàries «Pren-te temps», dins la col·lecció «Els Daus», d'Editorial Claret.

4. L'Escola de l'Esplai, entitat germana nostra, amb la programació de cursos de Monitor, Director i altres especialitzats, reconeguts de fa dos anys pel «Ministerio de Cultura» i molt aviat per la Generalitat, ens possibilita una formació permanent i al dia dels monitors i monitores; una formació cada vegada més exigent i molt aviat controlada per la Generalitat.

5. Diferents serveis ajuden els Centres a dur a terme la seva tasca: Servei de lloguer de cases per a estades i colònies, Servei d'Assegurances diverses. «Els Encants de l'Esplai, Soc. Coop.» és una botiga que facilita tot aquell material que de forma habitual es consumeix en els Centres.

Balanç i perspectives

El Servei de Colònies ha reeixit en la recerca de la identitat pròpia dels Centres d'Esplai en una època en què no eren reconeguts, malgrat haver-n'hi a cada cantonada. Fa pocs dies, el Director General de Joventut de la Generalitat de Catalunya ens deia que «Coordinació Catalana» era el moviment que havia mogut més nois i noies aquest estiu passat: 18.000, dels quals 10.000 aproximadament pertanyen al s.c.v. de Barcelona.

Aquesta situació d'ignorància oficial i alhora de tolerància ens

va obligar a fer una suplència més de les moltes que ha hagut de fer l'Església al llarg de la història. Tots aquells Centres que volien un mínim d'aixopluc no tenien altre remei que federar-se al s.c.v. En acabar l'època del General Franco, vam adonar-nos que la dita «de fora vingueren que de casa ens tregueren» es podia produir, si no vetllàvem decididament pels nostres objectius, sobretot per aquells que ens converteixen inequívocament en un servei d'Església. Van ser moments difícils, controlats a nivell d'Estatuts; però cal vetllar perquè la vida dels Centres hi correspongui de fet. És allò de l'esperit i la lletra.

La nostra situació actual ve donada per aquestes xifres: 8.000 nois/es, 2.000 monitors/es, 98 centres.

Anyalment celebrem la JORESCO (Jornada d'Esplai i Colònies); enguany serà el 7 de març i prendrà la forma de Congrés de Monitors de la Diòcesi.

Tres trobades, anomenades genèricament d'animació de la fe, faciliten als monitors que hi assisteixen —pocs generalment—, l'aplicació pràctica de l'objectiu número 3 de l'enumeració inicial. Enguany participarem també a la Pasqua Jove Inter-moviments.

Les nostres perspectives de futur s'orienten en aquesta triple direcció:

- dur a bon terme el procés de clarificació dels Centres d'esplai a nivell d'opcions de fons;
- continuar fent passos cap a un moviment educatiu;
- plantejament econòmic en una línia d'autofinançament.

TROBADES DE JOVES

A MONTSERRAT

JOSEP DE C. LAPLANA

El nostre objectiu és afavorir que els joves de diferents indrets del nostre país que es troben en actitud de recerca i oberts a la fe, facin un pas endavant en la seva responsabilitat davant la vida i en la seva vida de cristians.

El mitjà que utilitzem és, sempre, la *trobada*, amb el seu ritme de reflexió compartida, pregària i festa.

Amb la perspectiva d'onze anys de funcionament, constatem que la nostra entitat fa un servei de pont entre les catequesis i els diferents moviments de joves cristians, que és útil i reconegut. La gent respon força bé.

Les dificultats són les pròpies de tot treball amb gent jove: la provisionalitat, la pluriocupació de tots, haver de recomençar gairebé de zero cada dos o tres anys.

Trobades funciona a dos nivells diferents: els equips que formen el canemàs organitzatiu i els nois i les noies que s'inscriuen a cada una de les trobades. Els equips treballen amb mètode de moviment: reunió setmanal, formació personal, preparació i revisió de les trobades. Són uns 75, amb un nivell de compromís més o menys accentuat. Pel que fa a la gent que s'ajunta a les trobades, hi ha una mitjana d'unes 4.500 inscripcions cada curs.

Les trobades anomenades de l'*equip alfa* són per a joves de 13-14 anys; les de l'*equip pi*, per als de 15-16 anys; i les del *tau*, per als de 17-20 anys. Cada un dels equips programa quatre trobades l'any amb un temari homogeni, a més d'una altra que és comuna a tots els equips. El lloc de la trobada és sempre Santa Cecília de Montserrat.

El Monestir de Montserrat vetlla per l'animació de la fe i de la pregària de Trobades i nomena el consiliari, que és confirmat per l'Arquebisbe de Barcelona. Els joves dels equips organitzadors actuen amb la responsabilitat pròpia dels laics dels moviments d'Església.

Trobades de Joves de Montserrat va néixer com una tasca pastoral succedània arran de l'enfonsament dels moviments d'A. C. i en uns temps eclesials difícils. Tot i que actualment les coordinades històriques són diferents, constatem que *Trobades* conserva una força de convocatòria considerable que no podem desaproveitar amb vista a mobilitzar cristianament el jovent del nostre país.

CENTRE SALESIÀ

D'ESTUDIS ECLESIASTICS

RAFAEL COLOMER

Els serveis de pastoral juvenil del Centre salesià d'estudis eclesiàstics «Martí Codolar» pretenen un triple objectiu:

- Proposar una reflexió sistemàtica sobre les principals orientacions actuals d'una pastoral entre els joves.

- Acompanyar la pràctica dels educadors de la fe dels joves amb trobades regulars de reflexió.

- Oferir la possibilitat d'intercanviar i analitzar les experiències pastorals que es realitzen en el camp juvenil.

Els mitjans de què ens servim són fonamentalment cursets sobre temes diversos: El catecumenat: un camí de maduració de la fe amb els joves. L'educador davant dels joves. L'escola com a plataforma pastoral. Dinàmica de grups. Iniciació al llenguatge i a l'expressió corporal en la pastoral juvenil. La comunicació humana en l'acció educativa i pastoral amb els joves. El món juvenil: característiques principals i línies d'evolució. Els símbols a la catequesi i a les celebracions juvenils. Eucaristia i creativitat en els joves.

Per a aquest any s'han programat alguns cursets sobre: La confirmació: catequesi i pastoral; les convivències juvenils: punts essencials d'un camí de fe; funció de l'animador en un grup; i el desencís juvenil i les noves línies d'esperança.

SIPAJ

F. XAVIER ROIGÉ

L'objectiu que nosaltres ens proposem és ben senzill: oferir informació als joves que ens ho demanen sobre totes aquelles activitats i possibilitats que poden ajudar-los a enriquir-se

CENTRE SALESIÀ

D'ESTUDIS ECLESIASTICS

RAFAEL COLOMER

Els serveis de pastoral juvenil del Centre salesià d'estudis eclesiàstics «Martí Codolar» pretenen un triple objectiu:

- Proposar una reflexió sistemàtica sobre les principals orientacions actuals d'una pastoral entre els joves.

- Acompanyar la pràctica dels educadors de la fe dels joves amb trobades regulars de reflexió.

- Oferir la possibilitat d'intercanviar i analitzar les experiències pastorals que es realitzen en el camp juvenil.

Els mitjans de què ens servim són fonamentalment cursets sobre temes diversos: El catecumenat: un camí de maduració de la fe amb els joves. L'educador davant dels joves. L'escola com a plataforma pastoral. Dinàmica de grups. Iniciació al llenguatge i a l'expressió corporal en la pastoral juvenil. La comunicació humana en l'acció educativa i pastoral amb els joves. El món juvenil: característiques principals i línies d'evolució. Els símbols a la catequesi i a les celebracions juvenils. Eucaristia i creativitat en els joves.

Per a aquest any s'han programat alguns cursets sobre: La confirmació: catequesi i pastoral; les convivències juvenils: punts essencials d'un camí de fe; funció de l'animador en un grup; i el desencís juvenil i les noves línies d'esperança.

SIPAJ

F. XAVIER ROIGÉ

L'objectiu que nosaltres ens proposem és ben senzill: oferir informació als joves que ens ho demanen sobre totes aquelles activitats i possibilitats que poden ajudar-los a enriquir-se

i créixer com a persones i que sovint la nostra gran societat deixa de banda. El nostre objectiu no és només *informar*, sinó també *acollir*. És necessari que tota informació esdevingui més humana, més constructiva. I a la vegada la nostra feina serveix de *promoció*: detectant els buits del moviment juvenil, evitar la duplictat d'esforços i atendre altres serveis inexistents i necessaris.

La informació que es facilita és prou àmplia i diversa perquè tothom pugui trobar una resposta a les seves inquietuds.

Els nostres mitjans són molts i diversos. Resumint:

a) *Informació* personal, carta o telèfon, sobre qüestions diverses: entitats i serveis juvenils, trobades, grups i centres de reflexió, esplai i temps lliure, cursets, recursos àudio-visuals i per a grups, serveis voluntaris, grups que treballen en l'àmbit de la marginació i possibilitats de col·laborar-hi, etc.

b) *Butlletí* mensual, resum d'activitats juvenils possibles.

c) *Seccions especialitzades*: Infor-droga (prevenció, rehabilitació); Assessoria Jurídica (sobre qüestions juvenils); Racó Tercer Món (informació d'organismes relacionats amb el tema i possibilitats de col·laboració).

d) *Publicacions*: «Guia de Vacances Joves», «Barcelona per a joves», «Guia de cases de colònies, trobades i aplecs».

e) *Borsa del voluntariat*.

f) *Biblioteca i hemeroteca* sobre temes juvenils.

Ens sembla haver reeixit a obrir una porta, la qual cosa mena cap a trobar possibilitats i més possibilitats d'enriquir-se personalment en coses en què mai no s'havia pensat. El nombre de demandes d'informació ha anat augmentant cada vegada més. Les dificultats han estat diverses: sobretot de caire econòmic, no sempre superades tot i l'afany del nostre equip de voluntaris que hi col·laboren.

Actualment el servei està creixent molt ràpidament. El servei funciona gràcies a un equip de col·laboradors voluntaris. El Butlletí arriba cada mes a uns 4.000 joves i/o centres. El nombre de demandes d'informació ateses anualment és d'unes 15.000.

Les perspectives de futur són bones. Tenim molts projectes de cara a fer créixer el servei en el seu abast i com a servei: millorar el Butlletí, fer-lo créixer tocant a temes juvenils, iniciar una col·lecció de temes monogràfics, nous serveis (camps de treball, etc.)...

Moviments existents

Al nostre bisbat hi ha com a moviment més general i específicament diocesà el Moviment de Joves Cristians d'Urgell. A grans trets podríem dir que és la realitat dinàmica creada, durant els quatre últims anys, per la Delegació Diocesana de Joventut, partint dels mateixos joves. Es mou en un doble camp d'acció:

1. *D'animació*, a tres nivells: accions concretes als diferents pobles per descobrir els joves interessats, trobades comarcals o de zona i trobades generals: les celebracions massives de Nadal, Pasqua, etc.

2. *D'aprofundiment*, que consisteix a animar tots els joves que han participat en aquestes trobades perquè formin grups als pobles. Aquests grups es reuneixen periòdicament per fer un treball de reflexió i de pregària i animar-se a un compromís d'integració a la comunitat i de transformació del món en què viuen. Ells són els qui programen, realitzen i animen les trobades, a tots nivells, de cara als altres joves.

Existeixen també amb força incidència al nostre bisbat altres moviments com Hora 3 i els confessionals Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya i el Servei de Colònies. La seva dinàmica és ben coneguda arreu de Catalunya com també la bona tasca que duen a terme.

Si bé no hi ha cap més moviment, hi ha, però, altres realitats de grups de joves que es mouen entorn de les parròquies o d'algun col·legi religiós, per exemple grups de catequesi, d'acció caritatiu-social, etc. Una realitat ben important durant aquest any ha estat la participació de seixanta-vuit grups de joves en la ponència de Joventut de l'Assemblea Diocesana.

Problemes i perspectives

Els problemes més característics amb què es troben els moviments al nostre bisbat són:

La gran quantitat de poblets petits en què no hi ha un con-

tingut prou elevat de joves perquè hi tingui cabuda cap moviment. El camp dels moviments queda reduït a uns quants nuclis més grans.

La fuga massiva de joves cap a la ciutat; la majoria per raó dels estudis i d'altres per raó del treball. Si bé aquests joves vénen molts caps de setmana, ja no poden portar una tasca seguida dins els moviments. Això origina una pèrdua contínua de caps i monitors, i cal recórrer a gent massa jove, per suplir aquests buits.

La manca de consiliaris, per culpa de l'escassetat de preveres joves, i això fa que moltes parròquies es desentenguin fàcilment de la pastoral juvenil i dels moviments.

Finalment, el fet que sovint el grupet de joves inquiets són sempre els mateixos a tot arreu, als moviments i a totes les activitats culturals i esportives del poble, posat que els nuclis de població no són gaire grans. Això fa que no puguin tenir una dedicació plena a cap d'elles, amb la coincidència de reunions i altres activitats.

Ha ajudat a superar aquestes dificultats una pastoral comarcal molt efectiva. També la manca de sacerdots joves ha afavorit la responsabilitat eclesial de molts seglars i ha fet que molts joves se sentin més protagonistes de la pastoral juvenil. Crec que també han reeixit els moviments en una progressiva clarificació de la seva identitat cristiana i en la resposta cada vegada més positiva per part dels joves.

Les perspectives, crec que són bones: perquè en tots els moviments que he esmentat no es nota gens de desànim, sinó tot al contrari, cada dia més entusiasme, el qual es tradueix en un bon progrés. La mateixa assemblea diocesana, que estem a punt d'acabar, amb el treball dels grups de la ponència de joventut ha marcat unes línies, ha servit per a revisar a fons la pastoral juvenil i ha fomentat les ganes de coordinar-se més per tal de potenciar-se mútuament. Moltes parròquies es van adonant cada vegada més que la pastoral juvenil passa sobretot pels moviments i hi ha vertader interès per a potenciar-los al màxim.

Al nostre bisbat hi ha els moviments: Escoltes, Hora 3 i Servei de Colònies.

Els problemes més forts amb què es troben aquests moviments són:

- Manca de consiliaris a l'hora de promocionar nous centres.
- A alguns agents de la pastoral de jovent, sobretot religiosos i religioses, els falta la mística del moviment; del seguiment constant i amagat que acompanya el procés creient dels joves. Confonen sovint la pastoral del jovent i de l'Església diocesana amb la seva obra o la de la seva congregació.

- A vegades els responsables de la pastoral en altres sectors desconeixen aquesta pastoral o se'n desentenien com si no fos o no pogués ser de l'Església. A «Església de Solsona» (butlletí d'octubre d'enguany), els cinc rectors de parròquies de la zona del Llobregat representants al consell diocesà del Presbiteri diuen que no troben que en aquests darrers cinc anys s'hagi incrementat considerablement el treball pastoral amb jovent en aquesta zona del Llobregat; afegeixen: «El jovent ha desertat massivament l'Església... L'escoltisme ha sofert una greu crisi que l'ha desvinculat de l'Església i de la fe restant sols en un nivell educatiu.» En aquesta zona hi ha quatre agrupaments, sense les altres realitats, tots amb consiliari i sense cap mena de dificultat a fer-hi la seva feina d'animador de la fe.

Han reeixit en la formació de militants que són la nova embranzida de l'Església diocesana. Són els qui entenen tot això de la corresponsabilitat i formen part dels organismes parroquials i diocesans de servei: consells pastorals, etc. Això no es pot ignorar.

Voldríem anar creant serveis i centres de pastoral de jovent en totes les comarques on encara no n'hi hagi. I organitzar una revisió constant a fons del treball que es va fent. Aquesta revisió haurà de ser promoguda per aquests tres sectors íntimament coordinats: el grup d'agents d'aquesta pastoral, les estructures de servei (consells de pastoral) i els serveis de coordinació diocesana (la Delegació de Joventut).

Balsareny, 21 d'octubre de 1981.

Els principals moviments de joventut del nostre bisbat són els següents:

JAC (des del 1974), MUEC (des del 1975), JOC (des del 1976), MIJAC (des del 1978), JARC (des del 1978), ME i GSJ (des del 1957), Servei de Colònies de Vacances (des del 1962) i Hora-3 (en iniciació).

Els problemes amb què ens afrontem són de dos ordres:

1. Problemes procedents de la mateixa realitat juvenil: El clima general, la manca de punts de referència, el consumisme, l'alentiment de les organitzacions en general, la situació de dependència, la provisionalitat, la situació entre l'alienació i el desig de canvi, etc.

2. Problemes procedents de la pastoral que fem: Les conseqüències de la crisi dels moviments de l'any 66; l'afany de protagonisme que fa perdre energies; la manca de relació entre parròquies i moviments; la manca de mitjans i de persones dedicades (no hi ha cap alliberat); el nombre petit de militants; la manca d'interrelació entre acció, pregària i celebració; i d'altres, com és ara, els problemes ètics, eclesiològics, etc.

Hi ha hagut avenços de cara a la coordinació entre consiliaris diocesans i els dirigents dels moviments, la qual ha donat aquests resultats: les jornades anuals de consiliaris (els darrers cinc anys); recessos comuns (els darrers quatre anys); l'assemblea general de militants de tots els moviments (es comença enguany); estudi sobre la pastoral juvenil al bisbat elaborat al llarg de dos anys pels dirigents dels moviments de cara a un treball per al futur; esforç per valorar el que fan els altres, renunciant al personalisme; treball en equip; incorporació de laics en la tasca de consiliari; i manteniment de l'esperança.

Ens hem proposat aquestes prioritats: Valorar i potenciar el que ja anem fent; sensibilitzar i fomentar el treball general (continuar iniciant); avançar en el treball de coordinació, caminant cap a la federació diocesana dels moviments; conscienciar sobre la necessitat d'alguns alliberats; promoure una assemblea diocesana anual dels moviments, convocada i realitzada pels mateixos dirigents laics.

BARCELONA

ANTONI M. SERRAMONA I JOAQUIM M. CERVERA

Pel fet que la nostra delegació és de nova creació, ens ha semblat convenient més que respondre directament les vostres preguntes, exposar el pla de la Delegació, on d'alguna manera s'inclou el que demaneu. Com comprendreu, en una diòcesi tan complexa com Barcelona se'ns fa difícil saber els problemes, els resultats, els èxits i les perspectives de la realitat tan extensa i rica dels joves cristians. Creiem que precisament una de les primeres feines de la Delegació és visitar i conèixer de prop tots els moviments, grups, comunitats i serveis existents a les zones i als arxiprestats del bisbat.

Comencem exposant, a partir de les àrees de treball de la Delegació, una idea general de les entitats de joves cristians que hi ha a Barcelona.

1. *Els Moviments estructurats* (especialitzats o generals). Aquí hi entren aquells moviments que, a partir de llur identificació amb la pauta d'adscripció que ha d'elaborar la Delegació, tenen la dimensió associativa com a prioritària i s'escampen més enllà d'una localitat. Per exemple, per citar els més coneguts: Escoltisme, Hora 3-6-9, MIJAC (Moviment Infantil i Juvenil d'Acció Catòlica), MUEC (Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians), JOBAC (Joventut de Barris Cristiana), JOC (Joventut Obrera Cristiana), Trobades de Joves, etc. La Delegació es proposa com a prioritat caminar vers un Consell Diocesà dels Moviments associats, consell que hauria de ser un dels òrgans consultors fonamentals de la Delegació el qual permetria no perdre la punta orientativa provinent de l'Assemblea Diocesana que privilegiava la pastoral associada i evangelitzadora.

2. *Els Moviments d'espiritualitat i comunitaris* (grups de pregària, moviment Taizé, comunitats i grups carismàtics...). La Delegació es proposa com a prioritat, en aquest nivell, caminar vers un Centre d'acolliment i pregària per a joves a Barcelona.

3. *Grups parroquials de joves* (comunitats, grups de joves, de revisió de vida, d'acció-reflexió... radicats a les parròquies o als arxiprestats, aïllats o amb un grau de coordinació baix; o bé serveis i institucions, amb més o menys relació amb les parròquies, com els equips de promoció juvenil). La Delegació, atès que vol servir totes les realitats juvenils, es proposa procurar una coor-

dinació arxiprestal federada d'aquests grups, amb delegats territorials. Els delegats territorials actuals han de ser també consultors de la Delegació en aquesta primera etapa. Així caldrà con-
jugar sempre la territorialitat i la sectorialitat, en una perspectiva de complementarietat entesa i acceptada per tots, i no en una «harmonització» de moviments i realitats de joves cristians d'acord amb un patró únic i teòricament preestablert.

4. *Connexions amb altres realitats* (catequesi de confirmació, catequesi de joves i adolescents, serveis —SIPAJ, S.C.V., esplais—, altres institucions dedicades als joves —Centre de Pastoral Juvenil «Martí Codolar», Centre Escolapi de Pastoral, Departament de Joventut del Centre d'Estudis Pastorals, «Palestra», centres de pastoral de joves de religiosos, pastoral a les escoles, centres parroquials, etc.). Tot això comportarà a la Delegació de Pastoral de Joventut connectar amb altres Delegacions episcopals (com les de Catequesi, Apostolat seglar, Ensenyament, Pastoral universitària, Pastoral obrera, Càritas...) i amb les dels altres bisbats catalans (creació d'un secretariat interdiocesà de joventut, un directori únic de pastoral de joventut vers una Confederació Catalana de Moviments de joves cristians, relació amb les Delegacions dels altres bisbats, etc.).

Som conscients que aquesta exposició no és exhaustiva; no ens agradaria deixar-nos ningú i per això demanem als lectors que feu arribar a la Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut (Bisbat, els matins; carrer de Llúria, 7, les tardes) les vostres informacions, les manques que heu trobat en aquest senzill recompte, així com els vostres suggeriments, per tal que aquesta nova Delegació respongui ben seriosament a l'evangelització dels joves del nostre poble, i porti un treball eficaç en equip i col·laboració amb tots aquells que sou quotidianament en aquesta feina. De moment es compta amb els serveis del delegat episcopal, P. Antoni Serra-mona, de l'Oratori, i del sots-delegat, Mn. Joaquim M. Cervera, i s'espera trobar un laic que formi part de l'equip. Com que creiem que la Delegació és un servei diocesà i no ha d'ésser ella el motor de la pastoral de joventut (ho són els moviments, grups, comunitats, serveis, etc.), ens ha semblat, per no crear confusionismes i perquè era pràcticament impossible, que no calia seguir el criteri de representativitat en la seva formació. Sí que caldrà, però, que el tinguin el futur Consell diocesà de Moviments, si aquests ho creuen convenient, la futura federació de grups parroquials, etc., en una perspectiva d'anar «desclericalitzant» al bisbat la pastoral de joves, per tal que d'aquí a tres anys siguin els mateixos joves els qui portin la delegació. Cal esmentar dos altres organismes consultors: el Collectiu de consiliaris de joves i el grup

de treball sobre joventut de la Comissió de pastoral sectorial del Consell Pastoral Diocesà.

Per acabar, direm que, a més de les prioritats exposades en cada tipus de realitat, com a més immediates tenim presents les següents: visita als moviments, en ocasió de les jornades diocesanes a les comarques i arxiprestats; participació a les reunions de consiliaris que ho demanin; connexió amb els delegats territorials, arxiprestos, vicaris episcopals i la URC (Unió de Religiosos de Catalunya); adscripció dels moviments, grups, comunitats i serveis en l'àrea que els identifiqui; una trobada anyal d'estudi; campanya amb els grups parroquials; relació amb la Conferència Episcopal Catalana, etc. Tot això, amb vista a donar força als moviments, potenciar les seves iniciatives i procurar que reïxin en el seu treball, tot intentant amb una perspectiva de complementarietat i diàleg, superar els problemes, per caminar vers un futur en què el grau de comunió entre els joves sigui més alt, en què puguem crear Església entre els joves i donar una veu i un esperit joves a l'Església, i oferir, d'una manera pública i atractiva, la proposta cristiana a tots els joves.

Tothom hi és cridat: tots els joves, grups, moviments cristians... Ningú no hi pot faltar, en una forta abraçada entre les bases i les institucions que anem creant, per tal de servir l'Evangeli del Senyor i el nostre poble.

LA FE DELS JOVES I L'ESGLÉSIA

MARIA COROMINAS

La generalització sempre suposa un risc. Però, a l'hora de parlar d'una col·lectivitat humana, resulta una eina útil i operativa. Tenint això present, podem classificar els joves segons les actituds que mantenen davant la fe i així ens entendrem.

Hi ha joves que tenen una fe assumida i personalitzada. D'altres, potser no han arribat aquí, però es mouen amb una inquietud que no n'és pas gaire lluny.

Un altre grup de joves, el més nombrós, «passa» de la fe o se la «carrega». Ja sé que romandre indiferent davant la fe no és el mateix que criticar-la durament. Això no obstant, són dues actituds coincidents en la consideració negativa que fan de la fe: o és quelcom d'inútil o accessori, o és quelcom de perillós que cal eliminar.

Un altre punt de coincidència, el podem trobar en les causes d'aquesta actitud. Personalment, considero que és aquesta l'actitud que dóna més peu a la reflexió. Per això m'hi centraré.

L'Església en qüestió

Hi ha moltes causes d'aquesta actitud dels joves. Això em sembla evident. Però crec que també és innegable que el comportament de l'Església, sobretot de la jerarquia, hi té un gran pes.

Tots els joves hem viscut, de molt a prop o de no gaire lluny, una època en què l'Església estava vinculada directament i oberta al poder polític, un temps en què actuar com a catòlica o catòlic practicant era font de prestigi personal i condició important per accedir a un càrrec públic. Aquesta actitud de l'Església pot motivar actituds «tant-se-me'n-fotistes» en els joves, precisament perquè és una pràctica de vida diametralment oposada a la que demana ésser cristiana o cristià.

Una altra raó d'aquesta actitud dels joves pot ser l'estancament de l'Església, sobretot de la jerarquia. La societat ha avançat de manera molt ràpida arreu del món. La jerarquia eclesiàstica ha romàs ancorada i per això, en la majoria dels casos, s'ha convertit en una mena de «mòmia», una de les funcions més im-

portants de la qual és frenar tota evolució. Em sembla que això és encara més greu si veiem aquesta actitud de deturar els avenços motivada per tota mena d'interessos menys els cristians.

Per a molts joves l'Església apareix així com la mostra més clara del que no hauria d'ésser. És motiu de desencís, per comptes de causa d'atracció.

El darrer factor causant que voldria remarcar és que la jerarquia de l'Església no ha assumit el seu paper a l'hora de tractar el jove. Normalment, ha esperat que el jove anés a ella. Però, davant d'una Església lligada amb el poder polític, amb molts interessos econòmics i amb una por terrible de perdre influència en l'opinió pública, qui és l'eixerit o l'eixerida que s'hi acostarà?

La base de l'Església no ha pres prou consciència del seu paper —potser per manca d'orientació i d'exemple— i no ha pogut actuar com a motor renovador. Cal tenir en compte que tot aquest panorama és emmarcat per una situació global de crisi, i especialment de crisi de valors. Per tant, la necessitat d'un model d'actuació és encara més important que en temps més estables.

Perspectives i disigs

Aquesta anàlisi corre el perill de quedar-se en la crítica negativa, i no ha d'ésser pas així. Si ens adonem de la velocitat amb què canvia la societat podem pensar que el futur no és gaire lluny i que les coses poden variar.

Un dels canvis que s'està produint és la separació entre l'Estat espanyol i l'Església catòlica. A mesura que es consolidi, les diferents confessions religioses aniran quedant en igualtat de condicions, no hi haurà cap religió privilegiada. Immediatament, sorgeix la necessitat d'un replantejament en l'estructuració i el funcionament de l'Església, tant pel que fa a la jerarquia com a la base.

En la mateixa línia, el fet que ésser catòlic no sigui font de prestigi personal farà que, en perdre's la compensació material directa, qui ho sigui actuï d'una manera més conseqüent.

D'altra banda, en una societat en crisi es tendeix a buscar solucions personals. En aquest context és possible el pas del cristianisme de masses al cristianisme personalitzat i conscient. Aquí entra directament el paper de l'Església per saber posar al dia el valor comunitat. Si no és així, correm el risc d'anar per un camí de fe individualitzada i prou.

Però l'Església ha d'anar més enllà. Ha d'obrir-se a un canvi

radical. I que la paraula radical no espanti ningú, perquè em sembla que és l'única possibilitat de deixar d'ésser una causa del fet que els joves romanguin al marge de la fe de manera habitual.

L'Església-jerarquia hauria de comprendre —no dic pas entendre— on és la societat avui i, a més, plantejar-se la seva funció i la seva missió al món d'avui.

Pel que fa als joves, hauria de descobrir quin és el seu paper a la societat i donar-los cabuda a l'Església. Crec que l'Església ha d'acostar-se al jove, però no per pescar-lo (ni amb canya ni amb xarxa), sinó per ajudar-lo. Si l'Església va per una via de testimoniatge, no necessita «enxampar» ningú.

En una paraula, el canvi de l'Església-jerarquia ha de consistir a abandonar l'actitud de «trona», o, si voleu, d'«homilia» allunyada de la seva vivència diària, per anar cap a un camí de testimoniatge compromès.

Ésser-hi

Tinc 20 anys i sóc creient. Em considero dins d'un grup de joves que no «passem de fe». No obstant això, l'actitud de l'Església m'afecta directament. Sovint —sempre hi ha honroses excepcions— els joves som com el fill mitjà de la família. El gran reclama atenció pels problemes que planteja. El petit necessita que s'ocupin molt d'ell perquè encara no es pot valdre per si mateix. El mitjà passa força desapercebut perquè no és en cap extrem: s'ho ha d'anar fent sol o allà es queda.

Precisament crec que això és el que passa amb els joves i l'Església: o ens movem per les nostres inquietuds cap als testimonis de cristians compromesos, o aquí ens quedem i «passem de fe».

QÜESTIONS

TRES MODELS

DE PASTORAL DE JOVENTUT

ALFREDA DA FONSECA

Ens fixarem en un país desenvolupat del Mercat Comú, del Centre d'Europa, amb un capitalisme florent, Bèlgica; en un altre de l'Est europeu, amb un règim de «socialisme real», d'on és fill el Papa actual, Polònia, precisament quan estem observant una certa polonització de l'estructura eclesial; i finalment, en un país de la península ibèrica que darrerament ha passat d'una dictadura d'anys a un cert intent democràtic, Portugal.

Un país centreeuropeu: Bèlgica

Bèlgica és un regne, amb una monarquia constitucional i democràtica, on la religió dominant és el catolicisme, bastant relacionat amb la Democràcia Cristiana (els «social-cristians»). Política-ment el país és dividit entre els socialistes (anticlericals) i els

social-cristians catòlics. Aquest mateix esquema funciona independentment tant a la Valònia francòfona com a Flandes. El poder polític es recomposa, es divideix, a partir d'aquestes famílies ideològiques i dels partits polítics petits: els liberals i d'altres.

1. *Pressupòsits sociològics.*

A Bèlgica hi ha 10 milions d'habitants, dels quals 4,5 són valons, i d'entre aquests 1 milió són menors de 25 anys, d'aquí el gran pes numèric de la joventut.

Un gran nombre de joves pertanyen a alguna organització juvenil (d'un 20 % a un 30 % dels joves estan organitzats; un 90 % han passat per alguna organització juvenil, i d'aquests un 75 % ha estat en alguna organització catòlica). Podem parlar, per tant, d'un *fort associacionisme jove a Bèlgica*.

La tradició catòlica és viscuda en termes de *força social* (hi ha molts grups i organitzacions catòliques).

Dins la mateixa tradició social-cristiana coincideixen tendències eclesialment i políticament de caire conservador, progressista i fins i tot anarquista.

El govern manté una política juvenil (subvencions, aportació de personal especialitzat i alliberat, atenció a la joventut). Molts agents pastorals s'inscriuen en aquest marc donat per l'Estat, pagats per ell, amb el risc de perdre la identitat cristiana. S'assegura de fet un bon aparell i una burocràcia eclesial de cara a la joventut.

2. *Objectius pastorals i teològics.*

Cal posar-se davant el procés de laïcització, del materialisme pràctic, resultant de la societat de consum, postindustrial, en la qual cal que els valors evangèlics siguin elements crítics.

Partint de la situació del catolicisme com a força social, cal distingir i respectar l'autonomia de la política vers l'expressió de la fe. A partir de la necessitat de trobar grups, viure en grups, fer coses en conjunt... dels joves, cal proporcionar una multiplicat d'espais que permetin una resposta a aquestes necessitats (moviments, serveis, etc.) i enquadrar-ho en una dinàmica d'Església, de pedagogia de la fe.

3. *Mètodes (tàctica) de la pastoral de joventut.*

— *Moviments de massa*: temptativa d'enquadrar tota la gent que passa per la catequesi.

— *Moviments, o pastoral especialitzada*: la JEC (Joventut Estant Catòlica), la JOC (Joventut Obrera Catòlica), el MIJARC (Moviment de Joventut Agrícola Rural Catòlica). Hi ha la JEC

valona i la flamenca (en total uns 40.000 membres) i les parròquies universitàries.

— *Moviments educatius*, on hi ha estudiants, treballadors, etc., com és ara els escoltes catòlics.

— *Moviments d'acció específica*: agrupaments entorn d'un objectiu determinat: animació de camps de treball, «lluïta per la pau», ajuda a El Salvador. Avui dia força gent es mobilitza per això.

— *Moviments político-eclesials o sòcio-eclesials*: per exemple el CSC de joves (sindicat cristià).

— *Serveis*: secretariats, centres dirigits a joves, no necessàriament portats per ells: per exemple, el centre belga de turisme de joves.

— *Pastoral parroquial*: grups de reflexió a les parròquies, serveis d'animació per a joves, parròquies universitàries, etc.

— *Pastoral escolar*: escola estatal (hi va un 40 %), amb aules de religió amb l'alternativa d'aules de moral; escola catòlica (hi va un 60 %; no queda clar quin és el seu projecte pastoral).

— *El Consell de la Joventut Catòlica (a Valònia)*: Aquest Consell coordina tots els joves en moviments i té un paper político-social ja que representa la Joventut Catòlica al Comitè Nacional de la Joventut. És una instància per a compartir les diferents experiències i per a tractar els problemes específics de la joventut. També realitza accions comunes, campanyes a tots els nivells. Realitza serveis (dossiers pedagògics, situació de la joventut, materials d'animació, inquietuds sobre la fe, etc.) o campanyes, per exemple, la del terratrèmol d'Itàlia, Nadal de solidaritat, etc. És una instància de diàleg amb la jerarquia. De fet hi ha una gran heterogeneïtat de grups o moviments, amb poca relació eclesial, però, malgrat els conflictes, coexisteixen pacíficament.

4. *Valors i límits d'aquest model.*

a) *Punts positius*

— De fet atén un gran nombre de joves.

— Proporciona espais educatius diversificats i complementaris.

— Acompanya el creixement global que comporta el pas de la infància a l'edat adulta (descoberta del terreny sòcio-polític, eclesial, afectiu...).

— Forma efectivament gent en el sentit crític i de transformació de la realitat en un sentit evangèlic.

b) *Punts negatius*

— Hi ha una gran incapacitat per distingir el nivell de l'enquadrament sociològic-cristià del nivell de la vivència de la fe en Església, Poble de Déu.

— Hi ha una forta problemàtica d'identitat cristiana en els Moviments de Joventut.

— La síntesi fe-vida és més ideològica que cristiana (per exemple: el fet d'un sindicat cristià).

— Hi ha poca consciència de pertinença a l'Església i poc diàleg amb els bisbes.

— Els resultats de l'ensenyament religiós a l'escola catòlica sovint són nuls o contraproductius.

— Hi ha massa alliberats, i això fa que la pastoral de joves sigui molt feta *per als* joves i poc *pels* mateixos joves.

5. *Desafiaments de la pastoral de joventut a Bèlgica.*

¿Com aprofitar la força social del cristianisme per a construir una Església, poble de Déu, on els joves tinguin un lloc? ¿Com transformar la pastoral de joventut d'acolliment i formació, en una pastoral més militant i evangelitzadora de la realitat social?

Cal remarcar que la situació de Bèlgica és pràcticament idèntica a la de la República Federal Alemanya, i que el model belga apareix com l'únic existent per a una societat desenvolupada, capitalista, «postindustrial». Hom es pregunta: ¿serà un model de futur per als països del sud d'Europa, més pobres, perifèrics, amb una història diferent?; ¿no es voldrà importar aquest model, copiar-lo?

Un país catòlic en règim socialista: Polònia

Polònia té el règim polític i el mode de producció que en diem comunista i forma part del bloc de l'Est europeu. El catolicisme, la religió de tothom, és part component de la identitat nacional. Políticament i sociològicament és un país dividit entre una petita minoria que controla l'aparell de l'Estat (el partit comunista i derivats) i la majoria de la gent, catòlica, al marge de l'Estat, tot formant un teixit social cohesionat, l'expressió del qual és el sindicat Solidaritat.

Polònia en aquest moment és (o s'hi està convertint) el laboratori de les societats de l'Est, i potser de tot Europa (dissidència, moviments socials enfrontats amb l'Estat). Cal tenir en compte també que el Papa actual és polonès.

1. *Pressupòsits sociològics.*

A Polònia hi ha dos tipus d'associació per a la joventut: el

Partit i l'Església. L'Església és en ella mateixa dissident, és una força paral·lela a l'aparell de l'Estat (hi ha, per tant, una coexistència semipacífica). Tradicionalment la identitat nacional i nacionalista polonesa ha anat vinculada a l'Església, la qual és una força de cohesió. L'immobilisme, tant el podem trobar a l'Església com al partit (el centralisme democràtic és idèntic a l'Església com al partit).

2. *Objectius pastorals i teològics.*

Enfront del materialisme oficial es contraposa per part de l'Església una altra concepció del món, la teocèntrica. L'Església és l'única força social vertaderament popular; per tant, a partir d'aquest arrelament, es viu la fe al marge del poder de l'Estat (o Església —gairebé en sentit de croada— o l'Estat-Partit). La Joventut és un lloc per excel·lència, per a l'Església, per a reproduir una contracultura. Per a la joventut, l'Església representa la nació polonesa i forma militants dissidents. La transmissió del missatge cristià és assumida pel clergat (hi ha un fort clericalisme i centralisme eclesiàstic).

Resumint, el projecte pastoral és: el teocentrisme, enfront de l'antropologia materialista atea; el moralisme, enfront de la degradació moral i dels costums, i la formació cultural i política, enfront de la política i la cultura que genera el partit.

3. *Mètodes (tàctica) de la pastoral de joventut.*

— *Pastoral de masses*, organitzada sobretot a les parròquies, a nivell d'animació litúrgica, de catequesi, de pregària, etc.

— *Pastoral especialitzada*: parròquies universitàries; el KIK (pastoral cultural, única organització realment laica).

— *Pastoral familiar*: la família, com a primer lloc i el més eficaç d'evangelització a Polònia, és ajudada per les parròquies.

— *Pastoral escolar*: hi ha una única universitat catòlica.

Els continguts de la pastoral de joves en general consisteixen en una crítica a la societat, i tenen com a lloc predominant el culte i com a rerefons la història i la tradició poloneses que s'ensenyen.

4. *Valors i límits d'aquest model.*

a) *Punts positius:*

— Arrelament de l'Església a la realitat social popular.

— L'Església és un espai veritable de llibertat i fa un paper educatiu a tots els nivells: de fe, d'història i de política.

b) *Punts negatius:*

— Pastoral molt centrada en el culte.

— Hi ha una divisió total entre la fe privada, viscuda a l'Església, i la vida professional, estudiant, etc. Per això ara és patent la gran incapacitat de l'Església d'assumir el moviment estudiant o el moviment obrer, en tota la seva força. La divisió entre Església i Estat és assumida psicològicament.

— És un tipus de pastoral més decantat a transmetre un cos doctrinal que no a qüestionar la vida de les persones.

— Ultraclericalisme, que impossibilita l'autonomia dels laics (pastoral feta per als joves, i no portada per ells mateixos).

5. *Desafiaments.*

¿Com desenvolupar un tipus de pastoral de joves que faci una síntesi entre fe i vida (espai eclesial/espai social), sense caure en la pura moralització (campanyes antitabac, antidroga, etc.)?

En la nova situació polonesa, en els moviments socials actuals, quin és el paper de la pastoral de joventut?; quin tipus d'objectius té?; quina consciència històrica i social? Com fer passos i reflexionar, com a cristians, davant els nous fets?

Quins espais crearà l'Església per reflexionar sobre l'experiència político-social dels joves estudiants i obrers, per tal d'acabar amb l'escissió profà/religiós?

Un país ibèric: Portugal

Portugal és una democràcia jove, després de l'anihilament del feixisme, el 1974. Amb el catolicisme com a religió dominant al país, però amb divisió Església-Estat des del 1910; sense una forta implantació de la democràcia cristiana, que existeix sols des del 1974, amb una forta tradició d'Acció Catòlica, i una Església ultraconservadora, amb una franja progressista. Dels nou milions de portuguesos, dos observen la pràctica dominical.

1. *Pressupòsits sociològics.*

L'associacionisme juvenil a Portugal és quasi nul, tant a nivell de partits com d'Església o d'altres associacions. La imatge de l'Església és negativa per als joves (moralista, reaccionària i culturalista). Hi ha un fort aparell eclesial, però amb asfíxia financera permanent tocant a la pastoral de joves.

2. *Objectius pastorals i teològics.*

Es vol arribar a tota la globalitat de la joventut, ja que ara no s'hi arriba.

Acompanyar el creixement cultural amb el creixement de la fe, i adequar el llenguatge d'aquesta a la modernitat.

Aprofitar d'una manera racional l'estructura existent, sobretot a les parròquies, per proporcionar espais de trobada amb un mateix, amb els altres i amb Déu, que responguin a les necessitats dels adolescents i joves.

Partint de la constatació que la societat portuguesa està en una progressiva descristianització (escàs relleu del factor fe) i una progressiva integració a Europa (materialisme pràctic), la pastoral de joves es proposa com presentar la fe d'una forma comprensiva, especialment als joves.

3. *Mètodes (tàctica) de la pastoral de joventut.*

— *Pastoral escolar: Escola estatal o liceus:* aula de religió i moral, que és facultativa per als més grans de 16 anys. Normalment és una aula de distensió, on es fan grups, etc., de coexistència entre gent interessada i de desinteressada. En general fracassa bastant la feina pastoral en aquestes aules.

— *Escola catòlica:* no hi ha gaire diferència amb l'estatal i té un projecte educatiu ben intencionat, amb aules de religió obligatòria; ara bé són escoles més cares, on acostumen a anar els fills de la burgesia.

— *Pastoral parroquial,* bastant en crisi. Consisteix en grups de reflexió i discussió (joves), grups d'animació del culte (lectors, etc.) i grups de catequesi infantil.

— *Moviments d'espiritualitat:* Opus Dei, els Focolari/Gen, etc.

— *L'escoltisme catòlic,* moviment educatiu que és potser la major organització de joventut (23.000 membres).

— *Moviments de pastoral especialitzada,* incorporats a l'Acció Catòlica: la JEC més la JUC (uns 400 membres), la JARC (uns 200), la JOC (uns 1.000) i temptatives de JIC (uns 40).

— *Pastoral universitària:* pastoral d'acolliment i de col·loquis de formació, a Coïmbra i Lisboa (Institut Justícia i Pau), la Universitat Catòlica, etc.

Estructures de la pastoral de joves.

Diocesanes: Secretariats diocesans d'ensenyament religiós (SDER), per a coordinar els professors de religió de l'ensenyament estatal i particular, i Secretariats diocesans de pastoral de joventut.

Nacionals: El Secretariat Nacional d'Ensenyament de la religió (SNEIE), que coordina els SDER, elabora programes de religió i negocia amb el ministeri d'Educació; el Secretariat Nacional de Pastoral de Joventut (SNECJ), que coordina la pastoral de joventut escolar i parroquial i proporciona material didàctic per a grups, eucaristies i pasques joves, etc.; equips nacionals dels mo-

viments de joventut d'Acció Catòlica i dels moviments d'espiritualitat. Hi ha també la Comissió Episcopal de la joventut, formada per tres bisbes.

4. *Valors i límits d'aquest model.*

— *Pastoral escolar*: Hi ha una única proposta pastoral adreçada a tota la joventut (cristianitzada o no). Amb tot, hi ha uns punts negatius: la qüestió de si és contraproduent la religió a l'escola; aquesta tasca molt sovint és una il·lusió de proposta pastoral; qualsevol reforma és parcial, ja que un canvi radical implica un nou esquema de relació entre l'Església i l'Estat (cada cantó «té por de perdre la guerra»).

— *Pastoral parroquial*:

Grups de joves sense gaires objectius: hi ha l'atractiu de començar constantment, d'estar obert, però és negatiu el fet de no tenir projecte, d'estar en crisi permanent.

Grups d'animació: Fan «funcionar» la parròquia, però en la majoria dels casos és nul·la la descoberta personal de la fe per part dels joves; tenen el handicap de ser una manera de justificar que l'Església es preocupa dels joves i no els vol perdre; resta l'interrogant de com enquadrar la gent jove de 16 i 17 anys després de la catequesi, i com es fa el pas cap a un altre tipus de pastoral.

— *Escoltisme catòlic*: És una bona proposta educativa i correcta, però és nul quant a proposta pastoral (a part molt sovint d'utilitzar la sagristia per a reunir-se).

— *Moviments d'espiritualitat*: Responen a una necessitat d'Absolut de la joventut, però resten desarrelats i desinteressats de la complexitat de la realitat (evasió i manca de compromís).

— *Moviments d'Acció Catòlica especialitzada*: Proposta correcta, però són elitistes, per raons històriques (connotació política, tipus de compromís militant).

— *Pastoral universitària*: Possibilitat d'oferir un servei (acolliment i formació) i de ser un «pont de pas» vers els moviments especialitzats (lligam entre massa i pastoral militant). Amb tot, té el risc d'una pastoral de «supermercat».

— *SNECJ/Moviments d'espiritualitat/Escoltisme catòlic/SNE-IE*: Aquest projecte s'acosta a una pastoral de masses, però inclou diversos tipus de pastoral, deslligats de la vida real, basats en grans trobades il·lusòries, instrumentalitzats i amb un fort clericalisme.

5. *Desafiaments.*

¿Com mediatitzar el pas entre una vivència infantil de la fe

cap a l'adolescència/joventut, de manera que *acompanyi* tota la gent que passa per la catequesi?

¿Com anunciar la Bona Nova a partir de l'ensenyament a la gent que no ha tingut un contacte amb l'Església (redefinició de les relacions Església-Estat)?

¿Quin pas cal fer entre la pastoral de masses i la pastoral militant?

¿Com utilitzar racionalment les instàncies pastorals que té Portugal a nivell de joves? Hi ha un petit nombre de joves que està superevangelitzat (per la família, escoltisme catòlic, grups de joves, moviments, etc.) i, en canvi, hi ha una gran absència d'instàncies evangelitzadores per a la gran majoria de joves.

A manera de conclusions

1. Aquests tres tipus de pastoral de joventut obeeixen un criteri de possible evolució pastoral segons el tipus de societat on l'Església se situa: a tots tres casos l'Església Catòlica és majoritària i té una forta presència sociològica, i els tres exemples representen tres tipus de societat que tenim a Europa: Nord (societat desenvolupada i democràtica del Mercat Comú), Est i Sud (en vies de desenvolupament a Europa).¹

2. En tots tres casos existeixen unes coordenades al voltant de dos tipus de pastoral de joves: una pastoral d'animació: formació, servei, acolliment, etc., i una pastoral militant: moviments

1. En el debat posterior ens adonàvem que Catalunya també és un país majoritàriament catòlic, amb una forta presència sociològica del cristianisme i l'Església; que és un país del Sud d'Europa com Portugal (dependència, òrbita de l'imperialisme de Nord-amèrica, implantació de les multinacionals, que ha sortit d'una dictadura militar); un país, però, obert a Europa, porta d'Espanya vers Europa (voluntat d'entrar a la Comunitat Econòmica Europea i interessada en això, cultura europea, tradició democràtica, industrialització), com Bèlgica; i que encara que el moviment secularitzador ha entrat com a tot Europa, també existeix una forta religiositat (o religiositats) popular com a Polònia, i un fort nacionalisme com en aquest país i com a Bèlgica mateix. És a dir que tots tres exemples podrien ser força aclaridors per a nosaltres a l'hora d'endegar d'una determinada manera la pastoral de joves a les nostres diòcesis, per a no caure, dintre del possible, en els riscos, errors o punts negatius d'aquests països i aprofitar al màxim les possibilitats del que ara tenim i del que anem construint.

especialitzats. La dialèctica masses/élite apareix com un procés problemàtic.

3. En tots els casos apareix el problema de la fe sociològica i cultural, que ha de ser enquadrada pastoralment perquè pugui ser realment assumida personalment i col·lectivament.

4. Un altre problema comú és el pas, en diferents etapes, a la pastoral de joves, des de la catequesi per exemple (buit dels 16, 17 anys).

5. També és comú el problema de la il·lusió pastoral: super-inversió d'energies en processos i models pastorals que agafen poca gent, i la mateixa gent, i, en canvi, marginació de la gran massa.

6. En tots els casos és latent la fuga pastoral (reproducció intraeclesial, sols el culte, etc.).

7. A partir de l'experiència polonesa en les manifestacions resultants de les visites del Papa a diferents països, cada vegada es veu més clar que es va vers un model de *pastoral de masses*, a nivell del Vaticà, i això ens posa la següent pregunta: quin model cal inventar a partir d'aquesta realitat?

8. Una temptació de la pastoral de joves és creure que la ciutat de Déu de sant Agustí és l'Església i la ciutat terrestre, la societat; llavors sorgeix una pastoral juvenil de tipus clerical i moralitzant.

APROXIMACIÓ A

LA REALITAT JUVENIL

JOAQUIM M. CERVERA

Alguns fenòmens significatius

Treball:

— Manca de feina: atur, que porta a l'estudi no desitjat, a actituds d'inhibició, d'agressivitat per part dels joves de molts barris obrers. El fet de no sentir-se útil i de no poder crear res, ni aportar o participar en la marxa de l'economia pròpia o de la família, produeix una sèrie de problemes de tipus psicològic (apatia, soledat, manca de sentit de la vida, depressions, «neures», etc.), com també la prolongació de l'adolescència, ja que no es té l'ocasió propera de relacionar-se amb altres en el treball, cosa que provoca immaduresa i poca integració en la vida col·lectiva de la comunitat humana. En alguns casos això porta a la delinqüència, a la droga com a sortida, evasió, compensació o *modus vivendi*.

— Manca de treball creatiu i realitzador, si se'n troba. El treball és explotador, i entre els joves hi ha més lucidesa i consciència (amb una certa ingenuïtat, per no saber veure els problemes i les dificultats de les petites coses, no tocar de peus a terra...), fins i tot molts «ja són de tornada», per veure que el treball no té cap sentit, que és embrutidor, que la societat capitalista va a la catàstrofe nuclear, a la decadència —diuen alguns.

— *Diversió i temps lliure*: Espais poc creatius, que tenen com a conseqüència l'aïllament, la solitud, situació encara més agreujada en els barris-dormitori, totalment mancats de serveis i centres de comunicació i relació, de llocs per a activitats més participades i més barates, d'espais per a trobar-se, per a aprendre a decidir, a organitzar-se, a desenvolupar les actituds democràtiques, etc. La diversió i el temps lliure s'han convertit en un comerç, ja que la joventut és un mercat segur i totalment explotable en aquest sentit, sobretot si es té en compte que, a partir de la publicitat i del fet d'haver viscut la infància als anys 60, estan molt empeltats de l'àudio-visual, discs, tele, moto, vestir-jove, ... i que se'ls va posar a la boca «la pipa» de l'eufòria econòmica del «*milagro español*», i ara es troben en la crisi, en les baixes constants del seu poder adquisitiu.

— *Moda i mitjans de comunicació*, que vehiculen, com dèiem, una «manera de ser jove» totalment alienadora.

— *Estudi*: Manca d'il·lusió, amb la contradicció que es demanen «títols» per a exercir però no s'ensenya d'una manera pràctica les carreres ni es facilita cap experiència per a poder començar a treballar. Problemàtica de la sortida professional, per l'atur, per les «màfies» organitzades a cada professió, cosa que provoca una gran inseguretat de futur.

— *Divisió dels joves i apatia*: Hi ha una gran manca de moviments educatius pluralistes ideològicament, amplis, que projectin el jove cap a l'acció, tot formant-se de manera integral, en una perspectiva oberta i crítica. Els partits i sindicats no tenen suficients espais per als joves.

Algunes característiques generals

Tenint en compte tot l'anterior, podem afirmar que en general, tot i sabent que de joves n'hi de moltes menes (tant si ens fixem en les diferents edats, com en les classes socials o bé els països, com si tenim en compte les actituds que prenen davant la societat), els joves estan marcats per:

— *Inseguretat*, produïda tant per l'atur com per la manca de punts i valors de referència prou atraients per a voler ser orientats per ells (s'ofereixen moltes filosofies diferents, corrents de pensament, utopies, projectes polítics, religions..., i a més saben les crítiques de cada una i les crítiques de les crítiques: perplexitat ideològica i ètica). Una inseguretat més profunda és la que presenta una gran incertesa o, millor dit, por davant el futur del món: catàstrofe nuclear.

— *Ingenúitat* en no valorar els mitjans, els detalls, les atencions o el sentit de les coses concretes, en no parar atenció a allò en què hom pot ajudar o servir en un esdeveniment determinat.

— *Manca d'il·lusió i d'entusiasme*, fruit del desengany, desencant provinent de no trobar res a fer, de la soledat, de no sentir-se estimat.

— *Manca d'afectivitat* i, per tant, una recerca de ser estimat i d'estimar, que sovint troba, de manera força evasiva, en la relació de parella aïllada del món i de la societat, somiant romànticament un retorn a la natura, «al primitiu». Sovint se cerca un «pare» que orienti, que digui el que cal fer, que exigeixi..., i una «mare» per a refugiar-se, acollir-se, sentir-se comprès; i la societat

aprofita aquestes demandes per a donar falsos «pares» i falses «mares», tant a nivell de consum com a nivell polític i cultural (explotar la necessitat d'un «dictador», fent desenvolupar actituds feixistes, divulgant una mentalitat que faci prosperar la idea que tot s'arreglarà gràcies a un «guia» que ens indicarà el camí (!); messianisme; canalització interessada de la generositat i agressivitat dels joves...). Per això també es valoren les relacions interpersonals i l'amistat, com a camí potser més positiu per a arribar a les persones, per construir la solidaritat entre els joves.

— *Afany d'independència* envers la família i la societat, que es trasllueix en la necessitat d'autoafirmar la pròpia personalitat davant els altres, en un desig de ser protagonistes de la pròpia vida i en una certa por a lligar-se a un col·lectiu (organització, moviment, grup, partit, associació, centre) que pugui trencar i limitar la llibertat, entesa de manera individualista i molt sovint fruit de la influència dels valors liberals burgesos.

— *Inquietud pel futur*, que a vegades porta vers una certa disponibilitat i a pensar en el futur de manera generosa, flexible, amb pocs prejudicis i obertura al que pugui passar, però que a vegades es tradueix en una *indefinició* o por a prendre postures clares i decidides, amb continuïtat i constància. La *insatisfacció del present*, producte de la distància que hi ha entre la realitat i els ideals o el desig d'infinit, es redueix sovint a una simple queixa infructífera, però que es pot canviar en accions eficaces de renovació, en actituds constructives.

— *Espontaneïsmes*, valoració de l'espontaneïtat personal, de l'immediat, de la improvisació.

— *Soledat*, que prové de la manca de comunicació, d'afectivitat o de comprensió, de no poder crear i sentir-se útil... Molts es troben deseparats, perduts, deixats, desorientats.

— *Marginació*, no sols, com hem vist, a nivell de la producció sinó també perquè no poden decidir sobre qüestions que els afecten (educació, moda, mitjans de comunicació), i se'ls deixa apartats de la cultura, com a mers consumidors de «pastilles de cultura adulterada», i se'ls manipula per crear, sense la seva intervenció, una «cultura» anomenada jove, amb la qual se'ls vol homogeneïtzar, fins i tot per amagar les diferències de classe que hi ha entre els joves.

— Necessitat d'acostumar-se a viure en la *provisionalitat* (atur, canvi de feina pel fet que moltes duren només 6 mesos o menys, no prendre decisions que orientin d'una manera estable la vida...) i en el *trànsit* (d'una edat jove a la maduresa, però també d'una societat tota ella en trànsit, que sembla que pateixi dolors de part per fer florir una nova civilització, que els joves d'alguna mane-

ra anuncien i prefiguren, però que són de les víctimes més serioses d'aquest traspàs pel fet que els poderosos s'aprofiten de la seva debilitat).

— Els joves d'alguna manera *imiten* els grans, encara que sigui al seu aire i dissimuladament, i sovint apliquen d'una manera més sincera i més clara els valors que han viscut i han après dels que han tingut a prop (llur liberalisme, totalitarisme, afany de comoditats, individualisme, manca d'il·lusió, escepticisme, etc.). És normal que el comportament i les actituds dels adults s'encomanin als joves, cosa que fa veure que moltes dificultats i crisis de la joventut són crisis dels adults i de tota la societat; perquè els joves són un bon mirall on podem reflectir-nos els adults.

— Els joves també *refusen*, diuen *no*, saben potser més el que no volen, ja que es neguen a il·lusionar-se, a identificar-se amb el que la societat actual els ofereix. Trenquen amb el món adult perquè gairebé no ofereix objectius convincents i ells tenen necessitat de crear quelcom nou (*component innovador*), de qüestionar sempre el que existeix. D'alguna manera són *el sector (una de les forces) més dinàmic i actiu de la societat*. És normal, doncs, que a l'interior de la joventut proliferin significativament els corrents àcrates (no d'un anarquisme conscient políticament), unes actituds de refús dels partits i les formes d'organització, d'una manera força individualista i marginal.

— Molts joves experimenten una mena de *frustració ambiental* permanent, com a conseqüència de viure en una societat de consum, que s'encarrega de crear unes necessitats molt difícils de satisfer en la pràctica. Aquesta frustració és normal que sovint es tradueixi en agressivitat i violència també socials.

— *Recerca del jo personal, narcissisme*, cercar mirar-se molt el «propi melic», necessitat d'autorealitzar-se, com conseqüència de la marginació, de la discriminació social i de la soledat en què es troben. Sembla que els joves creguin més en la pròpia història que en la història col·lectiva del seu poble (família, classe social, barri, país, etc.).

— *Activisme* de fer les coses per fer-les, sense reflexió, per passar l'estona, per compensar la buidor, amb el perill de «*feixistització*», en no trobar una resposta en les organitzacions d'esquerra, davant la frustració i la necessitat d'una seguretat psicològica interna, d'uns punts de referència que els siguin valors orientatius; per això es van apuntant a alternatives socials ja fetes i reaccionàries, on se'ls *instrumentalitza*.

Algunes denúncies contra la societat

- La crisi de valors de la nostra societat.
- Una societat centrada en els adults on els joves es troben marginats, molt jerarquitzada, profundament dividida i autoritària. Els joves noten la mentalitat estesa de «menyspreu de la joventut» («són joves, ja els passarà», «ves què van dir, si no toquen de peus a terra, no tenen experiència»...), de paternalisme, de la dependència econòmica i familiar, de la repressió sexual, de la manca d'igualtat de drets entre ells i els adults.
- Una política juvenil insuficient per part del Govern: manca de locals, mitjans, mala administració...
- Els mecanismes de què se serveix la nostra societat burgesa per tal d'integrar en el seu si la joventut (tot oferint una seguretat de rol social, uns valors justificatius de la divisió del treball i de la competència i una educació dirigida a acceptar aquests valors). Darrerament fins i tot s'ofereixen les «vàlvules d'escapament»: droga, discoteca, moda jove, teoria de la «lluïta generacional», amb la qual s'intenta amagar la lluita de classes, el «passotisme», el rock, el punk, el travoltisme, el hippysme, etc.
- L'abandó cultural, sobretot als barris obrers i a l'ambient rural.
- Les condicions de treball en què s'agafa la joventut (super-explotació: fer encàrrecs, realització dels treballs més desagradables, aprenentatge sols de paraula...).
- Destrucció del medi ambient (ecologia, dret al contacte amb la natura, excursionisme).

Algunes reivindicacions

En el camp de l'economia i del treball, podem descobrir en diferents tendències i aspiracions, les següents reivindicacions:

- el dret a un sou just, sense discriminacions pel fet de ser jove;
- el dret al treball;
- el dret a una formació professional seriosa i permanent.

En el camp polític, de la intervenció en les decisions de poder, podem observar les reivindicacions següents:

- Poder exercir el dret a associar-se per defensar els seus drets específics, a crear les organitzacions que considerin necessàries. Dret a un associacionisme plural en què no hi hagi la im-

posició d'una ideologia, en què ells puguin ser protagonistes i corresponsables de la marxa de les pròpies associacions.

- Potenciar el moviment juvenil amb la creació d'institucions democràtiques portades pels mateixos joves; institucions que assumeixin la pluralitat d'opcions de la base i que possibilitin, des dels centres d'interès dels joves, la unitat en l'acció.

- La igualtat de drets per a ambdós sexes a tots nivells.

- Dret a la lluita per l'alliberament de la joventut.

En el camp cultural es reivindica:

- el dret a una educació: a l'accés a l'ensenyament i a la cultura, a l'oci, al temps lliure, amb locals autogestionats per la mateixa joventut;

- el dret a una educació sexual seriosa;

- el dret a la salvaguarda de la natura;

- el dret a la incorporació plena del món urbà i del rural als béns de la cultura, tot fomentant associacions culturals, centres, casals de joves, moviments educatius integrals, del temps lliure, etcètera.

Tipologies

Podríem classificar els joves en diferents tipus, a partir del criteri de l'edat, la classe social, el fet de ser famílies catalanes o d'immigrants, fins al del tipus d'educació que han rebut (escola, moviments d'infància, lectures, relacions, etc.). Hem escollit una classificació tenint en compte la seva actitud davant la societat i la seva manera de divertir-se, de sentir, de representar-se, d'imaginar la pròpia vida.

- *Els joves integrats*. Molts joves que no es volen capficar, i accepten les regles del joc (els mètodes) i els objectius de la nostra societat neocapitalista, consumista (l'afany de lucre, la competitivitat, cercar l'èxit, l'individualisme...). Cerquen l'èxit professional, la tranquil·litat de consciència, no tenir problemes a la vida.

- *Els «passotes»*. Veuen que la societat no funciona, però tampoc no hi veuen, o no hi donen, alternatives, o no les veuen viables. S'integren fàcilment, aconseguint els petits luxes que poden.

- *La contestació violenta*. Les situacions límit han portat a alguns joves a la protesta, al radicalisme, a vegades frustrat. L'atur pot conduir a la delinqüència, per exemple. No accepten els objectius però sí alguns mètodes o mitjans violents.

- *La contestació pacífica*. Molts joves, en desacord amb la so-

cietat i desanimats per la impossibilitat de canvis profunds, prefereixen refugiar-se en l'evasió, en formes de vida exòtiques, filosofies orientals, comunes, drogues..., que els poden portar a la marginació i al deteriorament humà. No accepten els objectius d'aquesta societat, però sí alguns dels mitjans que la mateixa societat procura posar al seu abast.

— *La militància transformadora.* Hi ha joves que intenten copsar la problemàtica de la realitat i la complexitat dels problemes socials i humans i intenten actuar de forma positiva i transformadora, amb una visió global i realista del món. És a dir, no accepten ni els objectius ni els mitjans que el sistema social actual ofereix, sinó uns altres que descobreixen en altres grups que lluiten per una nova societat.

Aquesta tipologia estaria travessada per una altra, tenint en compte l'element religiós, quant a la seva influència en l'educació del jove: els joves més tocats per l'Església, fins i tot a vegades amb experiències eclesials dolentes; i els joves més «verges» en aquest sentit.

Algunes claus d'interpretació

Caldria ara, fent un pas més, intentar trobar una explicació als fenòmens que descobrim en els joves, a les seves característiques actuals, a les seves denúncies, reivindicacions i expectatives. Donarem, doncs, algunes pistes de reflexió.¹

1. Els joves i la societat actual

El fenomen general d'ara és que la gent vol assemblar-se als joves. La joventut avui és un valor altament cotitzat, però per què?:

— Perquè assistim a un ritme de canvi accelerat, i la societat s'adona que, si vol sobreviure en aquests canvis, necessita creativitat, iniciatives, adaptabilitat a les noves situacions... valors tots ells que s'atribueixen als joves.

— Perquè la societat dedica força energies al futur, i la joventut representa un potencial ric en esperances i promeses.

Conseqüentment, la joventut ve a ser una d'aquestes forces que la societat necessita enrobustir i controlar. Per això els adults (els

1. Vegeu l'article de Secundino Movilla a «Los jóvenes, hoy», *Misión Abierta*, núm. 4, 1979.

pocs que dirigeixen la nostra societat) són precisament els qui decideixen sobre el paper i la funció que la joventut ha de tenir i complir en les circumstàncies presents: la joventut serà el que la societat necessita que sigui. Però els adults també passen una crisi d'identitat, que prové dels canvis accelerats de la modernització industrial, de la informació i els mitjans de comunicació de masses. Les pautes de comportament i els criteris de referència que tenien ja no els serveixen, i la inseguretat que això els comporta i que demostren de cara als joves (imitadors), aquests la perceben com una contradicció (proposen una cosa de paraula, i la realitat i l'acció van per un altre cantó).

Els joves, marcats per la inestabilitat psicològica pròpia de la seva edat i afectats per la incapacitat dels seus pares i mestres, i dels adults en general, per transmetre'ls un mode d'entendre la vida en què ells mateixos no creuen, se senten perplexos i desorientats davant la manca de corrents de pensament realment atractius, que siguin veritables punts de referència i eixos per a l'acció (no se sap on és la veritat, no si existeix a vegades; se saben les crítiques de cada ideologia i les crítiques de les crítiques); se senten impotents, doncs, per a introduir cap canvi.

En aquesta situació la reacció dels joves pot prendre dos caires: decepció, desencant, desànim, pessimisme o «passotisme», amb una gran insatisfacció creixent a nivells profunds de la vida, o una tendència a fruir i gaudir de la vida en el moment present, encara que sigui superficialment.

2. Els joves entre el treball i el temps lliure

El context social que ens ha tocat viure és dominat pels amos del capital i pels seus col·laboradors polítics i ideològics. Són ells els qui programen el futur en funció dels propis interessos i la resta de la gent no té cap altra alternativa que sotmetre's a la seva voluntat o lluitar per un canvi social estructural.

Els joves són els qui més directament sofreixen les conseqüències de la crisi econòmica que ells controlen, i els primers perdedors en el mercat del treball (gran majoria de joves entre els aturats). Molts joves, a més, descobreixen en el treball una sèrie de contraindicacions humanes: la feina, o la professió, ha perdut la connotació vocacional i s'ha convertit sols en un mitjà de guanyar diners; no és un treball, en la majoria dels casos, com hem vist, creatiu i realitzador; hi ha una distribució desigual de les tasques i de les recompenses, una rutina progressiva allí on la màquina ha substituït l'home, i el síndrome força estès de l'avorriment en el treball. Molts joves fins i tot posen en dubte l'èxit pretès dels

seus pares i creuen que els grans han estat enganyats pel sistema.

Els joves retarden el moment d'entrar en la vida activa, amb activitats esporàdiques: enquestes, publicitat, venda de llibres, sondeigs d'opinió, servei de monitors de colònies, classes particulars, artesanía marginal, etc. Es mostren sovint com si res no els entusiasmes ni els fes vibrar davant la feina i, en canvi, són exigents a l'hora de reclamar temps lliure per a viure la seva vida. És com si fessin aquesta pregunta: per què no anomenar temps ocupat, i no perdut, temps ple i no buit, temps valorat, precisament el temps que, en lloc de ser dedicat a l'activitat econòmica, és destinat a crear condicions millors de vida (qualitat de vida) humana o a construir i expressar altres dimensions de la vida de l'home i de la societat, tan necessàries per a una vida alegre i feliç, com la creació de lligams de solidaritat, l'augment de la consciència, la imaginació, la cultura, etc.?

3. L'adolescència allargassada

Aquesta estratègia ha estat provocada, o potser volguda, per la nostra societat neocapitalista industrialitzada com a remei a l'excedent de població activa, sobretot jove, amb la qual no es pot fer res més que entretenir-la com sigui: assegurança d'atur, allargament de l'escolaritat, justificat com una millor preparació professional necessària. Tot això porta a l'allargament de l'adolescència: la gent madura gràcies al contacte amb la realitat nova dels companys de treball i de la relació amb l'altre sexe, és a dir, d'un tipus de comunicació diferent de la viscuda en la família i l'escola, i on hom es pugui d'alguna manera projectar de cara enfora.

D'aquesta manera es retarden les responsabilitats del jove, cosa que provoca incertesa sobre els valors que van a servir en el futur i que s'agreuja, com hem vist, per la manca de models de referència que els joves tampoc no perceben en els adults; provoca indecisió i poques ganes de comprometre's. El mateix lloc educatiu (institut, escola, universitat, etc.) és vist com un parking, com un reducte de marginació social, com és ara les presons, els reformatoris, els psiquiàtrics, etc. El sistema educatiu actual, enfront del qual molts joves d'instituts s'han rebel·lat, reforça aquesta marginació: per un cantó afavoreix l'«emmagatzematge» dels joves i poder-los tenir allunyats i aïllats de la vida real, amb unes classes que són el regne de l'abstracció i sense cap relació amb l'experiència i la realitat laboral, tècnica o científica; sols s'aprenen en llibres, molt poc directament en els llocs de producció, en el ma-

teix estadi educatiu, i després es demana experiència laboral; a base d'avaluacions seguides, sovint no avisades, però dures, es reproduïx a l'escola el mateix sistema de rutina, de treball en sèrie, explotador i poc creatiu de les empreses. La qüestió és tenir els joves tancats un temps llarg.

La societat, a més, ha posat a l'abast dels joves una sèrie de consums gratuïts, que els ajudin a compensar aquest tancament i aquesta «explotació». El resultat és que per a molts joves el desig i l'horitzó immediat és el binomi escolaritat-consum (que acapara la majoria de llurs il·lusions).

Sembla llavors que l'únic que interessa el jove és fruir de la vida sense massa complicacions, disposar cada dia de més temps lliure, de més diner i de més energia per a poder gaudir, o bé a la discoteca, o mitjançant la droga, o la fuga de les màquines de córrer, o de «petits monstres» o naus espacials falsament fantasiosos, etc.

El sistema capitalista actual, en la forma política «democràtica», fa concessions, com és ara el reconeixement de força llibertats privades, sobretot als joves, com a substitutiu d'una participació pública que els és negada. A tot nivell ens trobem amb una accentuació del *privat*: la llar familiar constitueix el millor refugi per a fruir falsament del descans i de la tele, després del fort ritme laboral, normalment en estatges molt petits; el cotxe, utilitzat sovint per a trajectes curts i per una o poques persones; les vacances, el temps lliure, el terreny o la caseta de fora, on hom pot desenvolupar entre els seus, a nivell privat, les seves ànsies de protagonisme i creativitat; l'ascensor anticomunicatiu, els porters electrònics, els electrodomèstics que ho solucionen tot individualment o familiarment, etc. Si la nostra societat nega als individus un protagonisme actiu en la vida pública i la utilització pública de molts objectes, les persones no tenen altra sortida que arreglar-s'ho a nivell privat, a no ser que se'n prengui consciència, que es treballi per un altre model de societat o que d'alguna manera s'anticipi a través de grups, cooperatives, actituds solidàries, etc., aquesta nova societat.

4. El narcissisme

Molts joves experimenten interiorment una sensació d'impotència, de no pintar res, de no ser tinguts en compte, de no intervenir a canviar res; tenen necessitat d'afectivitat, d'una «mare», que equívocament poden substituir per la droga o per la parella entesa com a refugi, i d'un «pare», que també poden substituir,

evasivament, pel guru, l'ídol musical, de cinema o d'esport, o, pitjor encara, de les bandes feixistes. Aquesta necessitat i visió hedonista de la vida, els joves la situen cada cop més en un pla intimista, en els dominis de la vida privada, que acaba convertint-los en uns cultivadors del propi jo, en un «mirar-se el melic» que pot arribar a una actitud realment narcissista. («El narcís és brillant, hedonista, fantasiós; cerca la perfecció; anhela l'autosatisfacció; imposa la seva visió del món; és manipulador dels amics; cerca omplir amb contínues experiències el seu buit interior; se li fa difícil estimar i desitja ser estimat; el seu sistema de valors oscil·la; no té sentit de culpa; depèn continuament de l'aprovació dels altres; es preocupa en excés de la seva salut; arrossega l'adolescència; mostra un gran encant personal; exhibicionisme en vestir; té fantasies de ser una altra cosa, (...) es mira al mirall i diu: que bonic que sóc!»).

Es pot dir que entre els joves, i potser també entre els adults, a la nostra societat hi ha tendència al retraïment, a retirar-se al nivell privat del jo, amb mostres d'apoliticisme i de desinterès per la vida pública, i d'una tendència al narcissisme.

La religió dels joves

Característiques principals de la religiositat dels joves, entesa en sentit ampli i en força casos implícitament: ²

1. *Ressacralització de diferents àmbits de la vida juvenil.* Ens trobem que els joves ritualitzen, absolutitzen, divinitzen àmbits fora de la vida quotidiana, i que, per això, són capaços de donar il·lusió i sentit al que és quotidià, com és ara: l'esport, la política, el lleure, el consum (ídols de l'esport, líders, festivals de joventut, moto, cotxe, vestit...). Tot això es mitifica, es religiositza, obté un tracte privilegiat i pot ser considerat com a substitució funcional amb la qual s'intenta satisfer les mateixes exigències que abans s'intentava atendre amb el sagrat.

2. *Actitud parareligiosa dels joves.* Apareixen més explícitament la preocupació i la recerca de la transcendència, se cerca un sagrat no immanent en l'existència, que se situï precisament més enllà del biològic, del social i de l'històric, com recórrer a experiències màgiques o paranormals: astrologia, horòscop, parapsicologia, ufologia, espiritisme, ocultisme, interès per l'exorcisme, sec-

2. Vegeu l'article de Pere Codina a «Los jóvenes, hoy», «Misión Abierta», núm. 4, 1979.

tes demoníques, preocupació científica pels testimonis d'una possible vida més enllà, religions orientals, meditació transcendental, simbolismes religiosos, amulets, música religiosa, peregrinacions juvenils, silenci, etc.

3. *Religió laica entre els joves.* Trobem també entre els joves la recerca d'una transcendència immanent a l'home i al món a través d'una obertura al misteri de l'existència, amagat i manifest en la natura, en la persona, en la totalitat. Aquesta actitud tant és viscuda per joves no creients que parlen del sagrat amb naturalitat, perquè té un lloc en la seva vida, ja que es plantegen també el sentit de la vida, el destí de l'home (joves que participen en grups de reflexió i de pregària cristiana) com per joves que han adoptat pràctiques ascètiques o místiques provinents de tradicions religioses orientals: budisme, zen, ioga o meditació transcendental.

4. *Sectes religioses a què els joves s'adhereixen:* «Moviment de Jesús», «Nens de Déu», «Campus Cruzade por Cristo», «Hare-Krishna», etc.

5. *Tendència a accentuar la dimensió contemplativa i espiritualista de la religió,* fins i tot en el cristianisme. El desplaçament de valors de la nostra societat, el fet de passar de la prevalència del pol *públic-universalista* al pol *privat-individualista*, s'ha reflectit també en la cultura dels joves, en la seva religiositat. De l'optimisme dels anys 60: economia en marxa, figures rellevants (Joan XXIII, Kruscheff, Kennedy, etc.), les esperances del Concili, fins a la culminació del maig del 68, s'ha passat a la recessió econòmica (crisi del petroli), la inseguretat, la incertesa i el pessimisme, i els joves són com la caixa de ressonància de la crisi global d'aquesta societat occidental. Als anys 60 es posava l'accent en el compromís sociopolític, en l'encarnació necessària del cristià, però això xocà amb el catolicisme sociològic i amb estructures amb el llast de molts segles; per això molts joves canviaren la mística religiosa per la política i d'altres passaren a l'ateisme pràctic com a conseqüència dels canvis culturals (més estudi, més esperit crític) o dels canvis econòmics (canvis en l'estructura del consum: cotxe, caseta...). Però la seguretat econòmica i la diversitat d'ètiques tingueren com a resultat que molts que seguien l'Església es convertiren en autònoms, i l'Església perdé la funció de donar normativa social, tot passant, si de cas, a ser respectada només com a orientadora. Els anys 1974 i 1975 i més endavant ens trobem que el percentatge d'universalisme en la visió que els joves tenen de la societat, ha passat del 67 % el 1968 al 53 % el 1975, i al 49 % el 1977. Tocant al polític-religiós, així com els anys 60 s'accentuava el polític, potser amb el perill de reduccionisme, avui ens tro-

bem que preval el religiós, amb tendències perillosament de fuga i evasives, que obliden tot compromís de tipus públic i la dimensió comunitària de la religió. Hi ha com una ànsia de seguretat, de refús, d'afectivitat, que molts troben i cerquen en la religió, en quelcom no racional, i que, a més, molts joves viuen fora de les institucions religioses tradicionals.

Algunes pistes de treball pastoral juvenil

Com a fruit de la reflexió crítica sobre la nostra història social, de l'Església i dels moviments de joves, i de l'experiència pràctica directa, podem aventurar-nos a exposar alguns punts que són la formulació explícita de convenciments no dits, però sí descoberts en els moviments existents prop de nosaltres, pel cap baix en la realitat catalana.

Possiblement són punts o força discutibles alguns o massa personals d'altres, però certament són expressats amb la intenció d'anar aportant al nostre treball més elements que ens encaminin a tots vers una vertadera maduresa i un reforçament de la nostra responsabilitat de no fer un tort als joves que tractem.

En subratllem els següents:

— Necessitat de tenir en compte el territori on els joves viuen i es mouen.

— Necessitat de partir del medi ambient on el jove actua i es relaciona.

— Captar les lliçons dels moviments especialitzats dels anys 60 en aquest sentit, i del seu estil pastoral.

— Captar també la tradició federativa del nostre país i de la interrelació de moviments.

— Treure lliçons de la crisi dels moviments especialitzats tocant a la manca d'una teologia de fonament, la manca d'una relació eclesial més àmplia, la relació amb els cristians adults i amb les altres institucions eclesials (parròquies, etc.), d'unes celebracions assequibles als joves i realitzades creativament per ells tot provocant així la comprensió més profunda del seu significat, i alhora compartides amb altres cristians. En definitiva, tot el que es refereix a la *transformació real de l'Església*, de la que tenim al nostre entorn, fins i tot elaborant-ne una anàlisi i seguint una estratègia unitària per transformar-la.

— Unit amb l'anterior, partir de la realitat que l'Església forma part de la societat i que és una institució que sociològicament hi té una funció sobretot de caire ideològic, necessària i

susceptible de canviar fins a un cert punt. Dit d'una altra manera, partir del convenciment de la superació de la visió massa simplista de la separació de plans o nivells (el temporal, l'espiritual o sobre-natural), que afecta la manera de veure el capellà i el laic i la manera d'entendre el compromís del cristià. Tot partint de l'aportació del Concili i dels moviments anteriors sobre l'autonomia del civil i del sòcio-polític, cal treballar per unificar més personalment la fidelitat a Jesucrist amb la fidelitat al poble (per a molts a la classe obrera) i a tot l'home, per construir una Església popular, realment fidel a l'Evangelí, propera a les aspiracions del poble, sense por de definir-se clarament i fins i tot políticament, per un sistema social radicalment diferent a l'actual, aquí. Estem després del *postconcili*.

— Caminar conscients que estem en el *postfranquisme* i en una situació diferent al país, en la qual es demana a l'Església un nou tipus de respostes que cal descobrir, i també als moviments de joves cristians, en la línia de la democràcia, per construir-la en el país i fer-la real a l'interior del moviment i de l'Església, en una nova manera d'entendre la relació religió-política, ja que estem en una societat que vol ser pluralista i secularitzada però de forta tradició catòlica. I a Catalunya, país del sud d'Europa, dependent, amb un fort nacionalisme.

— Partir també de la importància que té al nostre país la *religiositat popular* i de les seves possibilitats revolucionàries amb vista a la transformació de la mateixa Església i a l'estimulació del canvi de mentalitat i de l'acció positiva social i política. També la religiositat popular necessita ser canalitzada en el desenvolupament del simbolisme religiós a les celebracions, evitant així la possibilitat que es desenvolupi en línies de fuga, evasives, espiritualistes, etc.

— Preparar, fins i tot teòricament, a més del coneixement directe, persones, accions i organitzacions, sobre les ideologies, pensaments, filosofies i teories de la societat, de la història i de la personalitat del nostre temps: marxisme, freudisme, Nietzsche, estructuralisme, etc., per no tancar el nostre cristianisme en ell mateix, per no convertir-lo en l'alternativa i en la solució o sortida global a totes i cada una de les preguntes plantejades en la nostra societat i als joves avui. Necessitat, doncs, també de la confrontació, fins i tot en la interioritat personal, de la fe amb aquests corrents de pensament.

— Partir més del que existeix sobre moviments de joves cristians al país, que no pas d'esquemes preestablerts, i possiblement caducats, o del que hi hauria d'haver, ja que sociològicament el país ha canviat a causa de la demografia, la immigració, el pas al

neocapitalisme de les multinacionals, que està assalariant molts sectors per culpa de l'actual crisi econòmica, política i de civilització.

— Fer un treball de creixement en «bola de neu», tot connectant i aglutinant un reguitzell d'experiències, sovint aïllades però molt valuoses, de pastoral de joves, i no tant a partir de principis preestablerts o d'estructures ja fetes, en les quals s'han d'anar incorporant els que vinguin. Sense perdre la definició clara del que ha de ser un moviment de joves cristians amb un estil determinat, cosa necessària per tal d'ajudar els mateixos joves a posar-se en un lloc definit, crec que és possible anar canviant les estructures funcionals, per afavorir precisament la connexió amb altres experiències que enriqueixen el procés i és necessari que trobin una organització suficientment flexible per a poder-hi incorporar el que ells, a vegades durant bastants anys, han treballat.

DUES PALESTRES, UNA NOVA FITA

ANTONI M. SERRAMONA

El Departament de Pastoral de Joventut del Centre d'Estudis Pastorals de les Diòcesis Catalanes ha celebrat per segona vegada, aquesta primavera passada, una «Palestra de Pastoral de Joventut».

L'any passat ja es va convocar aquest debat obert i lliure —d'aquí el nom de Palestra— sobre el tema genèric de la pastoral de joventut, centrat en l'anàlisi del moment des de la perspectiva de les dades que proporciona la psico-sociologia, tot afegint-hi una reflexió teològica indicadora de les opcions que directament havien d'orientar la tasca pastoral en aquest món.

La palestra d'enguany, evidentment emmarcada en el que han representat les diverses assemblees diocesanes que alguns bisbats de Catalunya han celebrat recentment, ha concentrat la seva atenció temàtica en el problema de la institucionalització de les distintes formes de la pastoral de joventut, particularment dels moviments.

La represa dels darrers decennis

Aquestes dues sessions ens proporcionen una bona quantitat d'elements per a polsar l'estat actual de la pastoral de joves i marquen, d'alguna manera, una fita important d'aquest corrent renovat a casa nostra. En efecte, hom pot descobrir en aquests darrers deu o dotze anys un fil de represa que ha anat descabellant-se fins a produir un esplet de realitats no gens menyspreable.

Primer de tot fou la *descoberta*. Descoberta del jovent que sempre hi ha i descoberta de la migradesa de les respostes pastorals, per raons òbvies en aquells anys de la vida eclesial i política del país. I juntament amb aquesta descoberta la *voluntat de «tornar-hi»*. Noms de persones molt estimades, llargues i constants sessions al Departament del CEP ens van fer descobrir coses importants dels esforços que ens havien precedit en la pastoral de joventut. Així van crear-se nous lligams en les generacions de joves capellans de les distintes diòcesis que avui són a la base dels treballs i que formen un tramut de col·laboracions no solament en el camp específic de la pastoral de joventut. Molt aviat aquest treball, que ja era fill d'alguna nova realitat de pastoral especialit-

zada, va fruitar en la represa de moviments i en el naixement de noves opcions.

Hi ha una reflexió feta sobre aquesta època, encara que dispersa en moltes revistes i llibres.¹

Els temes que inicialment centren l'atenció giren a l'entorn de l'evangelització, la validesa i els límits dels medis especialitzats, medi i classe social, el compromís polític, la revisió de vida.

Consolidació i enriquiment

Al ritme de les exigències de la realitat naixent, va sorgint i consolidant-se una infraestructura que és la plataforma actual dels moviments existents. El Departament del CEP continua aportant elements teòrics de reflexió comuns a les diverses realitats. Els consiliaris es donen una ocasió anyal de trobada general per a tots els consiliaris de Catalunya i per a tots els moviments. Els moviments són reconeguts als diferents bisbats i creen la seva pròpia estructura de coordinació i les pròpies trobades generals. Va sorgint i fent-se un lloc la figura pastoral del consiliari amb el seu propi estatut ministerial. Es creen les delegacions diocesanes i consiliaries generals. Hi ha moviments que obtenen el reconeixement internacional com a moviment d'àmbit nacional i fins hi fan la seva aportació. I els d'àmbit català són cridats i reconeguts per la CET, segons un model discutible però no gens menyspreable que va iniciar-se amb Minyons i Guies.

Un segon moment, doncs, es caracteritza sobretot per la consolidació de les experiències i s'estableix una distinció no sempre prou clara entre moviments d'animació i moviments de militància. Poc a poc es clarifiquen els àmbits d'actuació, encara que s'accentuen les particularitats. Al mateix temps que un esquema potser excessivament teòric i ideal no acaba de marcar la pauta, ens enriquim

1. Basta repassar els índexs de les revistes «Quaderns de Pastoral», «Qüestions de Vida Cristiana» i «Quaderns d'Orientació Familiar», que, a més d'articles i cròniques freqüents, han dedicat algun número especial al tema. També cal fer referència a les publicacions de cadascun dels moviments i als resums de les seves trobades, a la revista «Eina», als materials de Catequesi de confirmació, a l'aportació de «Missa Jove» i a les «Fitxes Hora-3». I als llibres de D. Codina i B. Dalmau, *La fe dels nostres joves* (testimoniatsges de les trobades de Sta. Cecília, 1973. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1974, col. «El gra de blat»), de R. Prat i Pons, *Fe i Universitat d'avui* (Ed. Nova Terra, 1977) i de Bonaventura Pelegrí, *Juventut, fe i vida* (col. «Saurí», 1980).

amb la pluralitat i l'originalitat de les diferents realitats. Neixen encara noves iniciatives en espais fronterers, com és ara en el terreny professional o en el diàleg entre catequesi i moviment.

Entre el desafiament de la realitat juvenil i la institucionalització de les respostes pastorals

Les dues palestres han volgut encetar el tractament de temes d'abast més ampli que els que normalment ocupen cada conjunt. El fet de no ser cap òrgan de govern ni de coordinació de cap realitat particular li dóna llibertat, obertura i independència encara que li resti una certa eficàcia.

La temàtica de la primera edició ha estat el desafiament que representa per als joves cristians l'amplíssima i variada massa de joventut «que no tenim». Massa i minoria és un debat explícit en les conclusions d'aquella trobada. Com hi és present, al mateix temps, la voluntat de romandre, créixer i incidir, no exclusivament refiats de l'argument sociològic o del suport ambiental o estructural, sinó més aviat refiats de la fe nua en Jesucrist, una fe indestriablement relligada al compromís per la transformació. I encara amb una clara afirmació d'autoreconeixement eclesial, amb la doble vessant del deure d'aportar a la comunitat àmplia i d'exigir-li suport i obertura a les noves sensibilitats.

A la segona palestra la qüestió central —certament més difícil i no exempta de perills— ha estat l'estudi del procés i dels models de la institucionalització dels moviments i dels conjunts. Sembla arribat el moment de conjuntar esforços, de manera que depassem el perill d'una certa parcialització en l'evangelització del món jove així com una certa privatització de les adquisicions d'altri. Sembla que apunta la necessitat d'estructurar totes les realitats en un marc institucional ben enraonat que permeti una major incidència, un major creixement i enriquiment, un signe més clar d'eclesialitat, encara que sense perdre l'autonomia.

No era funció de la palestra decidir un model organitzatiu, sinó assabentar-nos de la diversitat dels que funcionen tant a nivell civil com eclesial i tant en els àmbits locals com nacionals.

Potser el més important d'aquest segon debat hagi estat haver-nos després de la clàssica por a la paraula «institució» que ha frenat tants de passos en tants moments. Es tractava d'oferir a tots els agents de la pastoral de joventut una referència il·luminadora d'aquest nou pas que apunta. I no hi ha dubte que és un creixement. I si hi ha creixement és que hi ha vida.

Barcelona, 30 de juny de 1981

CAMPANYA-ENQUESTA

ENTRE ELS JOVES

Origen i desenrotllament

La primera etapa del moviment JOBAC (Joventut de Barris Cristiana), o etapa d'iniciació (és a dir, dels joves dels 15 als 17 anys), ha endegat una campanya durant aquest curs per tal d'iniciar cap a l'acció, a més de la revisió de vida.

Preocupats per la situació de desànim, el passotisme i la manca d'illusió dels adolescents i joves, i convençuts que nosaltres mateixos podem donar una resposta a aquesta situació, uns cinquents joves de barris de Barcelona, pobles i ciutats de la perifèria, i del Baix Llobregat i del Vallès Occidental, iniciarem la campanya «Comencem ara el nostre futur». Així hem après a tirar endavant una activitat, ja que al voltant nostre ens trobàvem gairebé sense possibilitats d'acció i de realitzar compromisos pràctics de les revisions de vida: com és ara, els sindicats es preocupen poc dels problemes dels joves (atur, treballs marginats...); a l'institut hi ha un ambient de «grupets», sense organització i amb poca participació a la marxa general; als barris manquen locals de reunió, i als centres i a les associacions de veïns normalment la direcció correspon als grans, i si hi ha joves resulta que són més grans que nosaltres.

El primer trimestre intentarem incrementar la relació amb els companys més propers, de l'escola, del barri, del grup d'amics, del treball, mitjançant un diàleg obert, per tal de descobrir les causes i tota l'amplitud del desànim que afecta molts sectors de joves. Posarem en comú aquest treball previ en diferents trobades per zones i, a partir d'aquí, els responsables de la campanya per federacions elaboraren un qüestionari-enquesta.

Dins el segon trimestre, a partir d'aquest qüestionari i d'algunes monografies més detallades, pretenguérem anar més a fons i recollir així els resultats. No es tractava d'una enquesta que calia omplir a base de creuetes, o sigui amb una voluntat totalment científica, sinó d'un instrument per a ocasionar un contacte personal, mitjançant alguna cita amb dos o tres joves; d'aquesta manera cada militant es podria fer una idea suficientment completa dels problemes d'aquestes persones. A la vegada intentàrem que, com una bola de neu, d'altres joves de fora del moviment també s'ani-

messin a fer l'enquesta a alguns companys. Així a la pràctica començaven a posar-se en marxa, a portar una acció d'ofensiva contra l'apatia i el pessimisme en què possiblement estaven sumits.

Resultats de 878 enquestes

D'una manera resumida exposem els resultats de les 878 enquestes recollides.

1. Dades estadístiques.

Nombre de joves enquestats: 878.

Sexe: Nois: 379 (43,2 %); noies: 499 (56,8 %).

Estat: de 15 a 18 anys.

Residència: Barcelona (Trinitat, Roquetes, Verdum, Ciutat Meridiana, Sagrera, Clot, Guinardó, Congrés, Sant Andreu, Bon Pastor, Poble Nou, Zona Franca i Port): 351 (40 %); Baix Llobregat (Molins de Rei, Castellbisbal, el Papiol, Cornellà, Pallemà, Esplugues, Sant Feliu, Gavà, Viladecans, Sant Boi, Sant Vicenç, Rubí i Sant Cugat): 350 (40 %); Vallès Occidental (Terrassa, Sabadell i Ciutat Badia): 177 (20 %).

Activitat fonamental: BUP: 516 (58,8 %); Formació Professional: 169 (19,2 %); treball: 168 (19,1 %) d'aquests també estudien 94, 10,7 %; atur: 19 (2,2 %); EGB: 6 (0,7 %).

2. Problemes i fenòmens.

a) *Sobre l'estudi* (es feien preguntes sobre activitats a l'escola, identificació amb els altres de la classe, problemes, motivació per a estudiar...), podem resumir les respostes així: Els estudiants no tenen consciència clara de la finalitat de l'estudi ni gaires ganes d'estudiar. Trobem desànim, manca de solidaritat, comunicació entre estudiants i professors, poques activitats creatives en l'estudi. També afirmen que la classe obrera té moltes dificultats per a realitzar-se personalment a través de l'estudi, ja que ho ha de compaginar amb el treball (necessitat econòmica familiar) i això es fa difícil (no hi ha temps per a estudiar, suspensos, nervis, etc).

b) *Sobre l'atur i el treball* (l'enquesta es referia a les causes de l'atur, com li afectava, si cercava treball i si en tenia; com era l'ambient del treball, els conflictes en què es trobava, la relació amb els companys i els caps, etc.), podem dir que tots abundaven en la manca de solidaritat, en la por a perdre el treball (agafar el primer que trobes sense poder escollir el que t'agrada, i fer-lo

sense ganes), en l'explotació i marginació dels joves (treballs de neteja, de fer «recados»), en la impotència de la classe obrera davant el problema de l'atur.

c) *Sobre l'ambient del barri, ciutat o poble, i les diversions i els amics*, afirmaven que hi ha un ambient força degradat: drogues, delinqüència, manca d'higiene i de centres sanitaris, on la policia sembla més una força repressiva que no pas de vigilància positiva; remarcaven també la manca de locals per trobar-se els joves, el desconeixement per part dels veïns de la història i els problemes del seu barri o poble.

d) *Sobre els conflictes, les relacions i situacions en la família*, responien tot enumerant una sèrie de qüestions candents: «el machisme» (les noies han de fer les feines de la casa i han d'arribar més d'hora a la nit), incapacitat personal de cada membre per estar atent als altres membres de la família, problemes econòmics, manca d'espai per a conviure i comunicar-se, marginació dels joves en la família, etc.

3. *Causes d'aquests problemes.*

Els mateixos enquestats anaren formulant en la conversa alguns dels factors que els semblava que incidien en els fenòmens abans esmentats:

a) *De tipus personal*: l'egoisme, la insolidaritat i les poques ganes de comprometre's, la manca de capacitat per a adaptar-se a l'ambient, de confiança i de cultura. La crisi d'identitat personal i la despreocupació pels problemes dels joves per part dels adults.

b) *De tipus interpersonal*: la relació entre les persones implicades en el problema, la manca de diàleg, de confiança, de comprensió.

c) *De tipus socio-econòmic*: el predomini dels interessos econòmics en el nostre sistema social capitalista, que fa que la nostra societat sigui materialista i consumista; la crisi econòmica mundial; la gran diferència de classes socials, que fa que, a la classe obrera, li sigui difícil realitzar-se, estudiar, perquè té problemes de subsistència.

d) *De tipus socio-polític*: estar en una societat violenta, jerarquitzada a tots nivells (empreses, escola, família), de dominants i dominats, on els joves són utilitzats per interessos d'altri.

e) *De tipus socio-cultural*: deshumanització, massificació, tecnificació, pèrdua dels valors humans fonamentals: tendresa, comunicació, servei; pèrdua del sentit del que es fa, i del lloc cap on es va, pessimisme, impotència davant el futur, manca de creativitat en el treball.

4. *Valors positius que vivim els joves.*

Malgrat ser bastant lúcids en la visió de la realitat i presentar un panorama bastant negre, també hi havia algunes preguntes que ajudaven a descobrir els valors que enmig de les tenebres eren llum per a aquests joves. En recollim alguns: ganes de lluitar pel que hom creu just i per canviar la societat, creure en la persona, en la vida, en la religió, confiar en un mateix, valorar les amistats, el diàleg en la família, parella i companys, considerar l'estudi com un treball, sentir-se de la classe obrera i tenir ganes i illusió per destacar en la lluita pel seu alliberament, reflexionar sobre els problemes viscuts: desig de trobar alguna cosa que et doni illusió per viure...

Passos ulteriors

Un cop recollits tots els resultats de les enquestes i després d'una trobada per federacions o zones, on compartirem el treball fet, amb l'ajuda dels textos de l'Evangeli, intentarem veure com descobrirem Jesucrist present en la nostra acció, en la vida dels joves enquestats; també ens identificarem així amb les actituds i valors que Jesús va viure amb els seus: estar al servei dels altres joves, projectar-nos a l'acció transformadora del nostre entorn, sortir de nosaltres mateixos, donar-nos... Així amb aquesta experiència pràctica, no sols verbal, projectarem el tercer trimestre.

En aquest trimestre intentem organitzar per barris, ciutats o pobles assemblees de joves per a fer conèixer, sobretot als enquestats i a d'altres joves interessats, els resultats de l'enquesta, i explicar qui som, què fem, quines són les opcions fonamentals del nostre moviment, què es pot fer per «atacar» la problemàtica, a vegades fins i tot cruel, en què ens trobem i que hem expressat de cara al curs vinent. A la fi farem un manifest amb els resultats i les experiències recollides, a més d'informar els mitjans de comunicació sobre la campanya, ja que ens creiem amb la responsabilitat que un treball suficientment significatiu, dels pocs que es fan entre els joves, arribi més al poble, i també als nostres elegits, per tal que tots prenguem més consciència de la gravetat de la marginació, provisionalitat i manipulació en què es troba el jovent.

Tot ho volem fer convergir en una gran trobada al palau d'esports de Matadepera, el 21 de juny, on seran invitats els enquestats i altres companys.

4VENTS

Girona: llums i ombres

Més coses sobre la Jornada diocesana de Pastoral

Les darreres paraules de la crònica que, des de Barcelona, feia la Montserrat Albó (vegeu el núm. 66 de «Quaderns», p. 96) són com una premonició o avís per a navegants. Diu textualment (els cronistes ens ajudem mútuament, puix que no tenim sindicat): «Ara tots desitgem que aquest esperit —es refereix a la Jornada conclusiva de l'Assemblea Diocesana de Barcelona— i aquesta eufòria ens donin forces per donar una resposta autènticament cristiana als problemes del nostre temps. Amén».

Que Déu escolti aquest fervorós amén, amiga Montserrat. És el mateix amén que molts pronunciem fervorosament —amb un aire més escatològic que no pas

festiu— a Girona. Un amén com el de les velles melodies ortodoxes, repetit una i altra vegada, com el ressò del cant eclesíastic del diaca: la jerarquia canta i el poble diu amén una i altra vegada «*in saecula saeculorum*». Amén. Una i altra vegada diem amén i, una i altra vegada, ens han ensarronat. Que aquesta vegada no sigui així. Amén.

Voldria tenir la fe d'en Joaquim Gomis (no fa pas molt a les pàgines de l'«Avui»). Voldria creure que aquesta vegada és la definitiva.

Amb tot haig de dir —per això faig de cronista— que a Girona la postassemblea diocesana no acaba de rutllar. Uns i altres es pregunten què ha passat, per quins camins s'ha perdut el gas.

Un company em deia que la raó, cal cercar-la en la realitat de

les parròquies. L'esperit de la Jornada Diocesana de Pastoral és una menja inadequada per a la majoria de feligresos que freqüenten les nostres parròquies. En general, el poble fidel no està, aparentment, per assemblees. O bé roman lligat a la missa dominical i quatre cosetes més i prou, o bé passa de tot. I és que les respostes que l'Església dona als problemes del nostre temps resten en un to menor, i encara sobre el paper. Si hi ha un rector actiu, allí es faran les mil-i-una coses. I, quan marxa aquest rector actiu, tot s'ensorra com un envà de canyes. La pastoral —pastors i ovelles— està massa ben muntada. La parròquia (i potser l'Església) té més de ramat que no pas de poble.

M'estic preguntant si aquest amic no té més raó que un sant. Voldria creure que no, que és un pessimista consumat. Però... i si té raó? En aquest cas, que Déu ens ajudi a tots.

Potser m'he passat amb aquesta entrada «con fuoco». Si és així, us en demano disculpes. I renovo el meu vot de fidelitat a l'esperit de la Jornada Diocesana, i el meu vot de confiança i d'esperança en l'acció de l'Esperit sobre el futur de l'Església.

Bloqueig en el Consell Presbiteral?

El Consell del Presbiteri ja ha arrencat la seva volada (ho dic en sentit metafòric, no en sentit propi; vull dir que ja ha comen-

çat, caram!). I aviat s'han manifestat les discrepàncies pregones entre els seus membres. No és per res, però recordeu que ja ho havia previst (vegeu el núm. 63 de «Quaderns», pp. 102-104). Sembla que el Consell ha d'ocupar llargues estones de les seves reunions en estèrils discussions doctrinals. Dic «sembla» puix l'hermetisme és una de les característiques d'aquest organisme. Les desangelades notes que publiquen no volen dir gaire res. Sort que funciona «ràdio macuto». Malament rai si els capellans ens hem de trencar la barretina pensant a veure en quins errors doctrinals ha caigut el company. Com pot funcionar la pastoral si sempre està encotillada per la por a les crítiques dels inquisidors de torn! Un company em feia adonar d'això, quan deia que no és pas estrany que ningú no reveli el que està fent, ja que tothom té por de les crítiques o, encara pitjor, de les burles i els sarcasmes. No és pas estrany que domini la pastoral del «campi-qui-pugui» i de «a-casa-jo-sóc-l'amo». Els capellans hem arribat a ser un conjunt de sants que ens fem contínuament la «santa punyeta» els uns als altres. La tolerància no és, ni de bon tros, una de les virtuts senyeres de l'estament clerical. I «*así nos luce el pelo*», com diuen els de l'altra banda de l'Ebre.

Canonges «habemus»

Onze canonges nous de trinca.

Sí, ho heu sentit —llegit— bé, onze! Tot un equip, vaja. Apa, no sigueu malpensats. No parlo d'un equip de futbol. Parlo d'un equip capítular. L'antic «cabildo» necessitava sang nova, tot i que el mateix Bisbe reconeix els seus mèrits quan diu: «El sol fet d'aquesta pervivència (es refereix a la del Capítol Catedral de Girona) li dona una prestància encara més merescuda pel fet que, amb els alts i baixos naturals en qualsevol institució, ha procurat mantenir el culte litúrgic a la diòcesi a l'entorn del bisbe i ha dut a terme variades iniciatives culturals.» («Butlletí de l'Església de Girona», maig de 1981.) *Ad multos annos!*

Es comenta per Girona que aquesta ha estat una decisió ben personal i intransferible del bisbe. I no hi ha res a dir; ningú no li'n nega el dret. I també es diu que ha estat un encert unificar tot el clergat de la Catedral. Sis beneficiats han passat a canonge.

Finalment es comenta (hi ha altres comentaris més sarcàstics, però no seria decent posar-los en lletres de motlle) que no s'acaba de veure clar com un dels punts del Decret Episcopal (decret del dia 1 de maig de 1981) s'adiu amb la realitat. Diu el punt 1: «Elegir i nomenar sacerdots diocesans que, atenent primordialment les tasques diocesanes que tinguin encomanades, formin part del Capítol Catedral ocupant les vacants existents.» En tot cas, l'expressió «tasques diocesanes» s'ha d'entendre en un sentit ampli. En

efecte, dels onze canonges nous, n'hi ha sis que ja exercien a la Catedral com a beneficiats. Els altres cinc són: un professor de dogmàtica, un curial, un delegat per a la formació del clergat, un arxiver i un delegat per a la seguretat social del clergat. Com a mínim cal dir que són unes tasques diocesanes ben curioses. És clar que els capellans, en els temps en què vivim, no podem filar gaire prim a l'hora de parlar de tasques diocesanes. Tot-hom fa el que pot i el que les circumstàncies li deixen fer. Però —deixeu-m'ho dir— també m'hauria agradat poder llegir que el bisbe havia fet canonge algun capellà que treballés en una fàbrica o un taller, o algun consiliari de joventut. I no em digueu que sóc un càndid, perquè m'enfadaré. Que no ho haurien acceptat? No ho sé; cal demostrar-ho.

La Pasqua Jove

A les pàgines del Full Parroquial del 7 de juny surt un resum estadístic del que fou la Pasqua Jove 81. Si no vaig errat, aquest és el tercer any d'aquesta experiència gironina tan singular, una mica *sui generis*, però molt interessant. Els participants foren 620, de totes les edats; de menys de 18 anys i de més de 30. El grup més nombrós fou el comprès entre 18 i 30 anys, 386. La meitat forma part de grups estables. La majoria, 73,2 %, estudiants. Ens quedem amb les ga-

nes de saber una dada molt notable: el sexe dels participants; no ens diu res de quants nois i quantes noies. Vinguts de totes les comarques gironines. Animació, grups de treball, racons de reflexió i vetlla pasqual llarga i participada.

Cal parar atenció a aquesta realitat considerable; girar-s'hi d'esquena és una actitud absurda i mesella. El bisbe Jaume ha comprès que és quelcom important i hi ha assistit cada any: ha presidit la celebració de la vetlla

En un moment en què els joves fugen en massa de les misses dominicals de les nostres parròquies, fa goig veure com es reuneixen per celebrar una «missa llarga». Ens hauria de fer pensar. Què és el que els joves refusen de les nostres assemblees dominicals? El tarannà, la *mise en scène* de les celebracions? L'actitud dels adults que hi participen? El mateix sentit de la parròquia tradicional? La manera de fer del capellà?

Sigui el que sigui, una cosa resta clara: la parròquia tradicional no assoleix integrar les generacions joves; les reté fins a la darrera catequesi ocasional. I... després, bona nit, dotze hores! Un desafiament per als pastoralistes. M'atreveixo a dir que o bé analitzem a fons aquest fenomen, o bé ens espera un futur eclesial encara més galdós que el present. Es tracta de fer un cop de timó dràstic —Tarradellas dixit— en la marxa de la majoria de les parròquies. No ho veieu així?

La pastoral de conjunt

Sobre el paper va ser la revolució del postconcili. Encara recordo l'emoció tremolosa amb què els jerarques diocesans van rebre monsenyor Boulard, inventor de la pastoral de conjunt, quan va venir a Girona la dècada dels seixanta.

La pastoral de conjunt ha estat, en bona part, un fracàs arreu. Però no em vull moure del món dels capellans de Girona.

Hi ha excepcions, és cert; però, en general, aquest camp fa pena per la seva ineficàcia. (Jo sóc el primer de lamentar-ho i d'entonar el *mea culpa*, puix hi havia cregut. I segurament que no hi vaig posar tot el que podia de la meua part.)

El bisbat està organitzat estructuralment en arxiprestats, que són les unitats pastorals de conjunt. Normalment cada arxiprestat fa una reunió cada mes; una reunió de capellans, vull dir. Pràcticament tothom assisteix a les reunions. Però la impressió és que en aquestes reunions tothom parla, tothom discuteix... però tothom es guarda els rocs a la faixa. Els autèntics problemes no surten. I, si no surten els autèntics problemes, mal poden sortir les autèntiques solucions pastorals. Segurament que això no és culpa de la pastoral de conjunt; deu ser culpa dels mateixos capellans.

I, què es fa en aquestes reunions? Es parla del que toca (el qüestionari), es mira de conèixer els darrers esdeveniments cleri-

cals, es fan les bromes d'habitud i... cap a casa falta gent.

Els autèntics problemes que tenim i patim els capellans es tracten en un altre tipus de reunions. Potser per això ha tingut tant d'èxit l'Opus a Girona. Una dada per als sociòlegs.

No sé si això passa també a altres bisbats. Però quasi posaria la mà al foc tot dient que sí.

La impressió general que hom té a Girona és que es creen molts organismes que, sobre el paper, són excel·lents; però que, a l'hora de la veritat, no serveixen per a gaire res. Molts entren en crisi al cap de poc; d'altres s'adapten a la situació i van fent la viu-viu.

L'edifici necessita una reforma interior total; i ens limitem a successius emblanquinats de façana. Tenim Consell de Laics. Tenim Secretariat de Pastoral Familiar. Dintre de poc tindrem (si no és que ja el tenim quan llegiu aquestes ratlles —ai! la puntualitat d'aquesta gent de «Quaderns») Consell Diocesà de Pastoral. Es van fent passos cap a la creació d'un Equip Diocesà de Joves. Possiblement, en un futur pròxim, tindrem un laic o un equip de laics com a delegat diocesà per a l'Economia.

En un termini relativament curt us podré comunicar si tot això ha estat quelcom més que un simple emblanquinat de façana.

Trobada d'organismes diocesans

El dilluns de Pasqua Granada, dia 8 de juny, hi hagué a Banyo-

les la Trobada d'Organismes Diocesans. Després de quasi un any i mig de la celebració de la Jornada Diocesana de Pastoral, semblava oportú reunir els organismes que hi havien participat i els que s'havien creat a partir de les propostes o conclusions, per fer un canvi d'impressions i una reflexió en veu alta.

L'assistència fou pràcticament total —senyal de la bona fe del personal. I bona part de la trobada s'esmerçà en els diversos informes del grups. El final del matí i de la tarda foren dedicats a preguntes sobre els aspectes que havien quedat foscos o que suscitaven més interès per part dels assistents.

Aquestes preguntes posaren en evidència l'interès d'alguns sectors —minoritaris, però amb força fàctica— a subratllar la fidelitat a la doctrina de l'Església. Per damunt de tot cal que es prediqui i s'ensenyi la doctrina, tota la doctrina oficial, de l'Església. Pressionaven de valent.

Els aspectes catequètics (la catequesi parroquial i l'ensenyament de la religió a les escoles) i els econòmics foren objecte de nombroses intervencions. La conclusió de les respostes és que es fa el que es pot i que hi ha una càrrega molt notable de bona fe, però manca decisió per part dels òrgans de govern per anar creant camins missioners.

Finalment cal fer notar la gran absència dels temes que preocupen la gent del carrer: l'atur, els immigrants, etc.

Una trobada interessant des del punt de vista d'informació, però molt clerical pel que fa a continguts. Abans de fer una altra trobada d'aquest tipus potser caldria esperar que hi hagués altres realitats diocesanes més compromeses en el nostre món, que poguessin aportar una mica d'illu-sió als cristians que volem una Església més pobra, desperta i audaç, realista, activa i solidària... tal com es demanava al punt primer aprovat a la Jornada. O, si es repeteix, crec que seria millor dedicar menys temps a la informació i més a concretar línies de treball.

I cada tres anys (o cada dos) convocar el Poble de Déu —els que siguem— a una **Assemblea** en la qual es pugui escoltar la seva veu.

Els Consells pastorals

Fruit, en bona part, de la Jornada Diocesana ens ha entrat la dèria de crear consells pastorals a les parròquies. Hem descobert la màquina de fer pipes. I que consti que ho veig com una bona «dèria». Tant de bo que ho haguéssim descobert abans, al temps de les vaques grasses del Concili. Però, mal que sigui amb un xic de retard —com sempre— benvinguda sigui aquesta «dèria»! Pot resultar una eina fonamental per al futur de moltes comunitats

cristianes que es troben a un pas de cantar el gori-gori (que és el pas immediat a la desaparició). Una comunitat que delega en uns membres la responsabilitat d'animar l'acció eclesial en un lloc concret, és una comunitat viva i amb perspectives de futur. I ajudarà a posar molts capellans a rega.

Segurament que en alguns llocs ja s'haurà fet tard. Però cal salvar el que quedi, que encara és molt. A Girona —cal dir-ho com una bona notícia— hi ha moltes parròquies que estan endegant la creació d'un Consell Pastoral. I com a signe d'això, com a model, l'*analogatum princeps*, el Consell Diocesà de Pastoral ja està a les portes.

«Epílogo y coloquios»

És possible que hagi arribat alguna queixa a la redacció de «Quaderns», tot dient que la veu del cronista gironí no representa l'Església de Girona. Us vull revelar un secret. Estigueu ben tranquils. La veu del cronista gironí —com abans la de l'inefable (inefable?) Burxeta— no representa l'Església de Girona. És un ressò de les profecies de sant Malaquies i és finançada per l'or de Moscou. Ara ja podeu respirar i enviar una nota a la Santa Inquisició.

Quim Pla

750 anys de la nostra Església

La crònica avui comença pel 31 de desembre de l'any passat. La nostra Església volgué commemorar l'acabament del 750 aniversari de la restauració del cristianisme a Mallorca, ja que si el 31 de desembre de 1229 entraren a Medina Mayurka els creuats del rei En Jaume, el 1r. de gener de 1230 es començà el culte cristià a la nostra Ciutat, entonant l'acció de gràcies a la Mare de Déu de les Victòries i oferint sufragis pels caiguts a la guerra de la conquesta, soterrats a la vora del que seria convent dominicà.

Així, doncs, amb esplendorosa acció de gràcies la nostra Església celebrà set segles i mig de la seva efectiva restauració —més endavant haurem de celebrar el restabliment de la diòcesi— el 31 de desembre de 1980. De fet, s'aconseguí a la nostra Seu una celebració viva i vibrant, tant per la participació de bisbes i preveres concelebrants com per la del nostre poble, que celebrà la festa ja testimoniada pel cronista Ramon Muntaner. El nostre bisbe convidà els altres bisbes de les illes, Menorca i Eivissa, i els successors dels bisbes que participaren en la Conquesta de 1229: l'arquebisbe Aspàrec de Tarragona, i els bisbes Berenguer de Palou de Barcelona i Guillem de Cabanelles de Girona. Presidí la solemne concelebració el cardenal-arque-

bisbe de Barcelona, Narcís Jubany, acompanyat de l'arquebisbe de Tarragona, Pont i Gol, i dels bisbes Teodor Úbeda, Antoni Deig, Josep Gea, Jaume Camprodon i Francesc Planas, dimissionari d'Eivissa. No pogueren assistir-hi l'arquebisbe de València i el bisbe mallorquí de Solsona, Miquel Moncadas. Al principi, el Cardenal de Barcelona dirigí a tots una entranyable i històrica salutació i el bisbe de Mallorca pronuncià l'homilia, de la qual cal subretxar aquest pensament: la nostra Església no té cap més programa que el de les benaurances, segons l'ideal que el beat Ramon Llull —al *Libre de Blanquerna*— proposa per a l'Església diocesana.

Amb motiu d'aquesta celebració, es publicà un número extraordinari del Butlletí del bisbat, en el qual, després d'una presentació del nostre bisbe i de la seva homilia esmentada, hi trobam estudis històrics sobre la restauració del Cristianisme a Mallorca, episcopologi majoricense, fills il·lustres de l'Església mallorquina, vida religiosa a Mallorca, missioners mallorquins, Sínodes i establiment de parròquies. Un valuós inici d'història de la nostra Església, que tal volta pugui completar-se el 1986 quan es compleixi el 750 aniversari de la restauració per Gregori IX de la diòcesi mallorquina.

Autonomia

Tot al llarg d'aquest any, els partits polítics, davant una certa indiferència general, s'han anat descabdellant per l'avantprojecte d'Estatut d'autonomia, que aquí no s'anomena d'enlloc. UCD i PSOE arribaren a un consens, suscitant ires del Partit socialista mallorquí i de l'Aliança Popular. A les Pitiüses hi hagué la batalla forta, i, segons el «senyor» local d'aquelles illes germanes nostres, encara no s'ha arribat al sostre que demana la Constitució després de l'expectant i esperada votació a l'Ajuntament de Sant Antoni de Portmany, dia 6 de novembre. Segons el senyor Abel Matutes, per raons constitucionals no podem ni arribar a la via estreta de l'art. 143. Ja sabem prou que els «aliancistes» no són gens autonomistes, encara que hagin guanyat a Galícia... Però, a les nostres Illes, tot ha estat un seguit de baralles per la representació de les Illes —que tenen el seu consell insular amb prou autonomia— al Consell Interinsular. Membres dels partits UCD i PSOE de Menorca i Eivissa s'han revoltat contra el consens cuinat a Mallorca, i hi ha hagut expulsions i baralles a voler. La qüestió rau en si les dues illes menors, Menorca i Eivissa-Formentera unides, podem, al Consell Interinsular, aturar els peus dels mallorquins. Cada home, un vot, era el lema del PSOE, mitigat llavors per UCD.

Tot ve del malèfic fet provincial que engendrà els recels d'ei-

vissencs i menorquins contra el «centralisme mallorquí» que venia de Madrid i n'era un eco, i de la dominació que grups i persones caciquils volen mantenir a les illes menors. El poble viu d'esquena a tot això, i poc fan els nostres polítics, amb les seves bregues, per tal que el nostre poble recobri la seva identitat tan adulterada. És un fet prou lamentable.

Una bona campanya a favor de la nostra Autonomia, amb bon assessorament i seny, l'ha duita a terme «Justícia i Pau» de Mallorca. Pel juny d'enguany organitzà conferències i estampà uns fulls amb els següents temes prou aclaridors: «Autonomia: diagnòstic i tractament per a un poble malalt», «Una lliçó d'història», «Poble i llengua», «Cultura popular i autonomia», «L'economia a les Balears i l'Autonomia», «Autonomia i solidaritat». Per a major difusió l'edició dels fulls és bilingüe.

«Valencianitzar» Mallorca?

I ara m'acut parlar d'aquest fet també lamentable. Record que a l'estiu el diari *Avui* publicava una carta d'un català tot esglaiat per l'animadversió del nostre poble als catalans. No cal generalitzar, però sí és ver que l'envestida, que de vegades arriba a l'insult, es manifesta a les «Cartas al director» dels nostres diaris. L'ambigua actitud dels nostres governants insulars permet —de vega-

des afavoreix— aquestes campanyes. Però sempre surten veus defensant la catalanitat de Mallorca «tant si es vol com si no es vol». El mateix senyor Abel Matutes (Déu guard els seus sous!) titlla de socialista i catalanista l'avant-projecte d'Estatut... Hi ha rèmores que impedeixen la correcta i ferma aplicació del decret d'ensenyament de la nostra llengua. I mentrestant creix la confusió que mou sectors blaus i ultres a declarar una «independència», per sotmetre's obedientissims a les consignes despersonalitzadores. Però no us alarmeu, no som al cas de València, i procurarem no arribar-hi.

No és ver que recordeu tots aquesta data? A Mallorca, més o menys tranquils, amb l'ansietat (o l'expectativa, segons els casos) pròpia d'aquests esdeveniments de tan «exemplar» patriotisme (paraulotes incloses i tot). Però no tot fou calma, perquè aquests inquiets capellans dels primers dimarts, vet aquí que treuen un paperot el dia 9 de març: «Els bisbes arribaren tard». Deien entre altres coses «Patírem i patim la vergonya i l'angoixa de veure que la jerarquia no ha donat la resposta valenta, clara i puntual, que la gravetat del moment demanava.» Comparaven la tardança i la feblesa dels bisbes en aquella ocasió de no posar-se al costat del poble i de la llibertat (¿haurien perdut l'ocasió de posar-se vora el poder triomfant?), amb les presses per avançar-se en temes: ensenyament —divor-

ci...— que sembla que toquen més els seus interessos. Reconeixen que el nostre bisbe és democràtic, però la jerarquia no sempre es desmarca de les dictadures. Les conclusions eren molt dures: no sempre la veu dels bisbes és la més propera a l'Evangeli..., «que l'Evangeli és compromís i risc i per tant la prudència, feta diplomàtica, és una jugada per a conservar el poder».

La resposta sortí llampant i forta el dia 11 de març: «Als preveres dels primers dimarts, con todo mi afecto y mi mayor tristeza.» Era el bisbe Teodor que contestava. Deia que no podia callar: «porque si me callara, mucha gente pensaría que decís la verdad. Y no, rotundamente no la decís». Diu que altres vegades ha callat sobre escrits del grup que no li han agradat gens, però que creia que havia de respectar la llibertat. Ara no: «Vuestro escrito es abiertamente calumnioso.» Afirmar que ell, que seguí les reaccions dels bisbes reunits el 23-F, pot afirmar que tots volien que es restablís l'ordre constitucional. Defensa el comunicat que féu públic la plenària de l'episcopat dia 24 al matí en defensa de la Constitució i la democràcia, i estimulànt l'esperança de futur. Excusa el retard per la confusió de noves que arribaven a la reunió l'hora baixa del dia 23. I cap document de la Conferència no pot ésser redactat sense un coneixement ple de l'assumpte. Al final fa una enèrgica correcció fraterna: apartau-vos de tota actitud

d'incomunió amb la jerarquia per principis visceral, assumits acríticament; no torneu a emprar aquest estil agre de qui se sent perfecte i està avesat a veure la busca dins l'ull del seu germà; penseu que sou pastors del Poble de Déu i podeu fer mal aprofundint divisions en el si de l'Església i allunyant gent de la jerarquia; evitau els escrits sense firma especificada; construïu el Regne de Déu des de la comunió i el diàleg.

Divorci

Dia 23 de març també sortí un escrit signat per: Comunitats cristianes de Mallorca, Grup de preveres dels primers dimarts, Capellans de barriades, «Justícia i pau» de Mallorca. Resumint deien: Jesús no obliga per llei: convida per exigència amorosa; dos que es casen troben de vegades un camí difícil, topen a voltes amb dificultats insuportables: trobam a faltar una postura més fraternal en aquestes situacions difícils; «no creim que el divorci sigui un bé en si mateix», però hi ha situacions-límit que poden provocar perjudicis irreparables; sembla inacceptable que s'imposin discriminacions als qui s'acullin al dret del divorci: «Divorci —nuïtat— que, per altra banda, l'Església mateixa atorga.» Afirmen que és ignorar la realitat i la història (i la pràctica eclesiàstica actual, escandalosa a voltes en les declaracions de nuïtat) dir que el matrimoni «és, per

dret natural, intrínsecament indissoluble.» La defensa de la família no passa pel manteniment forçat d'un vincle que ha deixat d'existir. El Govern té dret a legislar sobre la convivència civil. «Les condemnes del divorci són extremament contundents, mentre les condemnes de la injustícia i l'opressió acostumen a ser genèriques i dèbils.» Es declaren per la potenciació de la preparació dels batejats al matrimoni i de la cura pastoral per tal d'evitar les causes de la ruptura.

Seminari i estudi de teologia

Quant a vocacions al ministeri, sembla que hi un lleu i esperançador desvetllament. Enguany ja s'han ordenat 6 preveres diocesans i un altre s'ordenarà pel desembre. Hi ha 12 seminaristes teòlegs que es traslladaran a l'antic Col·legi major de La Sapiència, ple de tradició lul·liana, cultural i sacerdotal.

Pel maig s'elegí el nou director del Centre d'Estudis teològics, després d'haver-ho estat sis anys mossèn Manuel Bauçà, un dels artífexs d'aquesta Institució, agregada a la Facultat de Teologia de Barcelona. Es presentà una candidatura col·legiada, ja que són tres els membres del Consell directiu. Fou elegit director mossèn Llorenç Alcina, fins ara Rector del Seminari, i els altres foren mossèn Gabriel Amengual i el qui signa aquesta crònica. Crec que el treball en equip es pot portar

endavant per a bé de la promoció intel·lectual teològica de tot el nostre Poble de Déu.

És prou significatiu que enguany, al primer curs nocturn de teologia, la majoria d'alumnes són seglars, quinze en total. També en el principi d'aquest curs ha començat a funcionar el centre per a universitaris «Penyafort», que vol ser un embrió de parròquia universitària.

Han continuat els cursets (dues setmanes) de formació permanent del clergat, enguany dedicats a la Teologia dogmàtica. La participació no ha estat gaire nombrosa. El curs vinent es dedicarà a Història de l'Església i Pastoral.

Cal esmentar també la II Setmana de Teologia, que els dies 9 i 10 de novembre dirigí mossèn Rovira Belloso sobre el tema «Fe i cultura».

Religiosos

Hi ha hagut enguany molts de fets a la nostra diòcesi que atenyen la vida religiosa.

Primerament el 27 de febrer se celebrà a Sencelles el II centenari del naixement i baptisme de Sor Francina-Aina Cirer, fundadora allà del convent de Germanes de la Caritat, el procés de beatificació de la qual està força avançat.

Pel mes de març tingué lloc un encontre «controvertit», com deia el diari del dia 24, entre el bisbe i la vicaria episcopal d'una ban-

da, i els religiosos i religioses per l'altra. Sembla que no hi manquen espines, sobretot quan sorgí el tema espinós dels Col·legis. Per cert que la Vicaria Episcopal acaba de ser renovada i és composta pel Vicari General, un prevere diocesà, un franciscà i dues religioses. Això de l'entrada de dues dones en tan preclar organisme és un avanç i es produí —diuen que casualment— en el centenari de la concessió del vot a les dones.

Per l'estiu, i en concret pel juliol, els terciaris franciscans (T. O.R.) tingueren capítol provincial a la Porciúncula. En resultà elegit el primer provincial no mallorquí, el P. José Angulo, un madrileny que parla perfectament mallorquí. A Lluc, els Missioners dels Sagrats Cors elegiren el P. Joan Zubitegui, basc, com a superior general. Els consellers són tots mallorquins. I les germanes trinitàries — Congregació nascuda a Mallorca el 1810— elegiren General Sor Maria Camps, a Barcelona, els dies 6-7 d'agost.

Les religioses franciscanes, Filles de la Misericòrdia, celebren el dia 14 de setembre, a la parròquia de Pina, on fou fundada la Congregació, el seu 125 aniversari.

També s'ha celebrat el IV centenari de St. Vicenç de Paül, dia 27 de setembre, a l'església de la Missió, per part dels Paüls i de les Filles de la Caritat, i les nostres Germanes de la Caritat a la parròquia de Sta. Caterina Tomàs, on s'estrenaren uns «Goigs»

a St. Vicenç, propis de la Congregació.

I finalment direm que el centenari franciscà s'inaugurà solemnement a la Basílica de St. Francesc de Ciutat amb una Vigília, presidida pel bisbe, que en un escrit seu ja havia remarcat la importància de l'esperit i de les famílies franciscanes dins la història de la nostra Església de Mallorca. També el bisbe ha escrit una exhortació sobre el Centenari de Santa Teresa.

Moments de pastoral

Pel mes de juliol aparegué al B. O. del bisbat el Directori sobre el sagrament de l'Eucaristia. Hi ha una part catequètica i una norma pràctica. D'aquesta cal subretxar la recomanació que es fa de prescindir de l'antiga disciplina de l'estipendi a les misses. Que es pregui, doncs, per tots els qui ho demanin, que la missa no sigui exclusiva per a ningú (!?), però... tanmateix el prevere pot percebre *només* (això sí) la taxa fixada pel bisbat, que són 200 pesetes. És a dir que se suprimeix i no se suprimeix...

Falta a publicar el directori sobre Penitència, que la gent reclama per complir-lo o tirar pel seu vent, mai se sap. Perquè els fruits pastorals del directori sobre Matrimoni més aviat han estat negatius, per manca d'una clara consciència de la importància d'aquest moment en la vida dels cristians, i la fàcil condescendència perquè

els contraents triïn l'Església de moda i aquesta cobri, encara que el directori diu que no es pot cobrar. Ah! Però el mateix B. O. que havia publicat el Directori, per pressions dels nostres economistes, publicà una nota dient que les noces eren un moment preciós per ajudar l'economia de l'Església...

Des del 1976 teníem assemblea diocesana per començar el nou curs. Enguany es va reduir a un dia, el 10 d'octubre. Programa: tres ponències sobre corresponsabilitat (històrica, teològica i pràctica —aquesta la féu el bisbe—), reunió per grups, missa i festa, que sempre va bé per animar la cosa. Els fruits? Ah, això ja és una altra qüestió.

Se segueixen reunint els Consells pastoral i presbiteral. Reunions en tenim a balquena, d'unions —com se sol dir— no n'hi ha tantes, i sobretot no es veu clara una direcció pastoral ben definida. El presbiteri va debatre a la seva darrera reunió (6 de novembre) tot un dia el tema dels nomenaments. Resulta que hi ha molta gent jubilada, una altra és incommovable, altres són fora de la diòcesi i al bisbe li resten 150 capellans per fer nomenaments. La cosa, diuen que s'ha d'estudiar per sectors.

I altres noves

Del 14 al 17 de setembre a La Porciúncula se celebrà el VII Simposi de membres de tribunals eclesiàstics, organitzat per la Uni-

versitat pontificia de Salamanca. El bisbe hi pronuncià el discurs d'inauguració. Cal destacar aquella recomanació que féu als reunits de fer transparent el rostre amable i misericordiós, proper i bondadós de Jesucrist, únic Senyor de l'Església. Per cert que a la premsa mallorquina alguns senyors provisors i professors donaren una imatge d'allò més progressista i oberta.

Tenim un nou Cantoral a la diòcesi, des la passada primavera, en dues edicions, una de bilingüe, i l'altra sols en català de Mallorca. Sembla que els càntics estan triats amb molt d'encert.

Dia 22 de setembre aparegué el primer número de «El día», un nou diari palmesà que s'ajunta als tres que teníem. És controlat pel senyor Abel Matutes, dona garrotada ve, garrotada va a UCD, encensa Aliança Popular. Afigurau-vos com és. Ah! A l'editorial del primer número prometia defensar els valors «de las sociedades occidentales que tienen en el humanismo cristiano y en el talante liberal su mejor tradición». La nostra llengua n'és gairebé absent.

Han reviscolat els «Cursillos» de Cristiandad deprés d'una època magra, en què fins i tot no tenien consiliari. Ara el bisbe ha nomenat un equip directiu de seglars, presidit pel qui en temps del bisbe Hervàs ja hi treballà, mossèn Francesc Suárez, i que, deprés d'una estada a Ciudad Real i a Madrid, retornà fa uns anys a Mallorca.

Dia 31 d'octubre morí un dels poetes més anomenats de Mallorca, que és pont entre l'escola mallorquina (continuadora de Costa i Llobera, i Joan Alcover) i els nous poetes de la postguerra. Se celebrà el seu funeral a una parròquia cèntrica de Ciutat en castellà (el cant era gregorià). Un bon grup, en senyal de protesta, sortí de l'església. La cosa ha tingut el seu eco als diaris. Primerament una carta llarga a «Diario de Mallorca», ben documentada, sobre la doctrina pontificia i les declaracions de la nostra diòcesi sobre l'ús de la llengua pròpia a la Litúrgia, lamentava el fet i la resposta del rector de la parròquia, que es defensà dient que *només* es deien en mallorquí els funerals si la família expressament ho demanava. Hi ha hagut un debat que sembla que no ha acabat, als diaris. Precisament el senyor Carlos Garrido a «Diario de Mallorca» del 13 de novembre, a un article —signe inequívoc de la presa de posició del diari— afirmava que els «poetas tienen vocación de universalidad...». Són «patrimonio de la colectividad». En Llorenç Moyà ara ja no sent ni parla en català o castellà. Al·ludeix a l'ús del llatí en temps passats. En definitiva «el temor a la Tremenda Majestad, al Numen», és la base de tota religió. No em puc allargar més en el comentari d'aquest escrit confusoriari. Una altra volta s'ha demostrat el poc apreï social a la nostra llengua, l'incompliment de les normes diocesanes a les «grans»

parròquies que tenen com a norma general —algunes exclusiva— de celebrar sempre en foraster, i la poca sensibilitat davant un fet tan clar com és el de la gran estimació que Llorenç Moyà sentia per la llengua que tant enaltí, també en la seva poesia religiosa, com quedà demostrat a un altre funeral que els homes de lletres mallorquins li dedicaren a una altra parròquia.

I, per acabar, sembla que el proper 27 de novembre el bisbe signarà el decret de la restauració de la «Causa pia lul·liana» —fundada al segle XVII i que ha

tingut diverses vicissituds— per aglutinar forces amb el fi de promoure el reconeixement oficial per part de l'Església de la santedat del beat Ramon Llull. Les perspectives fan bona cara per les consultes fetes a Roma, la causa pot arribar a bon fi després de tantes temptatives inútils. Corren altres temps, l'opus lul·lià és millor conegut i apreciat, i qui el coneix no pot dubtar un moment que el creador de la nostra llengua literària i el millor dels escriptors catalans, per damunt de tot altre valor, era un sant. Amén.

Pere Llabrés

Crònica de Tarragona

Començament de curs

Ja ha començat el curs 1981-82! I per tal de fer-ho segons les propostes del Consell diocesà de Pastoral, assumides pel senyor Arquebisbe, el 29 d'octubre va reunir-se el Consell de Direcció amb els arxiprestos i el 5 de novembre ho féu amb els delegats diocesans de pastoral, i per al 16 de gener hi ha convocat el ple de grups que han treballat el tema dels ministeris, la ponència del qual ja prepara l'esborrany a partir de les aportacions dels grups.

Sembla que el Consell, convocat *ad casum* per a aquests blocs, inicia un temps de repòs. Molts grups s'han constituït en grups de catequesi a l'interior de les comunitats parroquials, i d'altres empraran materials que facilitarà la mateixa Delegació de catequesi.

La Comissió permanent del Consell, que en una reunió anyal ordinària informarà el senyor Arquebisbe, vetllarà la marxa dels grups (fins a una nova convocatòria) i l'aplicació de les propostes. I encara sobre el bloc dels

ministeris laïcals, direm que mossèn Joan Bestard, el 9 de novembre, insistia davant un grup de més d'un centenar de preveres, reunit a la Selva del Camp i presidit pel senyor Arquebisbe, sobre la necessitat de donar respostes pastorals a les qüestions reals d'avui.

Trobada de consiliaris i catequistes de joves

Al final d'octubre, a la Selva del Camp, hi hagué una trobada dirigida per Antoni Nello, professor de Moral i formador del Seminari de Barcelona, per tal d'aprofundir en algunes qüestions bàsiques sobre el compromís moral viscut segons l'Evangeli. La trobada es desenrotllà al voltant d'aquest triple eix: celebració de la fe, relacions noi-noia i desafiament del medi.

Institut de Teologia

Paral·lelament als cursos institucionals, que han començat amb empena i força alumnat, l'Institut de Teologia ha convocat un curs de capacitació de professors de Religió, enfocat cap a la declaració eclesiàstica d'idoneïtat. El curs consta de 300 hores per als professors d'EGB i FP, i de 700 per als de BUP i FP 2. A l'interior d'aquest curs es desenvolupa un curset sobre «Fe i cultura», el qual, per l'interès i la temàtica, resta obert per a tots

aquells que hi vulguin participar. Els responsables són: Josep Gil, Joan Bestard, Ricard Cabré, Miquel Barbarà, Joan Montalà i Joan Curieses.

Assemblea diocesana del MUEC

Com a segona part de la trobada de programació del MUEC pel juny, al col·legi de Sant Pau, va tenir lloc la trobada de començament de curs en què van participar la presidenta, Cori Casanova, i el consiliari general, Salvador Pié. En aquesta trobada varen establir-se les prioritats del nou curs: aprofundiment de la memòria del Moviment i atenció a la iniciació i coordinació dels grups. Varen ser elegits com a responsables: Cinta Daufig, Maria Coll, Lluïsa, Irene Blanes, Mercè Surith, Rafa López, com a secretari, i Francesc Estesó, com a consiliari. El curset d'iniciació ja ha estat convocat per als dies 5 i 6 de desembre. Desitgem que duri aquesta empena així com el bon treball realitzat, tant aquí com a l'Assemblea general de l'Espluga de Francolí els dies 16, 17 i 18 d'octubre.

I més...

Hi ha encara d'altres realitats com: a Vallbona de les Monges, la professió monàstica de la Mercè Manzano; el 5 de novembre, a Tarragona, la consagració del temple de les Carmelites Descal-

ces, pel senyor Arquebisbe; el 7 de novembre, a Poblet, la participació dels grups de R. de V. d'ambient rural en una trobada d'ambient català; el vint-i-cinquè aniversari de la Fraternitat Cristiana de Malalts i Minusvàlids... Tot plegat són signes que ens encoratgen a treballar en una tasca pro-

gressivament eclesial i confrontada amb l'Evangelí, tot esperant que el Nadal ens porti l'Espurna que abranti molt més fort aquesta realitat.

*Tarragona, 13 de novembre
de 1981*

Joan Anton Cedó

Crònica d'Urgell

Els fets de cada dia són una mena de comunicats de la meteorologia pastoral, aptes per a escriure la crònica de «Quatre vents». A través d'ells hom polsa la vida de la diòcesi. Per això cal tenir bon ull per a escollir aquells fets més significatius. Amb això vull dir que la tasca del cronista no és fàcil i la seva informació tampoc no és ni exhaustiva ni determinant. Som-hi!

Litúrgia

El Concili va voler acostar la litúrgia al poble: doctrina, llocs sagrats, llengua... Ara el poble —almenys una bona part— s'ha apartat de la litúrgia. Hi ha un ampli ventall de raons, i no totes provenen precisament de la fe. Una petita part de culpa rau en la forma de celebrar aquesta fe.

A voltes una litúrgia inexpressiva. A voltes unes celebracions degradades. S'ha abusat de la pròpia iniciativa, i aleshores s'ha perdut la dignitat i l'expressivitat d'alguns signes. No sempre, però, ni molt menys.

Sembla que la Comissió de Litúrgia vol donar una resposta a aquests desgavell anàrquic. En la seva primera reunió de curs reclamà la col·laboració dels especialistes en art i música sagrada, programà l'edició de cants gregorians i llibres litúrgics i actualment prepara una ponència sobre l'altar, la seu i l'ambó.

Les adaptacions dels presbiteris de les nostres esglésies s'han fet d'acord amb les normes de la litúrgia i del bon gust. La majoria, però no totes. També s'han arraconat bells retaules i s'han construït altars de marbre brillant de coloraines en un conjunt

romànic sobri i gris. Quant a la música, massa vegades unes melodies pobres i de ritmes estrangers han arraconat totalment el gregorià, expressiu i senzill. És clar, ara manquen especialistes d'art i edicions populars de gregorià. Potser arriba l'hora de trobar i mantenir l'equilibri entre l'espontaneïtat i la norma, entre els cànons i la iniciativa personal. Seria retrobar l'art de la litúrgia vàlida per al poble que prega i admira la bellesa.

Càritas: assistenta social

Des del primer de novembre tots els diocesans poden disposar dels serveis d'una assistenta social en la Delegació de Càritas. És la M. Maria Lurdes Solans Morgó, religiosa de la Sagrada Família d'Urgell, filla de Ponts. Fins ara exercia professionalment en una residència d'ancians, a Caldes de Montbui. Una altra religiosa de la Sagrada Família, la M. Visitació Lorenzo, col·laborarà amb la M. Lurdes en els serveis de Càritas. Aquestes religioses faran un gran servei a la diòcesi, car hi ha moltes persones que acuden a Càritas per de-

manar una orientació, un consell, etc. No es poden pas desatendre els serveis assistencials.

Assemblea

Aquest és el tema de la vida diocesana. El 15 de novembre té lloc a la Seu d'Urgell la sessió final de l'Assemblea dels Cristians d'Urgell. Onze mesos de programes, reunions, viatges... Però hom pot dir que s'han assolit els fruits que calia esperar. Una participació entusiasta: un total de 3.000 cristians han reflexionat sobre els diferents temes estudiats pels 296 grups que han arribat a la sessió final. Ha estat un moment intens de vida cristiana. Ara s'ha de constituir en norma el que els grups aportaran a la sessió final. Sense por, sense prejudicis ni clericalisme de cap mena. Seria condemnar les comunitats al més trist desencís apostòlic. Cal confiar que el coratge que els grups han esmerçat en llurs treballs, ara el tindran també els responsables de la pastoral en fer que la veu del Poble sigui escoltada i atesa a l'hora dels plantejaments.

Antoni Mirabet

Sínodo diocesà

Comencem per la que és, sens dubte, l'efemèrides primera i principal. El fet en si mateix és ben important. Resta, però, la incògnita de la seua acceptació i la consegüent participació, tant per part del clergat com per part dels laics.

Hi ha símptomes que presagien un èxit més aviat migrat. Reconeixia un vicari episcopal: «Sé que els capellans no s'hi troben massa il·lusionats. Tanmateix confie en la seua "honradesa professional".» No cal cap comentari. I és que qui més qui menys es demana: què volen i què poden aportar els homes que van frenar l'embranchida renovadora del Concili. I així, encara que els vicaris episcopals i el mateix arquebisbe facen campanya de promoció no aconsegueixen despertar l'alegria i la il·lusió desitjada.

Tot i que el problema salta avui als amplis ambients clericals i als laicals inquiets, sembla que a les altes esferes de temps enrere ja no se'n fiaven, de reeixir com cal. Altrament, com explicar l'ajornament del sínodo amb el pretext de la visita del Papa? Més aviat calia esperar exactament el contrari, pensant que el mateix Pontífex hi participàs.

I, a propòsit del Papa i del Sínodo, una parleria que el cronista no ha pogut ratificar, però que

s'escau molt bé a l'ambient que respiren els actuals seminaristes majors, els quals havien acordat d'estrenar sotana per a rebre al Papa.

L'ajornament del Sínodo amb un pretext tan fútil vingué a donar la raó als qui veien en la seua convocatòria, més que una voluntat de revifament i renovació, un simple motiu d'entreteniment. Com que aquest es podia obtenir amb l'afer del Papa, calia economitza l'altre.

Quant als laics, el sínodo ha despertat algun interès —no massa— entre els sectors extrems ben predisposats. S'entén per «sectors extrems» els tradicionals (adoració nocturna, catequistes...), per una banda, i les comunitats populars, per l'altra.

Resumint: amb tan poca il·lusió, què cal esperar?

Capellans i parròquies

Sense tenir major informació de més enllà de les nostres fronteres regnícules, sospitem que el problema del servei parroquial és molt semblant pertot arreu. Parlem del que hi ha a casa nostra.

Ja fa uns anys en algunes zones rurals (Valls de Pego —Marina Alta—, Vall de Cofrents, etc.) on van coincidir capellans joves, per raons òbvies van intentar d'organitzar-se comunitàriament. La je-

rarquia, però, els féu plegar: perquè el rector sigui a l'abast dels feligresos cal que visca a la parròquia. No pocs d'aquells capellans aviat acabaren amb llurs il·lusions parroquials i fins i tot sacerdotals. Darrerament la jerarquia ha volgut promocionar aquell projecte de la base: fer una residència (a Gorga, Marina Alta), on els rectors rurals de la zona visquessin amb un cert règim de comunitat o, millor, en companyia. Aquests han dit rai.

I és que entre els capellans rurals, cada dia més difícils de trobar, cadascú ja s'ha organitzat la vida, i no sempre d'acord amb els interessos pastorals: la facilitat de desplaçament i les ocupacions extrapastorals fan que molts pobles no tinguin altre servei religiós setmanal que l'estrictament sacramental i dominical, si llevem les festes més assenyalsades. Gràficament s'ha comparat aquests rectors amb els metges de la seguretat social d'aquells indrets.

El problema, però, del servei i de la dedicació pastoral no és exclusiu d'ambients rurals. Les ciutats populosos, sobretot les industrials, no estan millor ateses. I en aquest cas no és per manca de capellans. Posem per cas l'interior de la segona ronda (grans vies) de Ciutat de València: té més de cent capellans (entre seculars i regulars) per a menys de 200.000 habitants; però a l'extraradi de la mateixa ciutat, hi ha capellà que es troba tot sol per a servir dues parròquies amb

un total de més de 25.000 ànimes. I encara no és açò el que causa més admiració, sinó el fet que alguns d'aquests rectors de la perifèria, tot i tenir la gent més difícil i complexa des del punt de vist sociològic, encara tenen temps per a fer alguna carrera universitària!

Massa sovint encara se segueix aquella tradició segons la qual la collació de les parròquies es fa seguint uns criteris molt concrets que converteixen la vida parroquial del capellà en una espècie de *cursus honorum*. A la immensa majoria dels nuclis rurals petits (menys de 1.000 h.) arribava, i encara i arriba, el missacantant, que sap que aquella és una «parròquia d'entrada» i que està disposat a no romandre-hi més d'un any, dos com a màxim. Amb aquesta predisposició, quin projecte de comunitat parroquial hi va a menar i animar?

La problemàtica parroquial als suburbis o barris industrials no és més falaguera. Passat ja de moda el capellà progre o esquerà, avui no es troba la paraula que cal per a comunicar la fe. I és que, malgrat el «*fides ex auditu*», avui no s'entén ni es pot comunicar una fe que no siga vida. Potser per ací cal cercar les raons últimes de l'atonía religiosa. Certament és impensable, i indesitjable, una restauració o instauració de la vida parroquial tradicional. La restauració, però, o instauració de comunitats de vida cristiana és inajornable. I d'això, en som responsables tots.

Vicaris episcopals

Els han canviat. De lloc. De nous sols n'hi ha dos, en substitució d'altres que no eren del grat de l'autoritat. La sortida d'un d'aquests dos ha estat particularment lamentada. Es tracta d'un home piadós, de seny i sincer vers l'autoritat. Els qui estan més compromesos a acostar el missatge cristià al poble valencià resurgent ho lamenten doblement, però aquest sacerdot és un dels primers i dels pocs, fins ara, que havia comprès que a aquestes contrades cal ser cristià en valencià.

Els religiosos

Potser el que acabem de dir sembla una ximpleria. En tot cas és una ximpleria que la immensa majoria del clergat d'aquestes terres encara no ha comprès. I la nostra jerarquia no es preocupa ni massa ni poc d'il·luminar aquesta vessant del fet cristià. És tanta la por al poder de l'establishment! Aquest, a través dels seus poderosos mitjans de comunicació, no deixa passar dia sense posar la gota de verí a la convivència dels valencians.

La mateixa actitud de mutisme ha mantingut la jerarquia davant les bombes que darrerament han somogut, més encara, la societat valenciana. Tothom ha trobat a faltar una paraula condemnant la violència i/o adherint-se als actes organitzats en defensa dels drets humans —llibertat d'expressió—,

com ara l'aplec del tres d'octubre. Nogensmenys, és de justícia remarcar que entre les entitats que s'hi van adherir hi havia alguna organització diocesana de Sogorb-Castelló. I no fa estrany que a aquesta modesta diòcesi —com hem dit altres vegades— es respira un aire més bonancenc i saníto.

Fins i tot a la mateixa diòcesi d'Oriola-Alacant, amenaçada de convertir-se en un feu de l'Opus, gràcies al recolzament de l'ordinari, s'ha retornat a la celebració dominical en valencià, a la seu de sant Nicolau. Que és ben poca cosa? Ni això tenim al «cap i casal».

Església i país

Com pertot arreu també se celebra ací el centenari de la mort del pare sant Francesc. De festes, dinars i paraules, no n'han faltat. «Volem franciscanitzar el món», deia algun provincial d'obediència franciscana. No està malament. La veritat és que religiosos i religioses tenen una influència mínima en la vida diocesana. Aquesta afirmació la fem sabent que hi ha coses a mans de religiosos. Però gosem d'afirmar igualment que sovint funcionem d'una manera mecànica, rutinària. Falta vida, saba nova a l'estament religiós. Posats a assenyalar alguna excepció —és clar que n'hi ha—, ens referirem a l'Escola de Teologia per a Laics (Es-Te-La).

La gran massa de religiosos d'ambdós sexes treballa en l'ensenyament. I en aquesta tasca no és gaire fàcil trobar diferències entre la feina feta per un treballador religiós i la feta per un treballador laic. I és que en la tasca específica d'instruir, tant hi fa siga un, siga l'altre. També ací hi ha el problema de la comunicació de la fe.

I ara vindria a conte de parlar

del problema plantejat a la jerarquia: el del personal per a l'ensenyament de l'«assignatura» de religió i la seua retribució. Les arques de l'arquebisbat s'han ressentit força per aquest concepte, i els responsables de les finances arxidiocesanes cerquen de posar-hi remei. Però d'açò ja en parlarem.

J. Lluís Sanchis

Crònica de Vic

Alheluia

Si la crònica anterior, la començàvem amb un to força pessimista per l'escassetat d'ordenacions presbiterals enfront de la mort d'una colla de capellans, avui crec que podem iniciar aquestes ratlles amb un caire ben optimista. He posat a l'encapçalament un vibrant Alheluia!, i no penso que ningú em pugui titllar de triomfalista, perquè les coses bones i que mouen a l'esperança val la pena esmentar-les joiosament. O si no, veieu: A la passada tardor, a la diòcesi de Vic, s'han ordenat 4 sacerdots i 2 diaques. Oi que l'ocasió s'ho mereix?

Comencem per Torelló, on, a finals de setembre, en *Cinto Espejo* i *Pestaña* rebé la unció sacerdo-

tal. Encara que fill de Jaén, ha passat molta part de la seva vida a Vic. Està ficat en molts camps de la pastoral juvenil, com és ara l'escoltisme, el moviment júnior, els joves de l'Hospitalitat de Lurdes, i fa classes al seminari. Els caps de setmana collabora en la parròquia de Sant Feliu de Torelló, ja des de l'època diaconal. Ah, i també toca la guitarra; per això, dedicats, a ell, emmanllevo uns versos d'un poeta nostrat que, clement, me'ls ha deixat: «Embriagat a l'ombra d'una para / desvetllaré l'aurora amb la guitarra / i aviaré els ocells del meu farcell.» Cinto, endavant i fora!

A mitjan octubre fou ordenat en *Josep M. Grané* i *Altarriba*, a Santa Maria d'Igualada. El nou

capellà és fill de Sallent, ha treballat en parròquies del Bages i des de fa un parell d'anys ha exercit el diaconat en aquesta parròquia d'Igualada. Sobre les vocacions ha dit: «No podem ser uns optimistes il·lusos, però tampoc derrotistes ni profetes de mals averanys. Hem de ser oberts a l'acció de l'Esperit.» Exacte. És el que jo volia expressar, però ell ho ha dit millor. Ho subscric. Felicitats!

Segueix en la llista el Sr. *Josep Pla i Casasayas*, que rebé l'orde del presbiterat a la Seu de Manresa. Heu notat que hem escrit Sr. al davant del nom, i és que aquest nou sacerdot és un cas singular. Primer, perquè és un senyor vidu, amb fills i un reguitzell de néts, que als seus 68 anys ben conservats ha rebut el sacerdoci. I després, perquè ha estat fins fa poc Degà del Col·legi de Procuradors dels Tribunals de Manresa. Ell ha manifestat que «no ha estat una vocació nascuda per generació espontània, sinó intuïda des de fa molt de temps». Cal dir que en la seva juvenesa estudià humanitats i filosofia al seminari de Vic, i després plegà. Per això la seva ordenació és com una mena de «retorn als orígens». Benvingut!

A la parròquia de Campdevàrol —al Ripollès, per més detalls— fou ordenat prevere en *Martí Vil·lares i Fernández*, de la congregació salesiana. És natural de Lleida, i compagina la seva docència al col·legi dels salesians de Ripoll amb la col·laboració a les

activitats parroquials de Campdevàrol. Per tant, també és un agent pastoral del bisbat i com a tal el sentim ben vinculat a les tasques eclesials comunes. També, benvingut!

Finalment, dos diaques, ordenats a Igualada. En Carles Queralt i Muncunill, de Calaf, ha intervingut en moviments juvenils i ara és col·laborador de la parròquia de Campdevàrol, també. I l'Esteve Humet i Climent, natural de Terrassa, que després de diverses activitats apostòliques, en l'actualitat és membre de la comunitat del Mas Blanc, prop de Centelles, sensible a la solitud, dedicada a la pregària, i oberta a l'acolliment.

Remarquem que a totes les ordenacions hi ha assistit una massiva afluença de cristians, també jovent, en un franc ambient d'alegria i optimisme.

Bé podem dir que el bàcul del Bisbe Ramon ha tret florida aquesta tardor. L'Església que camina a Vic se'n felicita. Al·leluia!, perquè el Senyor continua fent meravelles!

Mort d'un missioner

L'altra cara de la medalla fou la mort sobtada de *Mn. Bartomeu Pelfort i Rojas*, missioner diocesà a Rwanda. Víctima d'un atac de cor, morí a Santpedor, d'on era fill, als 44 anys. Des de feia tres anys era a Rwanda treballant en la misió diocesana on, a més d'escampar la bona nova

de l'Evangeli, ensenyava als nadius pràctiques d'agricultura i ramaderia, construïa escoles i feia molts passos amb l'eina a la mà. Havia tornat de l'Àfrica per una temporada de vacances, i Déu, de cop i volta, se l'ha endut a les vacances eternes al cel. El record de Mn. Pelfort perdurarà a Vic, on havia exercit el sacerdoci a la comarca de l'Anoia, i a Rwanda, per a fer més estrets els llaços de germanor en la fe. Reposa en la pau del Senyor.

Nou Consell presbiteral

I un bon dia a la pàgina 320 del Butlletí del Bisbat (octubre, 81) aparegué una llista de vint-i-un noms: eren els membres —nats, designats i elegits— del nou consell del presbiteri diocesà. Recordarem que, en començar l'estiu, s'havia fet la convocatòria reglamentària de votacions per a elegir els nous membres; però, ja se sap, amb l'arribada de les vacances, les sortides i la calor que duu a la indolència, la cosa passà molt de rellescada. I de cop surt la llista dels escollits. Quanta gent va votar? Quans vots tingueren els nomenats? De totes maneres, benvinguts i ben trobats!

Posant mans a la feina, a mitjan novembre, el renovat senat diocesà féu la primera reunió, que correspon a la sisena etapa, al lloc de costum: el santuari de La Gleba. Fou més aviat una presa de contacte i no es prengueren decisions transcendents. El bis-

be Dr. Masnou, després de donar la benvinguda als nous membres, digué unes paraules per a remarcar la situació complexa en què vivim i alentar al treball pastoral, en especial en el camp de la joventut.

Més enllà, i en successives reunions, ja tindrem ocasió de comentar-ne els acords. De moment, el consell del Presbiteri torna a caminar.

Economia

L'economia diocesana fa temps que va en doina, sigui dit en el millor sentit. Els darrers mesos totes les parròquies han hagut de presentar un exhaustiu informe bo i omplint una colla de fitxes sobre inventaris de terrenys, edificis, béns naturals, subjectes passius... i una sèrie de dades i noms tècnics i oficials. Es veu que l'Administració urgeix per a una clarificació dels béns de l'Església. I això és bo. La feina grossa, la tenen les oficines del bisbat amb tant de paperam i tantes xifres. Tot amb tot, és bo que, d'una vegada per sempre, es posi en clar tot el patrimoni artístic i econòmic de l'Església. Si arribem aviat a l'autofinançament, donarem per ben emprats tots els maldecaps.

Calaix de sastre

Aquesta última part de la crònica comprèn algunes notícies

abocades pel broc gros, sense cap prelatió ni preferència.

Diem que a *Manresa* s'ha obert una Escola de formació de catequistes amb la finalitat de potenciar i aprofundir la formació cristiana dels qui treballen en la catequesi parroquial. Ha estat auspiciada pel Centre de Pensament Cristià, que enguany continua els cursos de teologia iniciats l'any pasat. Passem a *Prats de Lluçanès*, que es proposa celebrar amb entusiasme el centenari del Santuari de la Verge de Lurdes, el més antic de Catalunya, edificat el 1881 i obert al culte el 1882. Fem esment que a *Torelló*, i en concret al veïnat de Montserrat, s'ha fet la inauguració de la nova església, aixecada des dels fonaments per una bona colla de veïns voluntaris; l'acte aplegà més d'un miler de persones en un bonic ambient de joia popular. Oi que val la pena dir avui que s'ha fet una església nova? També cal esmentar que a *Navarces* s'ha obert una nova escola parroquial, amb l'ajut de tot el poble, cosa molt necessària per a la salut de la societat. Per acabar mencionant que a *Vic* ha començat el nou curs l'Escola de Teologia. Ja fa força anys que funciona amb professors de reconeguda vàlua. El tema general d'enguany és «L'Església celebra l'evangeli». També direm que la causa de beatificació del Dr. Torras i Bages va endavant. I, per acabar, que el Full diocesà —encara tridimensional amb Vic, Tar-

ragona i Solsona— ofereix uns documentats articles sobre l'Església a casa nostra, on el conegut historiador Mn. Antoni Pladevall, que ha resseguit Catalunya pam a pam, fa la història dels principals passos i esdeveniments eclesials al nostre clar, xamós i autònom país.

Les darreres línies són per deixar constància de la peregrinació del bisbat de Vic, a Montserrat, en aquest any del centenari. Unes tres mil persones pujaren a la santa muntanya, assistiren a la solemne concelebració presidida pel bisbe Dr. Masnou amb una cinquantena de preveres, ofrenaren comarcalment els fruits de la terra i del treball, i reberen la salutació de l'abat Cassià. Tot en un ambient senzill i enmig del tritlleig festiu de campanes, tot fent país i Església. Com que som d'un bisbat petit, no vàrem sortir a «Crònica 3»; per això aquí us ho fem saber.

De tot el que he dit, tal volta algú en tregui que al nostre bisbat tot va com una seda i que estaquem els gossos amb llonganisses (de Vic, és clar!). Res d'això. Passa com a tot arreu: hi ha problemes, tensions, fallades; però bé hem de donar peu a l'esperança. Més que més quan estem a punt d'entrar en un any que ficarem la pilota a l'olla grossa... per allò del Mundial 82.

Vic, a la meitat d'un novembre de secà.

Xavier Coll

COL.LABORADORS D'AQUEST NÚMERO:

Ramon Cabana (delegat diocesà de joventut, Solsona), Gaietà Casacuberta (consiliari general de la JOC, Barcelona), Cori Casanovas (presidenta del MUEC Català, Barcelona), Joaquim Cervera (membre de la Delegació diocesana de pastoral de joventut, Barcelona), Pere Codinachs (consiliari d'Hora-3), Rafael Colomer (responsable del Centre Juvenil «Martí Codolar», Barcelona), Maria Corominas (estudiant de periodisme, Solsona), Alfreda da Fonseca (secretària de la Comissió europea MIEC-JECI, Brussel·les), Josep M. Font (secretari general del Servei de Colònies de Vacances, Barcelona), Enric Grases (consiliari del MIJAC, Barcelona), Josep de C. Laplana (consiliari de Trobades de Joves de Montserrat), Ramon Prat i Pons (delegat diocesà de Pastoral de joventut, Lleida), F. Xavier Roigé (de l'equip de SIPAJ, Barcelona), Genís Samper (consiliari general de l'Escoltisme Catòlic a Catalunya, Barcelona), Antoni M. Serramona (delegat diocesà de Pastoral de joventut, Barcelona), Ramon Solé (delegat diocesà de Pastoral de joventut, Urgell), Josep Soler Llopart (consiliari diocesà de JOBAC, Barcelona) i Josep M. Totosaus (director de «Quaderns de Pastoral»).

CORRESPONSALS:

Joan A. Cedó (Tarragona), Xavier Coll (Vic), Pere Llabrés (Mallorca), Antoni Mirabet (Urgell), Joaquim Pla (Girona) i Joan-Lluís Sanchis (València).

Materials del CEP disponibles

DE LA REVISTA «QUADERNS DE PASTORAL»

- 52. L'Església en la represa de Catalunya (113 pp., 150'— ptes.)
- 53. El cardenal Vidal i Barraquer (130 pp., 200'— ptes.)
- 54. Fer cristians conscients i responsables (90 pp., 150'— ptes.)
- 55. Cristians en el món (95 pp., 150'— ptes.)
- 56. Cristians entre els marginats (92 pp., 150'— ptes.) (exhaurit)
- 57. Aparellament i matrimoni (88 pp., 150'— ptes.)
- 58. Moment present de l'Església catalana (113 pp., 200'—)
- 59. Entre el desencant i l'esperança (103 pp., 150'— ptes.)
- 60. Taizé: una interpretació (61 pp., 150 ptes.)
- 61. Damià Estela, testimoni d'excepció (81 pp., 150'— ptes.)
- 62. Assemblees a l'Església catalana. (104 pp., 150'— ptes.)
- 63. Pastoral i llengua catalana (113 pp., 150'— ptes.)
- 64-65. Vida de fe i presència en el món (148 pp., 250'— ptes.)
- 66. Preguar amb el poble (108 pp., 200'— ptes.)
- 67. Mossèn Antoni Batlle (108 pp., 200'— ptes.)

FULLETONS PER A GRUPS, JORNADES, SESSIONS...

- 0. Cristians en el món. Recull de testimonis (50 pp.) (exhau.)
- 1. L'evangelització, urgència cristiana (20 pp., 50'— ptes.)
- 2. Els cristians i l'escola, per J. M. Vilaseca Marcet i J. M. Totosaus (65 pp., 100'— ptes.)
- 3. Preguar en un món secularitzat, per Joan Llopis (40 pp., 100'— ptes.)
- 4. Laics amb missió pastoral, per Fermí Casal, Casimir Martí i Ramon Prat (28 pp., 50'— ptes.)
- 5. Cristians entre els marginats: recull de testimonis (48 pp.) (exhaurit).
- 6. Aparellament i matrimoni (26 pp., 50'— ptes.)
- 7. Acollir els divorciats a l'Església, per J. Huguet (22 pp. 50'—)
- 8. El moment present de l'Església Catalana (35 pp., 75'—)

APUNTS PER A LES CLASSES (multicopiats)

- Introducció al missatge dels profetes, per G. Camps, P. Franquesa i J. A. Miró (75 pp., 200'— ptes.)
- Introducció a la pregària dels salms, per Guiliu Camps (42 pp., 100'— ptes.) (exhaurit)
- Introducció a l'evangeli de Marc, per Lluís Tuñí (60 pp., 150'— ptes.)
- Introducció a l'evangeli de Joan, per Oriol Tuñí (62 pp., 150'—)
- Fets dels apòstols, per Joan Vernet (40 pp., 150'— ptes.)
- L'Apocalipsi, per Romuald Vives (35 pp., 100'— ptes.)
- Els evangelis de la infància de Jesús, per Fermí Casal (44 pp., 150'— ptes.)
- Pregària i psicologia, per Joan Llopis (25 pp., 75'— ptes.)
- Introducció als sacraments, per Joan Llopis (20 pp., 60 ptes.)
- Itinerari sacramental, per Joan Llopis (40 pp., 150'— ptes.)
- Els consells pastorals, per Joan Batlles (60 pp., 200'— ptes.)
- Dossier de les Jornades de Pastoral Rural de La Selva del Camp, setembre 1978 (30 pp., 75'— ptes.)

Els podeu adquirir a: c/. Rivadeneyra, 6, 3.er

SUMARI

PÒRTIC

Els joves creients, una esperança	1
-----------------------------------	---

TESTIMONIS

Pastoral de joventut, per Josep M. Totosa	4
JOC, per Gaietà Casacuberta	7
JOBAC, per Josep Soler Llopart	14
MUEC, per Cori Casanovas	18
MIJAC, per Enric Grases	21
Escoltisme, per Genís Samper	23
Hora-3, per Pere Codinachs	27
Adsis,	29
Servei de Colònies de Vacances, per Josep M. Font	31
Trobades de Joves de Montserrat, per Josep de C. Laplana	34
Centre Salesià d'Estudis Eclesiàstics, per Rafael Colomer	35
SIPAJ, per F. Xavier Roigé	35
Urgell, per Ramon Solé	37
Solsona, per Ramon Cabana	39
Lleida, per Ramon Prat i Pons	40
Barcelona, per Antoni M. Serramona i Joaquim M. Cervera	41
La fe dels joves i l'Església, per Maria Corominas	44

QÜESTIONS

Tres models de pastoral de joventut, per Alfreda da Fonseca	47
Aproximació a la realitat juvenil, per Joaquim M. Cervera	57
Dues palestres, una nova fita, per Antoni M. Serramona	72
Campanya-enquesta entre els joves	75

4 VENTS

Girona: llums i ombres, per Quim Pla	79
Crònica de Mallorca, per Pere Llabrés	85
Crònica de Tarragona, per Joan A. Cedó	92
Crònica d'Urgell, per Antoni Mirabet	94
Des del País Valencià, per Joan-Lluís Sanchis	96
Crònica de Vic, per Xavier Coll	99

QUADERNS DE PASTORAL. Publicació bimestral.

Director: Josep M. Totosaús.

Redacció i administració: Rivadeneyra núm. 6, 3.er - tel. 317 48 58 - Barcelona-2.

Preu de subscripció: 1.000'— ptes. l'any

Número solt: 200'— ptes.

Dipòsit legal: B. 25.506 - 1969.

Impressió: I. G. Santa Eulàlia - c. Sant Joan Bosco, s/n. - Santa Eulàlia de Ronçana. Empresa periodística: Joan Carrera Planas (núm. 458, tom 6, secció de persones naturals, foli 127. Inscripció 1).

Amb censura eclesiàstica.

DESEMBRE 1981